

PRAZNIČNI OKTOBER V BREŽIŠKI OBČINI

BREŽICE — Bliža se praznik občine, 28. oktober, in z njim nekaj pomembnih dogodkov. Odprli bodo proizvodne prostore Kovinoplasta na Jesenicah, skladišče Petrola v Brežicah, tovarno kmetijske mehanizacije SCT v Krški vasi, vodovodno zajetje v Glogovbrodu, most, ki povezuje Slovenijo in Hrvaško v Breganskem selu ter dve prenovljeni hiši v starem mestnem jedru s prodajalno Ona-On. V tistih dneh bosta slavila jubileje tudi dve brežiški družini: avto-motodruštvo 40-letnico in ribiška družina 35-letnico obstoja in dela. Slavnostni program bodo zapolnile razstave in športne prireditve, ki so se začele s sobotnim atletskim mitingom v Brežicah.

PREMIJE ZA TEŽJO OBDELAVO

ČRNOMELJ — Center za pospeševanje kmetijstva pri Zadrugi zvezi Slovenije je naročil občinskim kmetijskim zemljiškim skupnostim, naj pripravijo elaborate o možnostih kmetovanja v občini glede na težavnost kmetovanja. V tistih območjih, kjer je težja obdelava, naj bi kmetje dobili dodatne premije. Črnomaljska zemljiška kmetijska skupnost je tako opredelila dva tipa naselij, nižinskega in hribovskega, slednjega pa še na gorato višinsko, kraško in druga območja.

KRVODAJALSKE AKCIJE V TREBNJEM IN POSAVJU

TREBNJE, POSAVJE — V oktobru se bodo zvrstile krvodajalske akcije v Trebnjem (21. in 22.), Sevnici (23. in 24.), Brežicah (28. in 29.) in Krškem (30. in 31. t. m.). Z dajanjem svoje krvi lahko naredite največ, kar lahko stori človek za človeka. Zato vas občinski odbori omenjenih občin pričakujejo na krvodajalski akciji. Lahko se prijavite neposredno, v delovnih organizacijah pa aktivistu RK, odgovornemu za krvodajalstvo.

INDUPLATI POLNO ZAPOSLENI

MOKRONOG — Od letos je na različnih šotorjih, ki jih izdelujejo v mokronoškem obratu Induplatija pretežno za izvoz v zahodno Nemčijo, poleg zahodnonemške trrdke DWT, za katero največ delajo, tudi znamka domžalske tovarne. Čez zimo bodo delavci obrata v Mokronogu polno zaposleni, delali bodo skoraj izključno za izvoz v ZRN.

Priznanja inovatorjem leta

Med dobitniki tudi Novoteks, Stane Škrabec iz ribniškega Rika in obrtnik Anton Kranjc iz Dol. Boštanja

LJUBLJANA — Ob dnevu inovatorjev 10. oktobra so v slovenski skupščini v Ljubljani podelili letošnja priznanja TV akcije »Inovatorji leta«. To je skupna akcija televizije in slovenskega sindikata, ki je bila letos izvedena drugič zapored. Skupaj je bilo podeljenih 24 priznanj posameznikom, skupinam in delovnim kolektivom.

Med dobitniki priznanj so tudi Stanislav Škrabec, glavni direktor ribniškega Rika, ki je prejel priznanje za dolgoletno načrtno uvajanje in spodbujanje inovacij; Anton Kranjc, obrtnik iz Dolenjega Boštanja pri Sevnici, ki je dobil priznanje za vrsto inovacij pri varjenju, in novomeški Novoteks, ki je prejel priznanje za program Teens.

Na svečanosti je o pomenu inovacij za naš razvoj govoril predsednik

slovenskih sindikatov Miha Ravnik, priznanja pa je dobitnikom izročil direktor TV programov RTV Ljubljana Stane Grah.

J. P.

SESTALI SO SE DIREKTORJI KOMUNISTI

KRŠKO — Pretekli teden se je tu sestel aktiv direktorjev komunistov. Na sestanku so direktorji obravnavali gospodarske rezultate v 9 mesecih, probleme razvojne politike, ocenili so stanje v Kovinarski in gospodarske razmere. Predvsem so izrazili nezadovoljstvo z delitvijo sredstev za osebne dohodke v SIS družbenih dejavnosti. Menili so tudi, da je v praksi premalo pobud za iskanje rešitev iz gospodarskih težav. Predsednik začasnega kolektivnega poslovnega organa v Kovinarski Vinko Trafela pa je kolege seznanil s prvimi ukrepi in izrekel prepričanje, da se bodo v tovarni razmere kmalu spremenile.

NA BORCE NE POZABLJAJO

BREŽICE — Skrb za borce je v tej občini zglebna, saj sodijo Brežice med deset tistih slovenskih občin, ki so že doslej slovele po tem, da so jim dajale višje priznavalnine kot večina drugih. Tudi v prihodnje bodo reševali nekatere primere z enkratnimi priznavalnini.

BERITE DANES!

2. strani:

● Samoupravna anarhija na Žagi

na 3. strani:

● Zbližati zadrugo in kmete

na 5. strani:

● Kritične razmere v GKP

na 7. strani:

● Dediščina za zanamce le še na fotografijah?

na 8. strani:

● Stoletnica Kmetijske šole Grm

na 9. strani:

● Bogataši s socialno podporo

na 11. strani:

● Spolnost jih drži v pesti

na 20. strani:

● Potresa zaradi sme-ha ni bilo

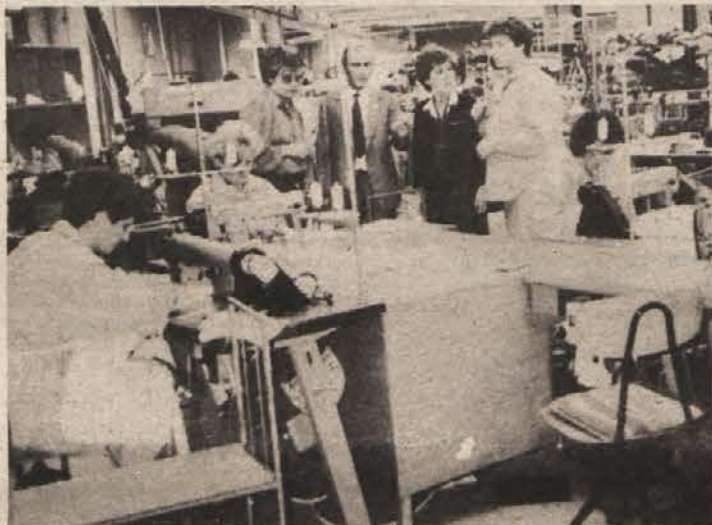
Labodove šivilje najboljše

Na tekmovanju v šivanju
srajc največ točk

PTUJ — Republiški odbor tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije pri Zvezi sindikatov Slovenije je pripravil delovna tekmovanja v posameznih panogah. Med temi je bilo 11. oktobra tudi tekmovanje v šivanju posameznih operacij na srajcah. Tokrat so se prvič pomerile tudi šivilje v konfekcioniranju.

Tekmovala so 4 ekipe slovenskih izdelovalcev srajc: dve iz Laboda, in sicer iz tozda Ločna iz Novega mesta in Delte iz Ptuj, ter ekipi Mure in Pika. V hudi konkurenci so zmagale tekmovalke iz Ločne, ki so ekipno zbrale 2605 točk, drugo mesto pa so si prislužile šivilje iz Labodove Delte. Med posameznicami je bila najboljša Jožica Korasa (Ločna), ki je v pol ure izdelala 24 kosov prednjih delov srajc, druga Milena Kelc (Delta) z 20 kosi, tretja pa Slavka Pograjc (Ločna) z 19 sprednjimi deli. Tončka Kralj iz Ločne in Danica Kelc iz Delte sta dosegli največ točk v teoretičnem delu.

L. JEŽ

LABODOVE DELAVKE NAJBOLJŠE — Na prvem tekmovanju v šivanju srajc so se med slovenskimi šiviljami imenitno odrezale tudi predstavnice Laboda. Prvo mesto so dosegle šivilje iz novomeške Ločne, drugo pa šivilje iz ptujske Delte. (Foto: Lidija Jež)

Ljudem najprej jasne odgovore

Zaskrbljenost v Posavju zaradi negotovosti in neznanj ob predvideni gradnji savskih elektrarn — 25. oktobra posebna javna tribuna v Brežicah

BREŽICE — Z dosedanjimi informacijami o vplivih bodočih savskih elektrarn na okolje ljudje niso zadovoljni, saj na vrsto vprašani niso dobili strokovno podkrepjenih odgovorov in zagotovil za čisto Savo. Pred prvo javno tribuno, ki jo občinska konferenca SZDL napoveduje 25. oktobra v Brežicah, se mnogi zaskrbljeno vprašujejo, če tisti, ki imajo v rokah škarje in platno, upoštevajo že izrečene pomisleke in mnenja oziroma če so ta sploh prišla do strokovnjakov za projekte. Ljudi je strah, da tečejo stvari mimo njih, da ne bodo mogli enakopravno uveljavljati svojih interesov.

Od javne tribune in razprav ki se bodo zvrstile po krajevnih skupnostih, pričakujejo predvsem konkret-

ne odgovore. Eden takih je odgovor na vprašanje, zakaj sta v Brežicah in v Mokricah predvideni akumulacijski jezeri in ne pretočni elektrarni, kot ljudje zahtevajo. To naj bi pojasnili strokovnjaki. Zaradi vselovenskih potreb po električni energiji vendar ni mogoče obsoditi dela prebivalstva na življenje ob smrdljivi greznici. Poleg tega so to tudi turis-

● Zakaj tolikšna zaskrbljenost? Zato, ker se prostor, s katerim v občini lahko razpolagajo, čedalje bolj zožuje in ga ne bi smeli nepremišljeno zapravljati bodočim rodovom. Rezerviran je za električne daljnovode, za plinovod, za hitro železnico, za drugi trak avto ceste za premoševnik, za pitno in termalno vodo, torej ga zanamcem res ne ostaja veliko.

tični kraji. Kdo bo še prihajal v Čateške Toplice, če bo okolje onesnaženo? Na to bi občani Brežic radi zvedeli, kakšen zakon ali dogovor jim zagotavlja, da bodo največji onesnaževalci v ljubljanskem, zavsavskem in celjskem industrijskem bazenu prenehali zastrupljati Savo, če si ne morejo privoščiti nove tehnologije.

V javni razpravi naj bi tudi na glas povedali, ali ima Slovenija pri-

pravljen kak program o varčevanju energije in njeni racionalni rabi. Zamislili naj bi se nad tem, koliko je gradnja na plodni zemlji sploh smotna, če se potopljenim površinam lahko izognejo s pretočnimi

● LOKACIJSKI NAČRT ŽE NA OGLED — V Sevnici je v sejni sobi na občini na ogled osnutek lokacijskega načrta za pretočno hidroelektrarno Vrhovo. Občani naj bi svoje pripombe dali v enem mesecu od razgrnitve, tam pa bo osnutek na voljo še približno dva tedna. Na republiki pričakujejo, da bodo Sevnici in Laščani sprejeli lokacijski načrt že novembra,

elektrarnami. Občani menijo, da imajo pravico zvedeti za izide raziskav o vplivih elektrarn za podtalnico, na termalno vodo, na gozdove, na vodno gospodarstvo ipd., še preden bodo odločali o tipih elektrarn.

J. TEPPEY

Zumberak in Gorjanci med NOB

Dvodnevni znanstveni
posvet o tem v Novem
mestu

NOVO MESTO — Skupščina skupnosti spominskega območja Zumberak — Gorjanci je v sodelovanju z Dolenjskim muzejem pripravila dvodnevno znanstveno posvetovanje na temo »Zumberak — Gorjanci med NOB«, ki se bo začelo jutri ob 10. uri v novomeškem Domu kulture. Posvetovanje, nad katerim sta prevzeli pokroviteljstvo Jugoslovanska in Slovenska akademija znanosti in umetnosti, bo potekalo v dveh sekcijah.

V prvi sekciji bodo obravnavali narodnoosvobodilni boj in sodelovanje slovenskih in hrvaških partizanskih enot na območju Zumberka in Gorjancev, v drugi pa bodo govorili o organiziranju vstaje, osnovanju partijskih organizacij, oblasti in drugih družbenopolitičnih struktur. Ton razpravi bosta dala Rade Bulat in Zdravko Klanjšček, ki bosta z uvodnima referatoma osvetlila nekatere zglede pojave sodelovanja med slovenskim in hrvaškim prebivalstvom med NOB ter utrjevanje bratstva in enotnosti na zumberško-gorjanskem območju.

Za delo v sekcijah je pripravljenih blizu 50 referatov, ki so jih avtorji vnaprej predložili organizatorjem, ki bi laže uskladili potek posvetovanja.

Dognanja obeh sekcij bodo obravnavali in strnili na skupnem zasedanju, na katerem bodo izvolili tudi komisijo za izbor in pripravo gradiva za poseben zbornik, ki ga bodo izdali kasneje. Udeleženci si bodo lahko ogledali tudi dve razstavi, in sicer izbor partizanskega tiska o območju Zumberak — Gorjanci ter razstavo o partizanskih radio delavnicah, slednjo na Srednji šoli tehniških in zdravstvenih usmeritve Boris Kidrič.

V Itasu svečan dan kovinarjev

Priznanja in nagrade

KOČEVJE — Kočevski kovinarji so praznovali dan kovinarjev v soboto, 11. oktobra s povorko vozil skoz mesto in razstavo svojih izdelkov na dvorišču Itasa v Kočevju. V povorki je sodelovala tudi delavska godba z mažoretkami.

Glavna svečanost pa je bila v itasovem obratu v Pirčah, kjer je bila slavnostna seja delavskega sveta Itasa. Na seji je o razvoju Itasa govoril predsednik KPO Josip Benčina, njegov pomočnik za organizacijska vprašanja Darko Vidič pa o pomenu praznika kovinarjev.

Podelili so tudi priznanja in nagrade zaslužnim posameznikom. Za inovacije in koristne predloge so bili nagradi: Alojz Šmalc, Anton Pavlovič, Marjan Delač, Savo Murtič, Željko Vertelj, Umberto Marušič, Janko Gorjanc in Jože Križ.

Za odličen uspeh (prvo do tretje mesto) na regijskem tekmovanju varilcev v različnih načinih varjenja so prejeli priznanja: Avgust Jerebčnik, Jože Benčina, Milan Škaper, Ilija Nedimovič, Franc Šohar, Božo Peterlin in Bojan Bartolj.

Za dolgoletno družbenopolitično delo so priznanja prejeli: Andrej Debeljak (priznanje občinskega sveta ZS), Milanko Draganič, Živko Ožanič, Rudolf Ribič in Milan Preložnik (vsi priznanja DPO Itasa). 20 delavcev iz različnih sektorjev Itasa je prejelo priznanje za svoje uspešno delo, devet za dosežke na športnih tekmovanjih, poleg tega pa je prejelo jubilejne nagrade 18 delavcev za 10 let dela v Itasu, 39 delavcev za 20 let in 12 za 30 let dela v tej delovni organizaciji.

V kulturnem programu svečanosti so sodelovali delavska godba iz Kočevja z mažoretke in vsami plesnimi skupinami, pevski zbor Kostel, recitatorji osnovne šole Vas-Fara, za zabavo pa je igral ansambel JLA iz Ribnice. Na programu so bile še zabavne igre in tovariško srečanje.

J. P.

ORLICA IZVAŽA

BREŽICE — Jutranjkin toz daja kruh 428 delavcem. Zaposlovanje se še ni ustavilo. Letos so zgradili novo proizvodno halo in s tem omogočili prostor za 60 novih delovnih mest. Nekaj novih delavk so sprejeli, preostala mesta bodo zapolnili v prihodnjem letu. V tem kolektivu dajo veliko na kakovost, zato se ne ustrašijo izvoznih naročil.

OGLED HIDROELEKTRARNE

SEVNICA — Savske elektrarne Ljubljana prirejajo v soboto ogled hidroelektrarne Mavčiče, kjer naj bi se občani sevniske občine, zlasti še tisti, ki jih bodo nameravane gradnje savskih elektrarn verjetno prizadele, ogledali, kakšni so vplivi hidroelektrarne na okolje. Zanimivo je, da se je iz Loke, ki bo zaradi HE Vrhovo in seveda poznejše boštanjske HE prva na udaru, prijavilo le 10 občanov. Avtobusa, ki bosta v soboto ob 7.30 odpravila s sevniske avtobusne postaje, pa sta še polprazna. Prevoz je brezplačen.

19. sejem stanovanjske opreme

kranj,
17. - 25. 10. '86

Kos, ne pa drobtinice!

Čprav uradno še nihče ne more trditi, da bodo na Savi gradili verigo hidroelektrarn, že vrabci na strehi čivkajo, da spodnesavska veriga zanesljivo bo. Tako učijo podobne izkušnje. Ob znanih zapletih na Muri je zdaj vsa pozornost energetikov usmerjena k Savi. Na republiki vsekakor želijo, da bi prihodnje leto stekla gradnja HE Vrhovo, kajti v nasprotnem bi se Slovenija čez leta lahko znašla v temi. Taista HE Vrhovo pa je v predverju Posavja, ki je doslej kljub nekaterim pomislekom bolj ploskalo, kot pa zavračalo zamisel za »poseg stoletja«. Tega, da je sevniska občina prva na udaru, bi se morali zavedati vsi Posavci, da bi družno nastopili že pri prvih posegih zato, da bi si odrezali dohršen del kolača, ne pa da bi vsak zase pobiral drobtinice in pozneje obžaloval prevelike upe. Sprejem lokacijskega načrta za HE Vrhovo, ki je razgrnjen in bo v javni razpravi te dni, bo preizkus (ne)zeločnosti in morebitne drugačne prakse v odločanju o usodi zelo pomembne naložbe.

P. PERC

ŽIVJAV V KOSTANJEVIŠKEM PODZEMELJU — Krajevna skupnost Center v Novem mestu je ena redkih med mestnimi skupnostmi, kjer se otroci nimajo kje igrati. Obljubljajo jim igrišče in Ragov log, otroci pa odraščajo. Tega se še posebno dobro zavedajo aktivisti Društva prijateljev mladine — KS Center, ki nekajkrat v letu pripravijo vesele trenutke tudi za te otroke. Ob tednu otroka so v soboto pripravili celodnevni brezplačni izlet v kostanjeviško jamo z igrami in kostanjevim piknikom. Poln avtobus srečnih in veselih obrazov so zvečer pripeljali domov, spomin na tako lep in sončen dan, poln novih doživetij in poznanstev, jim bo gotovo ostal še dolgo v spominu. (Foto: J. Pavlin)

VREME

V drugi polovici tedna se bo nadaljevalo suho vreme z jutranjo meglo po kotlinah.

Samoupravna anarhija na Žagi

Pripeljala do skrhanih medsebojnih odnosov in končno do prisilne uprave

SEVNICA — Od 8. oktobra ima sevnška Žaga prisilno upravo. Za ukrep družbenega varstva za dobo enega leta so se delegati sevnške občinske skupščine dan poprej odločili na predlog družbenega pravobranilca samoupravljanja zaradi bistvenih motenj v samoupravnih odnosih in huje oškodovanih družbenih interesov.

V GG Brežice-tozda Žaga Sevnica so odnosi že dlje časa moteni. K temu so veliko pripomogli neusklajenosti in nezakoniti samoupravni splošni akti tozda in tudi v delovni organizaciji gozdno gospodarstvo Brežice.

Nekaterih samoupravnih splošnih aktov na Žagi sploh niso izvajali. Tako je delavski svet tozda 19. ju-

cipline. Delavski svet pa je tudi na 1. stopnji odločil o zadevah, ki so bile v pristojnosti komisije za delovna razmerja, in s tem tudi kršil statut tozda, poslovodni organ pa je takšno stanje dopuščal. Tako so v samoupravnih odnosih nastale bistvene motnje.

Nekaterim delavcem pri razporejanju na druga dela in naloge na Žagi niso vročali odločb o razporeditvi in o višini osebnega dohodka tudi po nekaj let, kar je povzročalo nezaupanje in nezadovoljstvo delavcev, začeli pa so se krhati medsebojni odnosi. Družbeni pravobranilec samoupravljanja Dušan Dornik je še ugotovil, da v okviru tozda Žaga prevladuje neformalna skupina, ki deluje mimo samoupravnih poti, ki uveljavlja tudi nesprejemljive moralne norme, lažno solidarnost in po svoje tolmači samoupravljanje, z grožnjami in

pritski na člane samoupravnih organov pa uveljavlja disciplinsko neodgovornost in sprejem protizakonitih sklepov.

Vodstvo tozda in delovne organizacije ni bilo sposobno preprečiti takšnih dejanj, ni pa tudi preprečevalo izvrševanja protizakonitih sklepov in aktov in ni zmoglo urediti odnosov s samoupravnimi splošnimi akti. Vzrok za takšno stanje je tudi v nestrokovnosti pri delu strokovnih služb, ki niso znale najti ustreznih strokovnih rešitev in jih pred organi zagovarjati.

Pobudo za ukrep družbenega varstva sta dali predsedni občinskega sveta ZSS in občinskega komiteja ZK, na neurejene razmere pa je dolga leta zaman opozarjal predvsem sindikat. Ta terja tudi »čistko« v vodstvu osnovne organizacije sindikata na Žagi, od izvršnega odbora do predsednika. Podpora prisilni upravi je dala tudi POK SZDL, OO ZK Gozdarstvo in predelava ter drugi.

PAVEL PERC

Naša anketa

Res največje bogastvo?

O tem, kako so otroci naše največje bogastvo, lahko večkrat poslušamo gostolenje v raznih in različnih predvsem s slavnostnih odrov, če je priložnost vsaj približno taka. Takrat za mnoge manj lepe ali celo zelo neprijetne resnice iz naših vsakdanjkih navadno ni veliko prostora. A veliko je dejstev, ki govorijo, da so otroci naše bogastvo le zato, ker je zanje vse zelo drago, od obleke do varstva, šolskih potrebščin itd. O prezaposlenih starših, ki v dirki za boljšim standardom, mnogi pa vse bolj le za golim preživetjem, otroka odvajajo od sebe, kar pušča hude posledice, razpravljajo le posamezni strokovnjaki v zaprtih krogih. To, da morajo mnogi malčki že ob petih zjutraj ali celo prej pokonci, da so po osem, devet ur zdoma v boljšem ali slabšem varstvu, da so v šoli zelo obremenjeni, da popoldne marsikje nimajo prostora za sprostitve in igre itd., so pač dejstva, vsakdanost, ki se ji ne da izogniti. Ob tednu otroka takšna razmišljanja res niso spodbudna, a škodljivega nojevstva je pri nas več kot preveč.

MARJANA BIZJAK, vodja enote vrtca v Loki, Črnomelj: »V našem vrtcu še nismo opazili, da bi bili otroci pretepeni. Je pa že to dovolj hudo zanje, da morajo vstajati ob petih zjutraj, nekateri celo že prej. Prav v vrtcih smo veliko storili za osveščanje staršev, kako vzgajati otroke, kako živeti ne le zanje, ampak tudi z njimi. Marsikdaj v vsej naglici namreč zmanjka časa za naraščaj. Menim, da so tudi naši šolarji preobremenjeni, naj gre za pretežke torbe ali za njihove skrbi.«

TEREZIJA PEGAM, vzgojiteljica v metliškem vrtcu: »Za otroka ni dovolj, da mu starši kupijo igrače in ga odrinejo, z otrokom se je treba ukvarjati, to je več vredno kot vse igrače skupaj. Pri tem so med otroki oziroma med starši precejšnje razlike. V vrtcu hitro vidimo, če je v družini kaj narobe, vse to se dobro pozna na otroku. Otrok je občutljivo bitje, stvari in dogodke dojemata čustveno in to se opazi tudi v njegovem izražanju, govornem, likovnem in drugem.«

VIKTORIJA BOHINC, prodajalka v Preskrbi, Kostanjevica: »Za otroke v naši družini skrbimo, kolikor se le da. Zanje ne sme biti nič predrago. Malo drugače je v družbi, čeprav govorimo, kako so naše največje bogastvo. Pravzaprav so res, saj je zanje vse zelo drago. Zdi se mi tudi, da naše otroke že v zgodnji mladosti preveč obremenjujemo. Samo pogledajte šolske torbe, ki jih morajo prenašati, pa koliko časa morajo prebiti v šoli!«

SILVA MURN, upokojenka iz Novega mesta: »Našim otrokom zapuščamo pozidane njive, onesnaženo vodo in zrak, neozdravljivega raka itd. Vedno več je družin, posebno v mestu, kjer so mladi otroci ovirani, če ne že kar nadloga. Potem zanje skrbijo drugi, to pa je daleč od srečnega otroštva. Tudi učiteljice niso več tisto, kar so bile. Danes so otroci odrasli že v prvem razredu.«

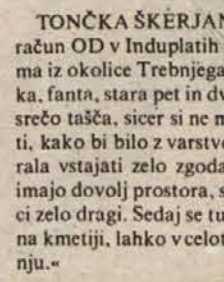
VITOMIR SAVIČ, prosvetni delavec iz Kočevja: »Po vojni sem bil kot otrok v domu pod družbenim skrbstvom, zato lahko ugotovim, da je bilo takrat s strani družbe bolj poskrbljeno za otroke, kot je danes. Kaže, da danes družba nima pregleda nad tem, koliko stane popolna oskrba otroka, in tudi ne, kateri starši take stroške zmorejo in kateri ne. V šoli je na primer na kosilu vse manj šolarjev, kar pomeni, da je družbena, skupinska prehrana dražja od zasebne, čeprav bi bilo logično nasprotno.«

MATJAŽ VIRANT, poklicni gasilec iz Ribnice: »Otroci so res naše največje bogastvo. Zanje z veseljem narediš vse. Pa tudi otroci so dobri. Moja sinova, ki imata 11 in 14 let, mi pridno pomagata pri gradnji hiše. Tudi v gasilstvu pridno sodelujeta. Starejši se je prav danes vrnil z gasilskega tekmovanja v Ptuj, kjer je ekipa ribniške šole med 85 desetimi osvojila 18. mesto. Tudi v šoli sta dobra in sem ponosen nanju.«

EMILIJA DRŽANIČ, prosvetna delavka z osnovne šole bratov Ribarjev v Brežicah: »Otrokom se pre malo posvečamo. Vzgoja je pomanjkljiva v družini, v vrtcu in v šoli. Izjema je morda vrtce, a je tam preveč svobode. Otroci pridejo v šolo brez navad, ki jih učitelj pričakuje od njih. Veliko je motenih in motečih učencev. Učitelj dela z veliko skupino in jih težko obvladuje, za individualno delo z njimi nima časa. Tudi starši ga nimajo in tako z otroki vsi po vrsti neprimerno ravnamo.«

TONČKA ŠKERJANC, delavka za obračun OD v Induplatih v Mokronogu, doma iz okolice Trebnjega: »Imam dva otoka, fanta, stara pet in dve leti. Varuje ju na srečo tašča, sicer si ne morem predstavljati, kako bi bilo z varstvom. Otroka bi morala vstajati zelo zgodaj. Niti ne vem, če imajo dovolj prostora, slišim pa, da so vrtci zelo dragi. Sedaj se tudi mož, ki je doma na kmetski, lahko v celoti posveti kmetovanju.«

MATILDA OBLAK, upokojenka iz Sevnice: »Včasih sem varovala kakšnega otroka, tedaj so bili vrtci prenatrpani. Zdaj slišim, da nimajo dovolj otrok, kar niti ni čudno, če vemo, kakšne so cene. Za starše z majhnimi plačili so otroci zavoljo vse dražjega življenja že kar nekakšen luksuz, a to »razkošje« se da vzgajati tudi v skromnosti. Ni pa prav, da otrok občuti prevelike razlike.«

ŽE VRAČAJO

KRŠKO — Vsi, ki so v krški občini delili preveč sredstev za osebne dohodke, so že začeli vračati denar. Večina bo to opravila do konca tega meseca ali do začetka naslednjega. Vračati so začeli tudi v zdravstveni skupnosti, kjer sprva niso bili najbolj navdušeni nad tem ukrepom.

NOVO DRUŠTVO

KOČEVJE — Te dni poteka postopek za registriranje Društva kadrovskih delavcev Kočevje. Članov je že 70, sprejemajo pa še nove. Sprejeli so tudi statut in program dela. Pobuda za njegovo ustanovitev je bila dana med nedavno razpravo o uresničevanju družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini.

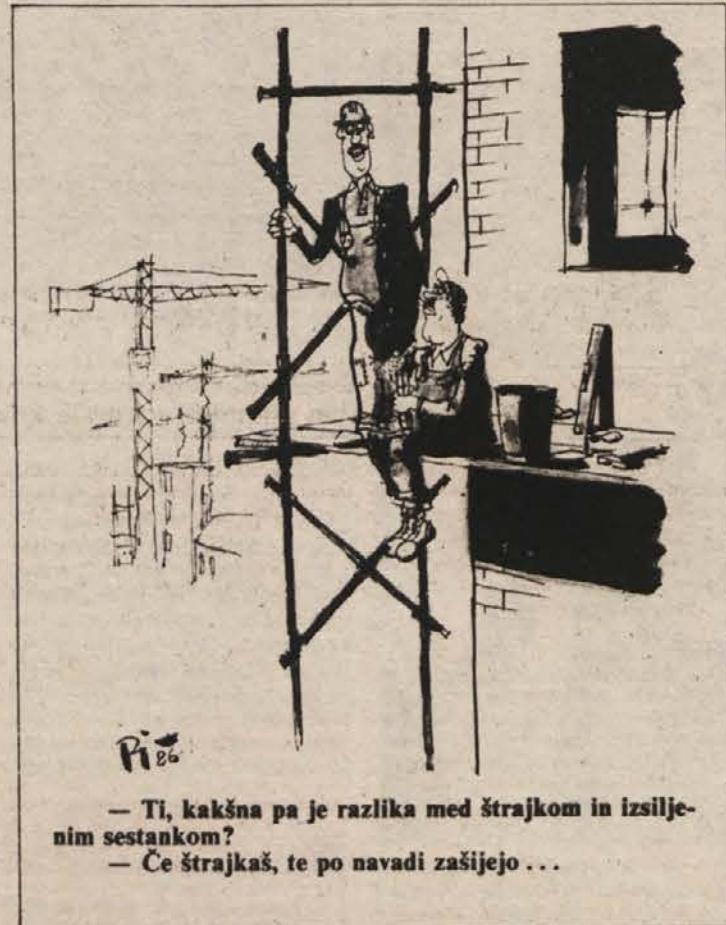
izvozu s firmo v Zahodni Nemčiji, ki pa naroča toliko kvarcita, kolikor ima sama naročil. Medtem ko so doslej rekordni izvoz, 24.000 ton kvarcita, dosegli leta 1974, so potem izvažali komaj tretjino te količine, letos pa so že v osmih mesecih odposlali v Nemčijo 10.000 ton kvarcita.

Veliko pozornost posvečajo pri Kremenu tudi varovanju okolja. »Nismo onesnaževalci, pač pa s proizvodnjo nujno posegamo v prostor in na zemljo, zato skušamo to opraviti čim manj boleče za naravo. Dosegli smo bili v nobenem postopku zaradi onesnaževanja, smo pa zares previdni. Zavedamo se odgovornosti do narave,« meni direktor Piškur.

R. BAČER

POPRAVEK

V komentarju Stavka kot protest, ki smo ga na 1. strani objavili v prejšnji številki, je prišlo med pripravljanim gradiva za tisk do napake v zadnjem stavku. Pravilno bi se moral glasiti: »S takimi stavkami, do katerih pride iz trenutnega »navdih« ali muhe, pa bi kaj kmalu počistili tudi sindikati v kakšni meščanski demokraciji.«

— Ti, kakšna pa je razlika med štrajkom in izsiljenim sestankom?
— Če štrajkaš, te po navadi zašijejo ...

MILAN PREDAN

STANIČ PREDSTAVIL KNJIGO — TV komentator Janez Stanič je 10. oktobra v kočevski knjižnici predstavil svojo knjigo Bele lise socializma. Zvesti publiki, ki redno obiskuje tovrstna predavanja, je najprej govoril o sedanjih razmerah v socialističnih deželah, nato pa je odgovarjal na številna vprašanja poslušalcev. (Foto: Prime)

SPET GRADBENE PARCELE V TREBNJEM

TREBNJE — V Trebnjem že dalj časa ni bilo na voljo dovolj gradbenih parcel za individualne graditelje. Končno pa je Stanovanjski zadrugi Šentrupert uspelo, da je v Starem trgu pridobila okoli 30 novih gradbenih parcel. Zadruga vabi vse zainteresirane, da se čimprej oglašijo v zadrugi, kjer bodo lahko izvedeli podrobnosti.

Slovenija
Moja dežela.

Oprezno ob osemmesečni bilanci

Dobri poslovni rezultati Kremena o vsesplošni gospodarski negotovosti ne pomenijo toliko, kot bi lahko — Usmeritev k zahtevnejšim poslom

NOVO MESTO — Kljub temu da smo v osmih mesecih letošnjega leta izkazali ugodno poslovne uspehe in rezultate, je naša akumulacija še vedno znatno premajhna za uresničitev načrtov,« pravi dipl. inž. geologije Rudolf Piškur, direktor novomeškega Kremena.

Izvoz so letos v Kremenu povečali za 197 odst. in predstavlja v celotnem prihodu podjetja že več kot 30-odstotni delež, septembra so imeli rekordno proizvodnjo a vsi ti, domala odlični rezultati, kolektivno in direktorju ne dajejo povoda za navdušenje. Menijo, da je splošni položaj gospodarstva preveč negotov in da se utegne hitro obrniti na slabše.

Za zaposlene so važni predvsem osebni dohodki, ki so ob devetmesečnem obdobju zlezli že na poprečje 93.579 din, slabši pa so bili v prvi polovici leta in še slabši v prvih mesecih, ko je zaradi vremenarja slabša poslovna sezona. S septembrskega plačila, ki je v poprečju znašala 118.000 din, pa v Kremenu niso med zadnjimi po zaslužkih v industriji domače občine, ampak so med tistimi, ki so lahko največ izplačali. V podjetju je trenutno 138

zaposlenih, delovišča imajo še vedno v treh občinah.

● Srednjeročna usmeritev zagotavlja na delovišču Mokro polje modern obrat za predelavo, v katerem bodo razširili proizvodni program na pomožne materiale, uporabne za gradbeništvo in livarsko industrijo. V nekaj letih bodo v Mokro polje preselili tudi obrat, ki vsa leta domuje pri mestnem stadionu. Prav zdajle v mokropoljskem obratu nameščajo del nove opreme, vredne 30 milijonov dinarjev, kar spada v drugo fazo rekonstrukcije obrata.

Kremen je za družbo zanimiv tudi zato, ke nima uvoza, tako vse devize ostajajo. Blizu 30 let že sodelujejo v

zmedlo niti mnenje predsednika mestne SZDL, da je resda tudi on sodeloval v eni od teh razprav, a se ne spomni, da bi kdorkoli omenjal, da bo v bodoče Partizanska ožja. Zdaj smo jo zožili, pa izvolite!

A ker je naše ljudstvo že po tradiciji potrpežljivo, se je v obilici drugih težav in zlasti zaradi trgatve tudi ta prah sčasoma poleg. Dokler se ni izkazalo, da vrli mestni projektanti niso samo zožili cesto, temveč so eno od glavnih križišč s Partizansko, skozi katero poteka tudi živahen avtobusni promet, speljali tako, da zgolbniki sploh ne morejo zaviti na glavno cesto, ne da bi trčili v avtomobile, ki po tej glavni cesti želijo zaviti v to stransko, oziroma se lahko trčenju izognejo le, če z zadnjim delom zapeljejo čez pločnik. Potem niti trgatve ni več pomagala — ljudje so spet skočili, kajpak z zahtevo, da je treba nemudoma ugotoviti, kdo je zakrivil to blamažo (treba bo na novo razkopati asfalt na prenovljenem križišču, torej bo blamaža tudi nekaj stala). Mestni komite za promet je nemudoma ugotovil, da je najbrž res kriv projektant, a morda tudi izvajalec, ki je projektu slepo sedel. In tako so podaljšali negotovost, ali je kriv tisti, ki se je pod projekt podpisal, ali pa je morebiti krivih tudi tistih nekaj delavcev, ki so polagali asfalt, da ne govorimo o šoferju zgolbnika, ki ne zna voziti skozi modernizirana križišča, ali celo o tovarni, ki dela predolge avtobuse.

Kako se bo zadeva iztekla, najverjetneje ne bom poročal. Ne pišem rad postanih zgodb, v katerih je vedno nekdo odgovoren, kriv pa nihče.

MILAN PREDAN

Postana zgodba

Ali: zakaj je neko križišče tako razburilo Mariborčane

MARIBOR — Mariborčani imajo v zadnjih tednih novo kost za glodanje: svoje vrle cestne projektante. Povod: Partizansko cesto, eno od glavnih mestnih prometnic, s katere je šele lani dograjni prvi del hitre ceste skozi Maribor speljal glavni tranzitni tok iz Šentilja proti jugu, so zožili. Nič posebnega, bi rekli, še zlasti, ker je mogoče sprejeti argument načrtovalcev, da za širše cestišče zdaj ni več potrebe in da je bilo bolje odvečno centimetre spremeni v pločnik. Mariborčane je ob vsem tem motilo le to, da jih nihče ni vprašal, ali se jim zoženje ceste zdi pametna poteza. Načrtovalci so ostali hladnokrvni: celovito urejanje prometnega režima v mestu, katerega del je tudi preureditev Partizanske, je bilo v »široki javni razpravi« so rekli. Ni jih

kmetijstvo

Zbližati zadrugo in kmete

V Šmarjeti problemska konferenca o odnosih kmetijske zadruge do kmetov

ŠMARJETA — Problemska konferenca, ki jo je 9. oktobra zvečer organizirala SZDL in kjer so razpravljali o nesporazumih med zadrugo in kmeti, se je zavlekla pozno v noč. Končno so se dogovorili o jedru spora: kupnini za gasilski dom, v katerem bo zadruga uredila boljšo trgovino.

Krajane je vrgla pokonci govoriča, da namerava zadruga zmanjšati, če ne že ukiniti, svojo vaško trgovino, ki je tako in tako zastarela, slabo založena in po videzu taka, kot je bila pred 30 leti. V tej trgovini pa kmetijske potrebščine nabavljajo tudi ljudje iz sosednje krajevne skupnosti Bela cerkev, ki so na problemski konferenci tudi poslali svoje zastopstvo.

V razpravi so očiteli zadrugi, da s Šmarjeto mačehovsko ravna, da si prizadeva povečati števila kmetov kooperantov, ki jih je samo 160, da imajo slabo pospeševalno služ-

bo, da aktivna mladih združnikov ni nikjer čutiti in da se kupna moč odli-va v škočjanski oskrbni center zato, ker tam odkupujejo pridelke. Ko dobe ljudje denar, ga v škočjanski trgovini tudi zapravijo. Šmarješka trgovina pa zato več let za zadrugo ni donosna.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — Založenost mestne tržnice je bila v ponedeljek, 13. oktobra, kar dobra, saj so bili vsi pridelki, ki jih ta čas narava premore. Precej je bilo kostanja po 300 din kilogram, krompir je bil po 80 din, zelena solata po 300 din, radič po 400 din, čebula po 150 din, zelje po 100 do 150 din, jabolka po 150 do 220 din kilogram itd. Veliko je zanimanja za cvetje, primerno za grobove, zato so šle dobro v promet mačeha, ki so bile po 100 din ena. Dobro je bil založen tudi obrtniški del tržnice, v katerem so prodajalci pasov in okrasne galanterije čedalje bolj zastopani.

Sejmišča

BREŽICE — Na sejmu zadnje sobote je bilo naprodaj 192 prašičkov, od tega 145 starih do 3 mesece in 47 starejših. Lastnika je menjalo 85 mlajših in 18 starejših živali. Kilogram žive teže mlajših je stal 900 do 950 din, starejših pa 650 do 700 din.

Protitočna obramba je delala najbolje doslej

Letos v 52 akcijah izstrelili 11.000 raket

LJUBLJANA — Protitočna obramba je kot sistem doslej najbolj delovala letos, žal pa je bilo precej te uje na manjših krajih. Tako se je glasila splošna ocena v ponedeljek končane letošnje sezone na 13. seji koordinacijskega odbora minulih tednih.

Brez te obrambe bi nam v izredno težkosnem letu sicer huda predla. Nevitnih dni letos ni manjkalo, takih z možnostjo toče je bilo kar 30. V zgolj eni veliki akciji protitočne obrambe 10. avgusta je 44 strelcev izstrelilo 690 raket. Kako boj z naravo še vedno prinaša presenečenja, je poudarila toča konec julija v Prekmurju. Toča je nastala v višini kar 8 kilometrov, v tej višini radar na Lisci doslej oblakov ni sledil. Po novem bodo te pojave merili do višine 10 km. Poslej v delo protitočne obrambe ne bi smeli gledati s

● Znano je, da so bile letos hude težave s kakovostjo raket. Ob prevzetju od titograjske tovarne naši strokovnjaki opravijo strokovni pregled. Na njih so jih letos zavrnili izjemno veliko: kar 2.800. Kljub temu je bilo na strelnih mestih obilo težav še z 3,36 odst. nadaljnjih raket. Ker bodo za prihodnje leto naročili okrog 10.000 raket, ena pa stane 85 ti-sočakov, bodo pregleda ob prevzetju še poostri. Nič čudnega zatorej, da je bilo na tej seji omenjeno ime slovenske organizacije, ki naj bi proučila proizvodnjo zanesljivejše raket doma.

tako nejevero. Oddelek za fiziko pri univerzi v Ljubljani namreč znanstveno spremlja delo obrambe. Zanimivo

Strokovni spor dela težave

Ker so v krški občini preveč pohiteli z dolgoročnim planom, imajo sedaj težave s srednjeročnim planom — Kdo je kriv za zaplet?

KRŠKO — V krški občini se strinjajo, da je treba kmetijsko zemljo zaščititi, vendar mora biti ta zaščita v razumnih mejah. Da v dolgoročni prostorski plan ne bi smeli vključiti niti treh otroških igrišč, ki obsegajo vsega skupaj nekaj sto kvadratnih metrov, ne morejo razumeti krajanj in krajevnih skupnosti; prav tako pa ne ve IGM Sava, kaj bo s preselitvijo gramoznice z desnega na levi breg Save. Pri vsem tem pa gre zgolj za strokovni konflikt med občino in republiško recenzirajočo komisijo.

Odgovorni v krški občini pravijo, da krivda ni na njihovi strani. Ko so lani sprejeli dolgoročni plan tudi delegati krške občinske skupščine, so ga takoj, kot tretji v Sloveniji, predložili republiški recenzirajoči komisiji. Tedaj izhodišča za dolgoročno planiranje še niso bile doela opredeljena, tako da plan ni upošteval poslednje zaščite najbolj plodne kmetijske zemlje. In v planu so predvideni tudi posegi na najbolj plodno zemljo prve kategorije. Teh posegov naj bi bilo za 402 hektara, od tega 190 hektarov za tako imenovane investicije republiškega pomena. Po-

Veliko takih in drugih očitkov predstavnik zadruga z direktorjem Jožetom Staričem niso bili voljni sprejeti, saj so dokazovali nasprotno. Pri vsem tem sporu pa je bila očitna izredno slaba medsebojna informiranost.

Direktor Starič je ponudil 10-milijonno kupnino za gasilski dom, prav toliko pa bo morala zadruga še vložiti v adaptacijo, vendar je poudaril, da nima pooblastil samoupravnih organov in da bo tak

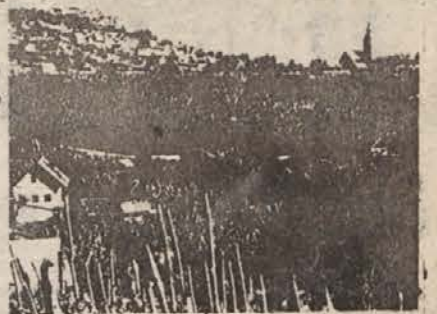
● Pogovarjali so se malo manj kot do začetka novega dne, končno pa so se vendarle zmenili za naslednje: zadruga bo še letos zgradila odkupno postajo v Šmarjeti (kar je že v planu in zapisano) z živinsko tehtnico, nakladalno rampo in rampo za privez večjih živali. Za razširitev in posodobitev trgovine pa naj bi odkupili stari šmarješki gasilski dom, ga preuredili in usposobili za sodobnejšo trgovino. Za odkup te stavbe so se vaščani in zadruga zmenili že več kot pred letom dni, na ta račun so tudi začeli graditi velik družbeni dom, a medtem je zadruga oklevala s kupnino, krajanom pa je zmanjkalo za dokončanje stavbe. V tem je tudi bistvo nesporazumov med Šmarječani in zadrugo.

predlog šele ponudil v sprejem. Glede popaševalne službe pa bo v Šmarjeti v kratkem boljše, saj pride še en agronom.

Več spornih zadev, ki so jih razčiščevali v navzočnosti Iva Longarja, predsednika izvršnega sveta, in drugih občinskih mož, so tokrat pojasnili, zato bo v prihodnje med krajanj, kmeti in zadrugo bržkone tesnejša vez.

RIA BAČER

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Razkisanje

Zaradi dejstev, ki so letos vplivali na dobroto mošta, letošnje vino v mnogih primerih ne bo harmonično, bo pretežno prekislo. Poprava s sladkorjem le navidezno zblaži kislost mošta in vina, skupne kisline v vinu pa zaradi dosladkanja mošta zato ne bo nič manj. Dosladkanje mošta vpliva na zmanjšanje kisline v vinu le posredno, in to s povečanjem alkohola.

Vemo, da kislina v moštu in vinu ohranja harmonično razmerje med ostalimi sestavinami vina. Normalna kislost vina naj bi bila od 7 do največ 10 gramov na liter. Kisla vina pa imajo pri nas tudi 14 g/l ali celo več skupne kisline. Razumljivo, da je za normalne potrošnike, to je tiste, ki ne želijo piti kislice, tako vino prekislo in ga odklanjajo.

Zmanjšanje kisline v vinu

Že davno je znano, da mošt izgubi z vrenjem nekaj kisline. Po vrenju mošta postane vino bolj blago. Del izločene kisline povzroča alkohol v obliki vinskega kamna, ki se nabira na dogah soda. Z vinskim kamnom se izloči 1 do 2 g/l kisline vina. Zato bolj alkoholno vino izloči več kisline. Biološko zmanjšanje kislin ali jabolčno mlečno vrenje je najvažnejši bakteriološki proces v vinu. Brez tega bi bila mnoga vina severnih vinorodnih predelov prekisla, skoraj nepitna. Narava nam je glede tega naklonjena in sposoben kletar lahko to izkoristi. Biološko upadanje kisline je v severnih predelih vinogorja tako pomembno kot alkoholno vrenje mošta. Glavni povzročitelji zmanjšanja kisline v vinu so bakterije. Seifert je med njimi kot najbolj uspešno našel bakterijo *Micrococcus malolacticus*. Te bakterije razkrajajo jabolčno kislino v mlečno kislino in ogljikov dioksid. Ker nastane iz 1 dela jabolčne kisline 0,67 dela bolj blage mlečne kisline, se stopnja kislosti v vinu zmanjša za 3 do 5 g/l. Zaradi uhajanja ogljikovega dioksida, vino na videz po malem vre (čeprav to ni vrenje), pri tem navidezno vrenju pa ostaja vino čisto. Temperatura vina v sodu pod 4° C (pozimi) ovira bakterije, ki po-

vzročajo biološko upadanje kislin. Zato v hladnih kletah v hudi zimi ta naravni proces v vinu preneha in se nadaljuje zgodaj spomladi, ko ima vino ustrezno temperaturo.

Biološki razkis vina pospešimo:

— če moštov, zlasti moštov rdečih sort grozdja ne zveplamo ali pa jih zveplamo le toliko, da preprečimo oksidacijo (porjavenje),

— če poskrbimo za zadostno toploto kleti, to je mošta in vina v sodih,

— če puščamo vino dalj časa na drožeh in če mošt v sodih po potrebi mešamo. Ta navset kletarjev je pomankljivi, saj prve droži dostikrat tako smrdijo, da moramo mošt pretočiti takoj po burnem vrenju, da nam droži vina ne pokvarijo. Iz izkušnje praktikov je znano, da mošt zgublja kislino po biološki poti tudi po prvem pretoku vina.

Biološki razkis vina je večji pri rdečih vinih. To opažamo zlasti pri dolenskem cvičku, na Krasu pa pri teranu. Pri belih vinih pa si raje pomagamo s kemičnim razkislom.

Kemični razkis

To lahko storimo že pri moštih pred naravnim razkislom vina. Ker bele mošte zaradi nevarnosti oksidacije že ob prede-lavi bolj zveplamo, je zato pri teh vinih biološki proces upadanja kisline manjši kot pri rdečih vinih.

Pravilnik o kakovosti vina (Uradni list SFRJ št. 17/81) v 21. čl. dovoljuje razkisanje vina s kalcijem in kalijem karbonatom. Kemično razkislujemo vina, ki imajo nad 10 g/l kisline. Za zmanjšanje 1,0 g/l kisline potrebujemo 0,67 g/l kalcijevega karbonata (CaCO₃). Prodajajo ga kot plavljeno kredo, apnov oksid, ki se spaja s kislino. Za 100 litrov mošta ali vina vzamemo največ 200 g tega sredstva. Večji odzvem kisline bi porušil harmonijo med ostalimi sestavinami vina. Sredstvo nabavimo v lekarni (ne jemljimo navadnega apna). Kot rečeno, kemično razkislujemo le bele mošte ali pozneje belo vino (rdečim vinom bi vzeli barvo).

T. D.

Stare poslastice

V Šmarjeških Toplicah od 17. do 19. okt. dnevi stare kmečke kuhinje

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V Zdravilišču Šmarješke Toplice pripravljajo kot popostritev ponudbe za stalne goste in izletnike v sodelovanju z aktivom kmečkih žena pri novomeški zadrugi tri dneve kmečke kuhinje. Vsebina bo raznolika, zanimiva pa tako za starejše kot mlajše obiskovalce in prijatelje dobre jedi.

17. oktobra bodo ob 16. uri odprli prireditve z razstavo »15 vrst domačih kruhov in 12 vrst pristnih starih potic«. Hkrati bo pokušnja teh dobrot. Zvečer bo zabava s plesom, kjer bodo stregli z dolenski meniji, igral pa bo ansambel Gotlib.

18. oktobra bo od 10. ure razstava kmečkih jedi od zajtrka do pravih kmečkih juž in ostalih jedi. Zvečer bo spet ples, na katerem bo goste zabaval ansambel Krog. Za večerjo bodo stregli pristna domača peciva in menije.

19. oktobra pa bodo prireditve zaključili z razstavo starih kmečkih posod in predstavitvijo novjših posod za gospodinjstvo. Hkrati bo med 10. in 18. uro odprta razstava drobnega domačega peciva s.pokušnjo. Pri pripravljanju razstave bodo sodelovali tudi kuharji Krških gostinskih enot, prav tako Šolski gostinski center.

J. S.

Kakšen bo konec?

Tako se sprašujejo črnomaljski kmetje, ki se ne morejo sprijazniti s prenizko ceno krompirja

ČRNOMELJ — Čeprav so črnomaljski kmetje letos prijavili za prodajo na kmetijsko zadrugo le 200 ton krompirja, kar je komaj tretjina običajne letine, imajo z vnovčitvijo tega pridelka velike težave. Težave pa zato, ker je v drugih krajih, predvsem na Hrvaškem in v Vojvodini, krompir izredno dobro obrodil in niso imeli te smole kot v črnomaljski občini, kjer sta ga precej uničili plesen in suša. Glavno tržišče tukajšnje kmetijske zadruge za nadaljnjo prodajo pa je prav na Hrvaškem.

In tu ter s tem povezani odkupni ceni se začnejo vse težave tukajšnjih kmetijcev. V Sloveniji dogovorjena odkupna cena je bila v poslovni skupnosti za sadje, povrtine in krompir 45 din za kilogram krompirja, v glavnem pa ga odkupujejo po 47 do 50 din.

Jugoslovanska cena je le 37 din. In ker imajo črnomaljski kmetje to smolo, da živijo ob hrvaški meji, kamor »odhaja« tudi njihov pridelak, bi se pač morali predrediti takojšnjim kupcem, ki jim očitno ni kaj prida mar za slovenske dogovorne cene. Kmetje pa se s tako nizkimi cenami prav tako ne morejo sprijazniti in raje s krompirjem čakajo doma. Tako so ga odkupili v zadrugi le 80 ton po 40 din, kar je akontacijska cena, razveljaviti pa so morali številne pogodbe s stalnimi kupci, kajti kmetje so zahtevali, naj zadruga odkupi njihov pridelak vsaj po slovenski dogovorni ceni.

In kaj sedaj? Kupcev ni, pridelovalci pa še vedno čakajo na ugodnejšo ceno. Veliko jih je, ki imajo krompir spravljene kar pod kozolci. Kaj bo, če bo začelo zmrzovati, preden ga bodo spravili na varno? Ali pa odkupovalci čakajo — nekateri namigi že to kažejo — da se bodo s hladnejšim vremenom »omehčali« kmetje ter ponudili krompir po kakršni ceni pač bo? Če je tako, potem je to, milo rečeno, izsiljevanje kmetov ter počuna, čeprav draga šola zanje.

M BEZEK-JAKŠE

Kmetijski nasveti

Krhelj, prezrta možnost

Ko ni bilo — ne tako davno — kruha, je bilo suho sadje dobro, celo slastno. Spomnimo se Cankarjeve ertice Suhe hrške. V odmaknjenih vaseh je še moč najti kamnite ostanke skupnih vaških sušilnic, starejši ljudje še pomnijo Wetz-Podgorškove »sušilne stroje«, vendar je tovrstno konzerviranje sadja več ali manj pozabljena preteklost. Ali pa to vedno zares tudi zasluži?

V bogati sadni letini, kakršna je letos, in ob skromnih 40 ali 45 dinarjih, kolikor za kmečka jabolka ta čas ponuja predelovalna industrija, bi se sušenje sadja včasih še lahko obneslo. Poskrbeti bi bilo treba za boljšo kakovost, k temu pa lahko pripomore bolj strokovno opravljeno delo. Sušenje je resda najpreprostejši način konzerviranja, ki pa ima tudi svoje zahteve.

Posušeno sadje ni manjvredno, kot kdo zmotno misli. Zgubi vodo, zato pa ohrani večino vitaminov, sladkor, pektin in druge sestavine. Suhim slivam na splošno priznavamo vrednost, zakaj je ne bi še drugim sadnim vrstam in bolj izkoristili naravne možnosti?

● Najenostavnejše je sušenje na zraku, če je le še dovolj toplote. Sadje je treba najprej narezati na primerne kosce, jim izrezati plodišča, jih za nekaj minut namočiti v slano vodo ali raztopino citronske kisline (2 g na l vode), da bodo posušeni krhliji ohranili svetlejši videz, in že je vse nared za sušenje. Če ni več sonca in zadostne toplote, je treba sušiti umetno. Temperatura ne sme biti višja od 80°, saj bi bili sicer krhliji pretrdi, pa tudi počrneli. Vse drugo je prepuščeno iznajdljivosti.

Dobro letino je mogoče izkoristiti tudi na druge načine. Sadni kis si pripravljajo na Dolenskem že kar lepo število ljudi, sadno vino (sadjevce), brez katerega si v mnogo bogatejši Bavarski skoraj ni mogoče misliti kmetije, pa se nekako ne more bolj uveljaviti. Seveda gre največ sadja za žganje in brezalkoholne pijače, kjer pa nikakor ne moremo doseči, da bi domače tovarne Dana, Presad, Belsad bolj vplivale na naše sadjarstvo in še kaj več storile zanj.

Inž. M. L.

Leporečje ne rešuje ničesar

Občinski kmite ZK Novo mesto o prenovi delovanja Zveze komunistov

NOVO MESTO — Prenova Zveze komunistov je predvsem v tem, da se članstvo usposobi za težke naloge, ki jih mora učinkovito razreševati v svojem okolju in v širši družbi, so menili 7. oktobra v Novem mestu na seji občinskega komiteja ZK.

V razpravi o pokongresnih nalogah komunistov, v katerih je posebej poudarjena prenova ZK, je več razpravljalcev menilo, da ne gre za nikakršne vsebinske novosti, temveč za že znana stališča do napak vse od Titovega pisma in 13. seje CK dalje. Doselej so akcije za odpravo slabosti slabo uspevale, bodisi zato, ker so bile kampanjske ali zaradi premajhne usposobljenosti članstva in vodstev osnovnih organizacij. Niso se uspešno spopadali z napakami v svojem okolju in niso znali tako delovati med ljudmi, da bi sami kot komunisti in funkcionarji ter Zveza komunistov uživali ugled kot avantgardna družbena sila.

Na tokratni seji komiteja, ki je bila le nekaj ur pred širšo akcijo za

● **Gost iz CK ZKS Lenart Štinc,** izvršni sekretar predsedstva CK, je posebej naglasil, da si v Centralnem komiteju zamišljajo prenovu ZK predvsem kot akcijo za večjo učinkovitost v delovanju s pomočjo večjega znanja. »Prenova naj bi se poznala pri konkretnem delu v osnovnih organizacijah ZK, tako pri idejnem delovanju, kjer je potrebno najprej pomesti z razumevanjem ZK kot partije na oblasti, pri vsebinski prenovi delovanja, ki naj bi se odražalo v hitrih reakcijah na krizne razmere, pa vse do kadrovske preнове in izobraževanja članstva ter moralne preнове, obrnjene v vrednotenje komunista po njegovem odnosu do dela, družbene lastnine, nagrajevanja itd.« je med drugim dejal Štinc.

spremenjeno obnašanje komunistov, so tudi izrecno poudarili, da pri preno-

vi ne gre za nikakršno uresničevanje stališč »od zgoraj«, ampak za kreativno razpravo o lastnem obnašanju in slabostih. Nekajkrat pa so v razpravi menili, da niti novo ime v akciji za boljše delovanje ZK, ki je dobilo ime prenova, ne bo prišlo do spremembe razmer, če se bodo komunisti ogibali nujnih konfliktov in bodo leporečili o dejanjih, ki bi jih morala zadeti jasno izrečena kritika. R. BAČER

PRIPOMBE NA RAZDELITEV ZEMLJIŠČ

DRAGATAUŠ — V mladinskem klubu v Dragatašu so večeraj razgrnili stanje kmetijskih zemljišč na Dragataškem polju ter začeli zbirati pripombe in želje za novo razdelitev melioriranih in komasiranih zemljišč. Razgrnitev bo trajala približno mesec dni, nanjo pa bodo vabljivi vsi lastniki. Pripombe bosta zbirala Geodetski zavod kot izvajalec del in kmetijska zadruga Črnomelj kot investitor. Spomladi bodo razdelili parcele v naravi, s setvijo pšenice pa naj bi jih začeli kmetje tudi dejansko uživati po novi razdelitvi.

Kandidat je Franci Cvelbar

SZDL o kadrh in stanovanjskem gospodarstvu

NOVO MESTO — Na občinski konferenci SZDL, ki bo 23. oktobra, bo predsedstvo občinske konference SZDL ponudilo kandidature dipl. pravnikar Franca Cvelbarja za predsednika in Dušana Jarca za podpredsednika.

Tako se je predsedstvo odločilo na seji 9. oktobra po pretresu volilnega postopka, v katerem sta bila za dolžnost predsednika dva enakoverdne kandidata: Franc Cvelbar in Dušan Jarc. Vendar je slednji pismeno odstopil od kandidature za najdogovornejšo dolžnost in kot razlog navedel bolezen, študij in navezanost na Novoteks, kjer je zaposlen kot direktor tozda Trgovina.

Predsedstvo pa meni, naj bi Dušan Jarc, ki je dobil veliko podporo s terena, prevzel mesto podpredsednika, saj je bil evidentiran tudi za to funkcijo. Na dve izpraznjeni mesti v članstvu predsedstva sta predlagana za kandidata Bojan Fink in Franci Zaman, prav tako evidentirana na terenu.

V razpravi o stanovanjskem gospodarstvu in obširnem gradivu o dosedanjih rezultatih te dejavnosti je predsedstvo menilo, da sistema stanovanjskega gospodarstva ne gre spre-

minjati v delih, ki je doslej dajal lepe rezultate. Na novomeškem območju se je v zadnjih letih odlično obneslo družbeno investitorstvo pri gradnji družbeno usmerjenih stanovanj, zato bo kazalo tako prakso obdržati. Nasploh pa naj bi delegati zelo pretehtano obravnavali predvidene spremembe v stanovanjskem gospodarstvu, ker je to področje doživljalo že vrsto reform, ob vsaki pa je za nekaj časa gradnja zaostala in nekaj kadrov ušlo. R. B.

V soboto bo znan prvi glas Dolenjske

Finalna prireditve bo v restavraciji na Otočcu

OTOČEC — V restavraciji motela na Otočcu bo v soboto ob 20. uri zanimiva prireditve, na kateri bodo izbrali prvi glas Dolenjske. Gre za finalno tekmo mladih dolenjskih pevcev in pevk, ki so se do zaključne prireditve prebili z uspešnimi nastopi v predtekmovalju.

V tekmovalju za najboljši glas Dolenjske bodo nastopili Jože Uhan, Katja Židanič, Bojana Smrke, Dušana Mihalič, Samo Perko in Boža Rus ter ansamblji Cof, Prodajalci klubučevine, Lord in Decibeli. Vse nastope bo seveda spremljala ocenjalna komisija, ki bo sestavljena iz predstavnikov ljubljanske RTV, sponzorjev in občinstva, najboljši pa seveda čakajo vabljen nagrade. Kot posebnost naj še omenimo, da bo zmagovalnemu pevcu ali pevki omogočeno snemanje v ljubljanski RTV.

POPRAVEK

V članku »Kar ne morejo verjeti«, objavljenem 2. oktobra na 4. strani, so napačno zapisani deseterkrat večji zneski, kot so jih v resnici prispevali vaščani Hinj v SuhP krajini. Za to je krivo naše premalo pazljivo preračunavanje starih v nove dinarje. Za napako se opravičujemo. Uredništvo DL

Nered na otroškem igrišču

Otroci iz blokov ob popoldnevi povzročajo nered in škodo na igrišču otroškega vrtca

METLIKA — V metliškem vrtcu je sedaj 190 otrok, kar je za prostorske razmere tega vrtca in za število zaposlenih še primerno. Letos je v vrtcu deset oddelkov, eden več kot lani. Do sedaj so sprejeli v vrtce vse otroke, katerih starši so dali prošnjo, in še vedno jih jemljejo. Novega oddelka pa ne bo treba odpreti, prav tako ni toliko povpraševanja, da bi uvedli vrtca na domu. Poleg rednega varstva poteka v prostorih vrtca tudi mala šola, in sicer dva oddelka, dopoldne in popoldne, po en oddelku pa je na Suhorju in v Podzemlju.

vom prijatelj mladine in predstavniki družbenopolitičnih organizacij, vendar ni nič bolje. Vrtce nima denarja, da bi popravil ograjo in tako onemogočil dostop otrok popoldne na igrišče. V metliški šoli občasno po zvočnikih opozarjajo šolarje na ta problem, vendar vse to zelo malo zaleže. V vrtcu pravijo, da so veliko krivi starši, prav tako pa se zavedajo, da blokovski otroci nimajo nobenega igrišča, in kaže, da ga še ne bo kmalu, saj prav pri blokih v Ulici 1. maja za igrišče ni primerne prostora.

V tem edinem vrtcu v metliški občini je zaposlenih 34 žensk, od tega 8 vzgojiteljic in 4 medicinske sestre. Ker v vrtcu delajo same ženske, je precej bolniških in porodniških, zato tudi precej nadomeščanja, ki ga je seveda treba plačati, čeprav se ure ne dajo prikazati. Nasploh pa so osebni dohodki v vrtcu precej na dnu v metliškem negospodarstvu in ženske so še toliko bolj nezadovoljne, ker za enako delo dobivajo njihove kolegice drugje, na primer v Novem mestu, boljše plače. Za prvo polletje znaša povprečni osebni dohodek 79.045 din na mesec. A. B.

STANOVANJSKA ZADRUGA ŠENTRUPERT V NOVIH PROSTORI

NOVO MESTO — Stanovanjska zadruga Šentrupert obvešča svoje člane, da bo novomeška poslovalnica delovala v prostorih krajevne skupnosti Bršljin samo še do 21. oktobra. Od tega dne dalje pa bo delovala v novih prostorih v novem mestu in sicer na Prešernovem trgu 4 (pod Kinom Krka).

Konkurenca je lahko nevarna

Na Mestnih nji vah bo prva zasebna trgovina

NOVO MESTO — Na Mestnih nji vah, kjer že od leta 1983 v bloku sameva prazen lokal, bosta Novomeščana Bojan Fink in Bojan Jerančič odprla zasebno trgovino z mešanim blagom. Družbeni sektor trgovine ni bil zainteresiran, da bi na Mestnih nji vah odprl preskrbovalno trgovino, ki so jo krajanji zahtevali in so zanjo zagotovili tudi lokal, zdaj bo skušal zasebni sektor zapolniti vrzel in ustreči ljudem.

«Imela bova samopostrežno trgovino za dnevno oskrbo, dogovarjavo se z zasebnim pekom, da bi prodajali svež, domač kruh. Imela bova tudi tekstilni oddelk z modnimi artikli tovara »M« Velenje, Almira in zagrebških butikov. Lokal ima 95 m² površine in še 30 m³ skladišče, odprto pa bova imela tako kot bodo stranke želele.« tako pravi Bojan Fink, ki prave dni v lokalni opravilja zadnja dela. Zasebna trgovca pripravljata anketne liste, ki jih bosta razdelila krajanom, da bi izvedela njihove želje.

Da pa danes lahko postane zasebni trgovec, ni tako lahko, pravi Bojan: »Kot začetnika nisva imela kapitala za opremo lokala, ki je bil zgrajen le v surovem stanju, tudi nimava 20 milijonov dinarjev, kolikor je potrebnih za začetna obratna sredstva. Moram reči, da nama je edino Beogradska banka šla na roke s 7-milijonskim kreditom za opremo in dokončanje lokala, obratnih sredstev pa še nimava. Prav zato se z otvoritvijo zatika.«

Otvoritev nove trgovine, prve zasebne v novomeški občini, bo kljub temu verjetno že v oktobru, vendar lastnika nočeta napovedati datuma, ker so se jima doslej že vsa predvidevanja podrla. Lokal sam pa je z opremo vred narej. R. B.

Nova pralnica v novomeški bolnišnici

Za občinski praznik

NOVO MESTO — Ena od številnih slovesnosti v počastitev letošnjega praznika občine Novo mesto bo 27. oktobra tudi v prostorih nove pralnice splošne bolnišnice v Novem mestu. Novo, eno najmodernejših pralnic v Sloveniji, je še najbolj nestrpno pričakovalo 30 peric, saj so bile razmere v stari pralnici nevarne. Dvoizmensko delo, ki ni priznalo počitka niti ob nedeljah in praznikih, stari in iztrošeni stroji ter neprestano delo v gumijastih škornjih so bile le nekatere značilnosti stare pralnice.

Novo pralnico je na račun pomanjkanja denarja GIP Pionir gradilo dolgih pet let. Sistem pralnja je tunelski in ga sestavlja več popolnoma elektronskih vodenih strojev, ki so plod nemške in naše tehnologije. Perilo potuje čez devet komor in pride v likalnico že osušeno. V treh minutah se opere 14 kilogramov perila, na dan pa do 2000 kilogramov. Takšne kapacitete bodo omogočale, da se bodo v prihodnosti posluževale pralnice tudi druge bolnišnice in zavodi v dolenski regiji. Novost je tudi veliko skladišče, kjer se bo poslej hranilo vse oprano perilo. J. P.

PERICE ZA AVTOMATI — Nove pralnice splošne bolnišnice v Novem mestu so še najbolj vesele perice, saj so bile razmere v stari nevarne. (Foto: J. Pavlin)

DOPOLNILO

NOVO MESTO — V prejšnji številki DL smo v prispevku, kjer smo poročali o srečanju pionirjev slovenskih turističnih krožkov v Novem mestu, nehoti pozabili omeniti soorganizatorja srečanja — Krko, tovarno zdravil. S svojim prispevkom je v veliki meri prispevala, da so pionirji in njihovi mentorji odšli iz Dolenjske s kar najlepšimi vtisi.

V ŠMARJETI BO PRAZNIK

ŠMARJETA — V nedeljo, 19. oktobra, bodo ob 12. uri pri gasilskem domu v Orešju svečano odprli asfaltirano cesto Šmarjeta-Orešje-Vinca. Z velikimi napori so krajanji zmogli prispevke in delo na 4 km dolgi trasi, svečano otvoritev s programom pa bo najlepša počastitev šmarješkega krajevnega praznika 18. oktobra. Kot je običaj, bo slavlje zaključeno z veselico.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 18. oktobra, bodo odprte naslednje dežurne trgovine z živili do 19. ure:

- v Novem mestu: Mercatorjev Potrošniški center na Zagrebški in Delikatesa v hotelu Kandija, ki je odprta vse sobote popoldne.
- v Šentjerneju: Emona-Dolenjka Market
- v Dolenjskih Toplicah: Mercatorjeva prodajalna ROG
- v Žužemberku: Mercator-KZ Krka
- v Straži: Emona-Dolenjka

Vse ostale trgovine z živili so ob sobotah odprte do 13. ure.

MED DELAVCI

Za dan pionirjev smo imeli tudi naši šoli konferenco. Pregledali smo delo v preteklem šolskem letu in ga začrtali za letos. Po konferenci so si učenci od 1. do 5. razreda ogledali film Kecek, učenci od 5. do 8. razreda pa smo obiskali naše delovne organizacije. Petošolci so si ogledali vinko klet in predilnico Novoteksa, šestošolci so bili v Kometu in Novolesu, 7. razred je spoznal največje belokranjsko tekstilno tovarno Beti, osmošolci pa so se odpravili v Novo mesto na ogled IMV. Povsod smo bili lepo sprejeti, za kar smo hvaležni delovnim organizacijam. DRAGAN ŠOŠTARIČ OŠ Metlika

PRIJAZNOST — Stranka je zašla v mesnico KZ Krka na novomeškem živilskem trgu. Vzela je kos mesa in šele doma videla, da je mesnina v stanju, ki je še najbližje mrhovini. Ogorčena je odhitela nazaj v mesnico, kjer so ji meso brez pripomb zamenjali. Obračun je bil na vrsti šele, ko si je ohrabrena stranka zaželela parklje za žolco. Mesarica, ki ji je prej postregla s tistim dišečim mesom, je vlnudno zagostolela: »Gospa, katere pa želite, desne ali leve?«

RAČUNANJE — V gostišču na Cesti komandanta Staneta, ki mu pravijo kar »Mesarska« ali pa »Pri treh pendrekih« (zaradi bližnje postaje milice), so spri z osnovami računstva. Prijatelja sta za isto mizo malicala. Zadovoljna s hrano, sta zahtevala račun. Enemu je natakarska zaračunala 250 din preveč, drugemu pa 500 din premalo. Se se bosta oglasila, saj je saldo pozitivno.

ASFALT — Pred dnevi je bila v našem mestu prometna panika, na hitro so zbornali skupaj vesoljno milico in tako rekoč v trenutku zaprli za promet Kidričev in Prešernov trg ter Sokolsko ulico. Ko so zapore po res kratkem času odstranili, smo lahko ugotovili, da je šlo za dve do tri povajane kaplje bitumna. Odgovorni najbrž mislijo, da je druga najbolj obremenjena mestna prometnica solidno popravljena.

Ena gospa je rekla, da ima garaža v novem posloju SDK tako nizek strop, da kombi ne more vanjo. V nasprotju s pričakovani esdekajevci ne bodo zamenjali posloja, ampak avto.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 2. 10. do 8. oktobra so v novomeški porodnišnici rodile: Darinka Gliha iz Velikega Vidma — Boštjana, Andreja Čeh iz Trebnjega — Anjo, Silva Kušljan iz Šentjerneja — Matija, Katarina Klevišar iz Sinjega vrha — Mojco, Jožica Paček z Broda — Dejana, Mateja Kastelic z Dolnje Težke vode — Aleša, Nevenka Grubar z Dolenjega Gradišča — Mateja, Silva Žugelj s Krpu — Petra, Marica Kokove iz Rovišča — Mojco, Ivanka Vavtar iz Velike Loke — Marjeto, Ljudmila Škrinar iz Drage — Uroša, Anica Lopatec iz Mihovce — Dušana, Nevenka Zakrajšek s Trebelnega — Emanuela, Alenka Gračner iz Tržišča — Urško, Ivanka Blatnik s Preloke — Katjo, Antonija Lubenko iz Kanizarice — Mirana, Anica Bojanec z Uršnih sel — Sandro, Irena Molek iz Metlike — Mojco, Bojana Mihalič iz Petelinjeka — Klemena, Vladimira Omerzu iz Brestanice — Dejana, Rozalija Kastelic iz Ruhne vasi — Jožeta, Fatima Polič iz Ozlja — Suzano, Ivica Dimc z Gmajne — Simona, Jožica Smolčič iz Velike Loke — Vesno, Miroslava Brinc iz Metlike — Nino, Helena Povšič iz Češnje — Stefana, Ana Rifelj iz Zdinje vasi — Simono, Mira Ivanovič s Sel pri Semiču — dečka, Minka Veličević iz Leskovca — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Mira Vizjak iz Maistrove 21 — Nejo, Tatjana Damjanovič iz Ulice Danila Bučarja 14 — Kristino, Vasilija Zaletel iz Šegove 10. — Blaža in Vesna Vukšinič iz Kettejevega drevoreda 41 — deklico. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

V KOKRO DEKOR, trgovino blizu namišljene metliške avtobusne postaje, hodijo zadnje čase ljudje po kavčeh kar s karjolami. Tako je pisec teh vrstic povcdala simpatična prodajalka. V neprestani stiski s časom pa ni bilo mogoče ugotoviti, ali kupci s karjolo pripeljejo denar ali odpelejo pohištvo. PO DVELETNEM NATEGOVANJU MED TEKSTILNO IN OBUVNO ŠOLO Kranj ter med srednjo šolo tekstilne usmeritve Metlika je končno prišlo do dogovora, da bodo dobili Metličani V. stopnjo izobraževanja ob delu za tekstilno-konfekcijskega tehnika. Predavanja in po krajšem času tudi izpiti bodo torej na vrsti vsak čas. Dislocirani oddelk bodo obiskovala dekleta in fantje, ki so končali v srednji šoli tekstilne usmeritve III. ali IV. stopnjo zahtevnosti, predavatelj pa bodo iz Črnomlja in Metlike.

V DEL NOVEGA BLOKA V Kidričevem naselju se te dni preseljuje srečneži, ki jim je uspelo dobiti stanovanjsko pravico. Po začetnem navdušenju pa se jim povsod nosovi, kajti v stanovanjih je kup napak: vrata režijo, povsem novi boilerji se kvarijo, ventilatorji na večjih gnanju tak hrup, da se postavljajo ljudem lasje pokoncu, in podobno. Stanovalci se tolažijo s tem, da bodo nepravilnosti odpravljene ob upoštevanju reklamacij, neprizadeti krajan pa bi ob tem lahko rekel le: »Konec krasi delo.« A. B.

Je SCT končno prava rešitev?

Kaže, da je bivši Metko, ki je nastal iz razpadla TGP, splaval iz težav — V okviru SCT dovolj dela — Najboljši v metalizaciji

METLIKA — Pred dobrim letom in pol se je bivši metliški Metko, ki je nastal iz nekdanjega razpadlega TGP, priključil kot enota ljubljanski SCT-tozdu Mehanični obrati in vse kaže, da bo to dokončna rešitev za ta kolektiv, ki se je letos povečal za deset delavcev, tako da šteje sedaj 45 zaposlenih.

Medtem ko so pred časom želeli, da bi izdelovanje kmetijskih strojev, zlasti sadilcev za krompir, postalo njihovo glavno delo, je to sedaj postranska dejavnost. »Dela imamo dovolj, delamo pa v večini za potrebe SCT pa tudi za zunanje naročnike.« je povedal vodja metliške enote Slavo Prevalšek. Eden glavnih problemov, s katerim se sedaj spopadajo, je pomanjkanje kvalificiranih delavcev. Potrebovali bi še ključavničarje, strugarje, brusilca, rezkalca in druge podobne strokovnjake. Njihov cilj je, da bi jim prej prešli na dvoizmensko delo. Precej si obetajo od svojih študentov, ki jih je kar dvajset, vendar je jasno, da

katero se v manjšem obsegu pesno ukvarjajo. Po trditvah strokovnjaka ameriške firme Metco so na tem področju v Jugoslaviji dosegli največ. Vendar sedaj na tem delu, ki obsega nanos plemenitih materialov, od jekel do barvnih kovin in metalurške keramike, dela le pet ljudi. Vsekakor nameravajo obseg tega dela razširiti in kupiti tudi nove stroje za ta postopek. V Metliki menijo, da bi metalizacija lahko postala eden njihovih glavnih programov, čeprav je tu še precej omahovanja in tudi odporov.

Da se je stanje v tej enoti že dokaj uredilo, govori tudi dejstvo, da delavci ne odhajajo več, osebni dohodki pa znašajo okoli 95 tisočakov na mesec. A. B.

Prej premalo, zdaj preveč otrok

Enota vzgojnovarstvene organizacije v Loki letos prvič v devetih letih, kar je odprta, povsem zasedena — Prostorska stiska tudi v Semiču

ČRNO MELJ — Medtem ko so imeli od leta 1977, odkar so odprli otroški vrtec v Loki v Črnomlju, težave z zasedenostjo, saj je vrtec nekoliko odmaknjen od mestnega središča in starši niso bili zainteresirani zanj, pa je letos povpraševanje tako veliko, da so morali nekaj otrok celo odkloniti. Še lani sta bili dve igralnici le polovično zasedeni, letos pa bi potrebovali še en dodaten oddelek, če bi imeli igralnico.

Zanimivo je, da se za varstvo v vrtcu odloča veliko staršev, ki živijo na vasi. Medtem ko v marsikaterem kraju zapirajo oddeleke, ker ni otrok, v Črnomlju za vse ni prostora. V Loki so toliko bolj presenečeni nad velikim povpraševanjem tudi zato, ker se boje, da je cena previsoka, vendar starši zatrjujejo, da so oskrbniki stroški sorazmerno nizki. V jasnih je ekonomska cena 43.500 din, najvišja cena, ki naj bi jo plačevali starši, pa je 23.900 din, a te vsote ne plačuje nihče. Pri predšolskih otrocih je ekonomska cena 33.200 din, oskrbniki strošek, ki naj bi ga plačali starši

pa 18.200 din, vendar najvišjo vsoto plačuje le nekaj staršev.

V Loki sicer pravijo, da bi lahko izpraznili še en oddelek, in tako jim ne bi bilo potrebno odklanjati otrok, vendar imajo v njem malo šolo, ker nikjer v Črnomlju ne najdejo prostora zanj. Pretekla leta so jo imeli v domu učencev, a so morali učilnico odstopiti osnovni šoli, ki ima prednost. Prav tako imajo prostorske težave tudi v semiški enoti črnomaljske vzgojno-varstvene organizacije. Še vedno imajo dva dislocirana oddelka kar v stanovanjskih blokkih, potrebovali pa bi tudi kuhinjo, saj sedaj vozijo hrano

iz Črnomlja. Iz sredstev samoprispevka za družbene dejavnosti naj bi za prizidek kuhinje in dveh igrišč.

● Lani so poskušali v črnomaljskem vrtcu odpreti oddelek za prizadete otroke, a niso bili vsi starši za to, za takšen oddelek pa morajo biti najmanj štiri otroci. Zato so jih vključili v redno skupino, dvakrat na teden pa se po eno uro posebej ukvarja z njimi specialni pedagog, ki prihaja iz osnovne šole s prilagojenim programom Milke Šobar-Nataše. Kot zatrjujejo v vrtcu, tudi na ta način prizadeti otroci vidno napredujejo.

ralnic dobili 10 milijonov dinarjev, predračun Marlesa za to gradnjo pa je 65 milijonov dinarjev. Kje naj bi dobili preostali denar, v vrtcu ne vedo.

M. BEZEK-JAKŠE

Skrbi za tisoče

ČRNO MELJ — V črnomaljski občini delata dva dimnikarja, ki sta si nekako razdelila mesto in vasi, tako da si ne lezeta v zelje. Pa kaj bi tudi 'si, saj je dela za oba pozimi še preveč, medtem ko ga poleti primanjkuje, čeprav bi bilo prav, da bi se ljudje že poleti pripravili za kurilno sezono in očistili dimnike.

Jože Primc

Eden od dimnikarjev je Jože Primc, ki ima obrt že poldrugo desetletje. V tem času je izučil dva pomočnika ter enega delavca priučil, vendar le še eden dela v tem poklicu. «Vajence je težko dobiti. Dimnikarstvo je naporen poklic, in bolj ko je mraz, bolj nas potrebujejo. Pred leti so bili v dimnikarski šoli le štiri učenci, od tega eno dekle, ko pa sem leta 1968 začel s šolanjem jaz, nas je bilo 32. Takrat je zadostovalo že 6 razredov osnovne šole, danes pa mora biti končana osemletka in še triletna šola. Vendar je tako prav. Ni dovolj, da nekajkrat potegnesh z metlo po dimniku, tudi dimnikar mora danes, ko je toliko različnih peči, veliko vedeti. Še sam včasih ne sledim več vsemu napredku,» pove iz izkušnje Primc.

Medtem ko v delovnih organizacijah, za katere je zadolžen, Jože sam pripravi urnik obiskov, tako da je malo možnosti, da bi zaradi neopranjenega dimnikarjeva dela prišlo do nesreč, pa je drugače v zasebnih hišah. Čeprav je z občinskim odlokom določeno obvezno čiščenje dimnikov, marsikje ne pustijo, da bi prestopil prag njihove hiše. Ne vem, morda si očistijo sami, gotovo pa je, da večjih nesreč tudi tu ni bilo,» pravi Primc, ki skrbi za dimnike v okrog 2.500 gospodinjstvih. M. B.-J.

Ugodna primerjava s Slovenijo

Ribniško gospodarstvo dosega boljše rezultate

RIBNICA — Za zadnjo sejo zborov občinske skupščine Ribnica so bili zbrani tudi zaminivi podatki o tem, kaj predstavlja ribniško gospodarstvo v slovenskem merilu.

Zaposleni v gospodarstvu ribniške občine predstavljajo 0,5 odst. zaposlenih v slovenskem gospodarstvu, ustvarili pa so 0,6 odst. dohodka, 0,6 odst. čistega dohodka, 0,8 odst. slovenske akumulacije in 0,7 odst. slovenskih sredstev za reprodukcijo. Vsi podatki veljajo za prvo polletje letos.

Porast osnovnih kazalcev gospodarjenja pa je bil letos v ribniški občini nekoliko nižji kot v ostali Sloveniji. Vendar je ta »slabost« le navidezna, saj so ti kazalci v ribniški občini v preteklosti rasti znatno nad slovenskim povprečjem in so njihove vrednosti še vedno precej nad republikim povprečjem, in sicer pri gospodarnosti so Ribničani boljše za 9 odst., pri donosnosti za 54 odst., pri akumulativni sposobnosti celo za 112 odst., pri reproduktivni sposobnosti za 73 odst., in pri dohodku na delavca za 19 odst. Le čisti osebni dohodek na delavca je za 2 odst. pod povprečjem slovenskega gospodarstva in je znašal v Ribnici 90.365 din, v celotni Sloveniji pa 92.313 din.

J. P.

MLADI KMALU DOBILI SVOJ KLUB

ČRNO MELJ — Mladi Črnomaljši so s prostovoljnimi delom uredili prostore nekdanje knjižnice na Gričku, kjer bodo imeli prostore za klubsko dejavnost. Preden pa bodo začeli z delom, morajo nabaviti vsaj osnovno opremo, za kar sami ne bodo mogli zbrati dovolj denarja, ampak bodo morali za pomoč zaprositi tudi delovne organizacije. Komisija je organizirano preživljanje prostega časa je že naredila finančno ovrednoten program za zimске mesece: pripravili bodo poseben koteček za mlade slikarje, predavanja članov kluba popotnikov, video programe, spodbujali kulturno dejavnost v osnovnih organizacijah ZSMS. Prizadevali si bodo, da bo program čim bolj pester, a čim cenejši, zato bodo velik del programa sami pripravili. Predvsem pa naj bi bil njihov cilj dati mladim možnost razvijati svojo ustvarjalnost. Čeprav mnogi mladi želijo, da bi bili v klubu tudi plešni, jih za zdaj še ne bodo organizirali, ker za to ni prostorskih možnosti.

POLETI ZAPOSLENIH 100 MLADIH

ČRNO MELJ — Letošnje poletje je v okviru novomeškega študentskega servisa prvič začel delati takšen servis tudi v Črnomlju. Glede na to, da tovrstne oblike zaposlovanja mladih v črnomaljski občini še niso poznali, se je zanj odločilo razmeroma veliko mladih — okrog 100 jih je bilo — dobro pa se je vključilo tudi okrog 10 delovnih organizacij. Največ mladih so zaposlili v Belsadu, Beltu, Žitu in na pošti. Nekaj težav je bilo pri izplačevanju zasluzka, ker se tako mladi kot delovne organizacije niso najbolje znašli z napotnicami. Preko študentskega servisa bo moč delati skozi vse leto, v občinski konferenci mladine, v okviru katere servis dela, pa pričakujejo, da bo več zanimanja študentov in dijakov zopet med zimskimi počitnicami.

J. P.

Oprema vsestransko napreduje

Najuspešnejša delovna organizacija v občini — Tovarna laboratorijske opreme dokončana — Zdaj še širitev v tozdu Sintep in čistilna naprava

KOČEVJE — Lesna predelava, tozdelovne organizacije Oprema Kočevje, je te dni, ob občinskem prazniku odprl novo tovarno z ustrezno strojno opremo in energetski objekt. Vrednost naložbe znaša okoli 1,1 milijarde dinarjev. Proizvodnja laboratorijske opreme bo urejena na enem kraju, kar bo pripomoglo, da bodo ob priložnosti istem številu zaposlenih in zniževanju nekaterih stroškov produktivnost povečali kar za polovico. V prihodnjem obdobju bodo pri tovarni laboratorijske opreme predstavili in posodobili žagarski obrat in zgradili poslovne prostore za potrebe tega tozda.

Ta Opremito tozdo bo z izpraznitvijo prostorov ob Tomšičevi cesti omogočil tam hitrejši razvoj tozda Sintep, ki uvaja novo linijo za lakirnice PVC platna (za ponjave) in proizvodnjo lahkih plastificiranih tkanin (za dežne plašče, športna oblačila itd.). Tudi vrednost te naložbe

znaša okoli milijardo dinarjev. V gradnji je že tudi čistilna naprava, oboje bo začelo obratovati predvidoma aprila prihodnje leto.

Ob teh investicijah pa niso pozabili na družbeni standard članov kolektiva. Lani in letos so namenili

YSI NA KOLO!

ČRNO MELJ — V nedeljo, 26. oktobra, bo ob 9.30 pred črnomaljskim gasilskim domom start množičnega kolesarjenja, ki ga pripravljata tukajšnje kolesarsko društvo. To je prva množična prireditelja, odkar je bilo v začetku tega leta ustanovljeno to društvo. Gre za povsem rekreacijsko kolesarjenje, ki se ga lahko udeležite tudi s pony kolesi, proga pa bo dolga okrog 30 km in bo vodila skozi Podzemelj in Adlešiče nazaj v Črnomelj. Vsi udeleženci bodo ob postanku v Gribljah dobili tudi čaj in znanke, predhodne prijave pa niso potrebne.

J. P.

Trgovine zadovoljivo založene

Preskrba prebivalstva v trebanjski občini v osmih letošnjih mesecih približno taka kot v ostali Sloveniji — Premalo trgovin v odročnih krajih in skladišč

TREBNJE — Preskrbljenost trga v prvih osmih mesecih leta je bila v trebanjski občini zadovoljiva. Večjega pomanjkanja blaga ni bilo, razen moke v juliju, ki so jo trgovcem zagotovili iz blagovnih rezerv. Problemi pri preskrbi prebivalstva v tej občini pa se pravzaprav ne razlikujejo od slovenskih razmer.

Trgovina se v zaostrenih gospodarskih razmerah srečuje s številnimi težavami in nizko stopnjo akumulacije. Zagotavljanje obratnih sredstev je nenehen problem, najemanje posojil pa zaradi visokih obresti ni več sprejemljivo. Proizvajalci in grosisti izsiljujejo predplačilo in tako slabijo finančno likvidnost trgovskih organizacij.

Res pa je tudi, da je trgovska dejavnost v občini izredno razdrobljena, saj s 55 prodajalnami upravlja 12 organizacij združenega dela

eno prodajalno v krajevni skupnosti Dol. Nemška vas, in sicer kar 1337. Tretjina trgovskih zmogljivosti je v občinskem središču, zato je razumljivo, da ljudje v prometno odročnih krajih s sedanjimi razmerami niso zadovoljni.

● V občini ni klavnice, mlekarne, primanjkuje tudi ustreznih skladiščnih prostorov, saj trgovci poslujejo na meji rentabilnosti in nimajo denarja za naložbe v skladišča. Nobena organizacija zato nima večjega skladišča, pač pa le priročna pri samih prodajalnah.

P. P.

POŠTE PA NI

BILPA — Prebivalci Bilpe povedo, da jih poštar po novem obišče le enkrat na mesec, in sicer ob torkih, ko nosi pokojnino. Drugače pa pušča pošto za Bilpo kar v sosednjem Vrtnu. Tako se zgodi, da dobijo naročniki tedenskih časopisov kar 3 ali štiri številke časopisa hkrati.

LEPI DOSEŽKI V TEŽKIH ČASIH

ČATEŽ — Letos so v krajevni skupnosti Čatež asfaltirali okoli 3 kilometre ceste proti Sejenicam, Goljaku, manjka pa še nekaj kilometrov, da bo sklenjena asfaltna povezava Trebnje—Račeselo—Čatež. Glede na težke gospodarske razmere pa je zelo lep dosežek letošnja posodobitev cestne povezave Dolenja vas—Roje—Škovec—Velika Loka.

DRAGA ZAMENJAVA WC KOTLIČKA

TREBNJE — Samoupravna stanovanjska skupnost v Trebnjem je prejela zasluzni račun GKP tozda Komunalna za zamenjavo WC kotlička v stanovanju na Mirni. Komunalci so zaračunali okrog 45 tisočakov (4,5 stare milijone). Težava je menda v tem, ker visokokvalificirani vodovodar nima vozniškega dovoljenja in ga mora popeljati k stranki kvalificirani vodovodar s šoferskim znanjem, seveda pa obema lepo tečejo nič kaj poceni ure, ki jih mora nekdo plačati.

SAMO ELEKTRONIKA JIH ZANIMA

MOKRONOG — V Iskrinem tozdu Elektroliti že nekaj časa zamenjujejo strojne ključavničarje, finomehanike in RTV mehanike, čeprav jim ponujajo razmeroma boljšo plačo. Mladi, že ko pridejo na delovno prakso, bi najraje delali kaj z elektronom, če peli za računalniki, a vsi pač tega ne morejo početi. Podoba se ponavlja, ko gre za redno zaposlitev. Menda vse tako zelo moti modra halja in zavoljo takih predsodkov bi se pač vsi raje bleščali v beli halji, kot v kakšnem kliničnem centru, pa še tam manj bolehalo za to tradicijo.

Kritične razmere v GKP

Pobuda za predčasno razrešitev direktorja

TREBNJE — Premalo je denarja, da bi bilo mogoče organizirati za življenje in delo občanov v občini potrebne komunalne dejavnosti, komunalna organizacija pa je tudi neustrezno organizirana.

To je le ena izmed ugotovitev iz poročila o izvajanju zakona o komunalnih dejavnostih. Že na prvi mah je jasno, da v trebanjski občini zanemarjajo osnovno komunalno dejavnost. V delovni organizaciji GKP (Gradbeno-komunalno podjetje) Trebnje je samoupravno organiziran tozda Komunalna, v katerem je komunalna dejavnost v podrejenem položaju, čeprav je dejavnost posebnega družbenega pomena.

GKP kot izvajalec del pri gradnji vodovodnega sistema in čistilnih naprav ni kakovostno, zamujata z roki in je nasploh nesolidno. Pri sedanjih notranjih organizacijah ni mogoče pričakovati uspešnega vodenja naložb, saj ni ustreznih strokovnjakov. Programi ukrepov tozdo Gradbeništvo in Komunalna so splošni, kratki, šablonski in

P. PERC

jih ne izvajajo. Poslovni rezultati GKP že od leta 1984 nihajo, oba tozda pa sta bila ob letošnjem polletju med prekoračiteli pri delitvi osebnih dohodkov.

V delovni organizaciji imajo nezakonito urejen sistem nagrajevanje, saj je povsem uravnilovski. V tozdu Gradbeništvo nimajo zakonito postavljenega individualnega poslovodnega organa, saj je vršilec dolžnosti lahko imenovan najdlje za dobo 6 mesecev, ta rok pa je že potekel. Po mnenju posebne komisije za spremljanje aktivnosti pri spremembi organiziranosti GKP Trebnje, ki jo vodi Stane Camloh, obstajajo štiri zakoniti razlogi za predlaganje ukrepa družbenega varstva, vendar sta bistvena razloga za težko stanje v GKP dva: neustrezna kadrovska zasedenost in neprimerna organiziranost. Komisija je občinskemu izvršnemu svetu predlagala, naj da skupščini občine pobudo za začetek postopka za predčasno razrešitev poslovodnega organa.

Ribniški zobotrebci

GOBARIŠKI IZLET — Ribniški gobarji so se tudi letos izkazali z razstavo ob seju suhe robe in lončarstva. Po zgledu drugih organizacij in društev so tudi oni te dni organizirali gobarski izlet na Dolenjsko in v Belo Krajino.

SVEČANA ZAobljuba — Ob dnevu topništva 7. oktobra so v ribniški vojašnici svečano prisegli mladi vojaki. Ob tej priložnosti so vojake pozdravili predstavniki občinskih skupščin in družbenopolitičnih organizacij občin Ribnice in Kočevja, delegacije pionirjev in mladine, starši vojakov in njihovi prijatelji. Vojaki pa so ob tej priložnosti izvedli bogat kulturni program.

ZANIMANJE ZA DIRKAČE — Nedavna predstavitev dirkačev, ki so to sezono nastopali pod pokroviteljstvom ribniškega Rika, je zbudila med ljudmi Ribniške doline veliko zanimanja. Gledalci so občudovali njihovo spretno vožnjo po ribniških ulicah. Kaže pa, da je veliko gledalcev in poslušalcev prišlo zaradi gostovanja skupine Agropop, ki se je predstavila v ribniškem gradu.

OKRAŠENA RIBNICA — Za prvi ribniški festival humorja, satire in karikature je bila Ribnica lepo okrašena, na transparentnih preko ulic pa so viseli tudi nekateri modri in aktualni aforizmi.

Drobne iz Kočevja

ŽEMANJ POLHOV — Na začetku polharske sezone je bil lov odličen, zdaj pa je vse slabši. Ogromno polhov se je namreč preselilo iz gozdov v železce krajanov ali pa v njihove hladilne skrinje.

PODGOORSKO POPRAVLJAJO — Podgorsko ulico v Kočevju so končno le začeli popravljati. To je bila najbolj uničena ulica v mestu. Prebivalci tega dela mesta upajo le, da se popravilo ne bo predolgo vlečlo, kot je sicer običaj pri raznih delih po Kočevju.

KURIJO ALI ZMRUJEJO — Ponekod po Kočevju kurijo (kjer imajo pač dimnike), drugod pa zmrzujejo in čakajo, da bo začela delovati centralna kurjava. Zelo mrzlo je predvsem v spodnjih stanovanjih. Varčevanje z energijo je torej uspešno, nekateri večni nergači pa tega ne razumejo ter kašljajo in smrkaajo.

KRADEJO KOT SRAKE — Med 6. in 9. oktobrom je bilo vlomljeno v osebni avtomobil Petra Vukeliča iz Turjaškega naselja in Antona Zalarja iz Kidričeve ulice. Vukeliču je zmanjkalo avtomobilski radio, vredno 20.000 din, Zalarju pa radiokasetofon Unisef in dva lovška noža, vse skupaj vredno okoli 80.000 din.

Trebanjske iveri

OTROCI IN KAČE — Izjava predstavnika Zveze pionirjev Slovenije o občinah, kjer zelo malo ali skoraj nič ne naredijo za pionirje (med te pa je prišel tudi trebanjski!), ne bi bila nič posebnega, čeprav je bila izrečena v elitnem TV dnevniku. Bolj je zabolela primerjava ostrobesednega intervjuvanca, češ da marsikje gledajo na otroke kot na posebno redke stvari, denimo, na modre kače.

MALICA — Bralci so nam potožili, da bi bilo lepo, če bi se v prodajalni Državne založbe v Trebnjem samoupravno ali pa kako drugače dogovorili, da bi bila med delovnim časom vedno vsaj ena prodajalka na voljo kupcem, ki prihajajo tudi iz oddaljenih krajev. Zdaj prodajalke družno odhajajo na malico, kot da bi se od naporega dela morale med seboj podpirati, preden pridejo do grizljaja. Do malice ima res vsak pravico, le malo manj uradniške okostenelosti bi bilo dobrodošlo, verjetno ne le v »državnih«, kot se pomenljivo glasi ime »obtožene« firme.

SMETI — Sedanja občinski odlok o odvodu smeti občutno udarja po polpraznih šolskih blagajnah, kajti že tako dragi odvoz smeti obračunavajo glede na bruto površine. Teh imajo osnovne šole veliko, zato so računi za odvoz za smeti toliko bolj zasoljeni; trebanjska šola je dobila samo za avgust in september račun za 73 starih milijonov! Verjetno bo lažje spremeniti odlok kot znižati cene?

Novo v Brežicah

NE VSEVPREK — Ko so meščani zvedeli za olajšave pri postavljanju drvarnic, shramb, zajčnikov in kurnikov, so se v hipu zbal za urejeno mestno podobo in naročili delegatom, naj se v skupščini zavzamejo za stroja merila v mestnem okolju. Zdjaj so si oddahnili, saj kljub olajšavam ni mogoče zmašiti skupaj skrpulca iz pločevine, strešne lepence in lesa. Graditelji morajo namreč vnaprej predložiti skice in opisati, iz kakšnega materiala bodo pomožni objekti.

BOLNIŠKA VIŠJA OD PLAČE? — Povprečni bolezenski izostanki v občini naraščajo, pa ne le zaradi boleznih, ampak tudi zaradi zniževanja osebnih dohodkov, pravijo v delovnih organizacijah. Bili so meseci, ko je delavec več dobil v postelji (ali vinogradu?) kot za strojem.

ODREZANO NASELJE — Stanovanci Trnja imajo najbližjo telefonsko govornico pri Blagovnici. Toda pot do tja je pogosto zaman, ker je pokvarjena. Kam zdaj? Pošta je v večernih urah, ko so linije proste, zaprta. razen tega morajo prepešati še 1 km razdalje. Zdjaj se pogovarjajo, da ne bi bilo prav nič odveč dežurnstvo pri telefonu, samo tega ne vedo, če bodo pri PTT pripravljali plačati človeka, ki jim bo sporočal, kdaj je govornilnica pokvarjena.

BREŽ TRGOVINE MANJ ZAPRAVILO — Naselja od Gornjega Larnarta do Artiča so ostala brez trgovine, odkar se je Posavje umaknilo iz dveh lokalov, iz Spodnje Pohance in iz Zagodetove hiše pri železniški postaji. Krajani godrnjajo, ker imajo najbližjo trgovino šele pri Grabnarju. Kupcev prej ni nihče obvestil in morda bi celo sami našli koga, da bi se zaradi ljudi časno usmilil Posavja s simbolično najemnino.

Krške novice

VEDO, KAJ PROIZVAJAJO — Ko je prišla v Krško delegacija Crvene zastave iz Kragujevca, se ni nihče pripeljal z 101. Opazovalci so to komentirali takole: Fantje že vedo, kaj proizvajajo.

VSJAJ ZDJAJ IMAJO STIK — Marjan Kranjc, vodja študentskega servisa Maribor, je ugodno ocenil delo njegove krške podružnice. Ko je utemeljeval vzgojni pomen takega dela za mladino, je med drugim dejal tudi naslednje: »Med mladimi, ki se odločajo za delo preko SS, je tudi precej takih, ki bodo postali vodstveni kadri. Prav je, da vsaj med temi občasnimi zaposilitvami spoznajo delo v neposredni proizvodnji, saj bodo kasneje kot vodstveni delavci izgubili stik z njim.«

STRELJAJ NA SPOMENIK — Neki ostrostrelec si je za tarčo izbral podobno moža na kamniti plošči v parku ob krškem zdravstvenem domu. Ena od krogel je samo oprasnila glavo, z drugo pa je imel več sreče: moža na sliki je zadel v srce. Kdo je dvakrat umrl, se ne ve, ker je napis na plošči zbrisal.

Sevniški paberki

SOLIDARNOST — Sevniška občinska zdravstvena skupnost je med tistimi v republiku, ki niso podpisale posebnega samoupravnega sporazuma za posodobitev bolnišnice v Murski Soboti. Sevničani gotovo ne bi odklonili podpisa sporazuma, če bi jim s podobno republiko solidarnostjo, ki jo zdaj še politično podpira »fronta«, dobili milijarde za svoje nekritične odhodke. Dokler pa njihove »zgube« ne bo moč pokriti, verjetno noben pritisk ne bo dovolj močan.

TOVORNJAKI — Večkrat se na mestnih ulicah primeri, da dva šoferja kar sredi ceste, vsak seveda v svojem tovornjaku, klepetata, bog vedi, ali o lepem vremenu ali morda o srečanju Gorbačova in Reagana, vsekakor pa se poživljata na kolone pločevine in njih lastnike, ki izgubljajo živce v tako nenavadno, a učinkovito zaprtjem prometu v obeh smereh. Bralcem s takimi neprijetnimi dogodivščinami ne moremo drugega svetovati, kot da si zapomnijo registrske številke samopasnežev in jih sporočijo na telefon 92.

SEJEM — Zadnji sejem na sevniškem trgu je bil živ. Čeprav se Ribničanje niso ravno pohvalili s prodajo suhe robe. Celotni sodčki in kadi niso šli tako v promet, kot bi pričakovali v času trgatve. Res pa je dokaj pozen tisti, ki si je šele v soboto omislil vinsko posodo.

Novi vodnjak sega kar 200 metrov globoko

IZ ČRPALIŠČA V GLOGOV BRODU BO DOBIVALO PITNO VODO 16 TISOČ PREBIVALCEV

GLOGOV BROD — Napovedi so se uresničile. V novem zajetju, ki ga bodo 31. oktobra priključili na obstoječi brežiški vodovod, je dovolj zdrave pitne vode za sedanje in bodoče odjemalce. Geološki zavod iz Ljubljane je pozimi napravil črpalni poizkus. Ta je pokazal zmogljivost 140 litrov vode na sekundo.

Od Darka Furlana, vodje tozda Komunalna pri komunalnem obrtnem podjetju v Brežicah smo zvedeli, da potrebujejo za Brežice in okoliške vasi, ki jih napaja mestni vodovod, precej manjše količine. Novo črpalno so vgradili le 40 metrov globoko. Njena zmogljivost je 60 litrov v sekundi, kar za trenutno porabo popolnoma zadostuje. To je le 3 litre več, kot je načrtovano v starem črpalnišču v Brezini.

V Glogov brodu so zgradili dva vodnjaka, ki segata 200 metrov globoko. Druga, rezervna, bodo priključili na vodovod prihodnje leto. Montirati morajo le še črpalno. Do takrat bodo kot rezervo ohranili brezinsko zajetje.

Za novo črpalnišče in 1600 metrov glavnega voda do Brezine so porabili 92 milijonov dinarjev. Del sredstev so prispevali občani iz svojih žepov. Od septembra 1984 so vsi porabniki plačevali po 20 din pristojbino za kubik vode. Na leto je prodajo milijon kubikov, torej se je nabralo kar precej denarja, a še vedno premalo za tako obsejna dela. Novo črpalnišče in čevod so sofinancirali še komunalna interesna skupnost, delovna organizacija KOP in območna vodna skupnost, Ljubljanska banka je prispevala na pomoč s kreditom.

J. T.

VELIKO POVPRŠEVANJE PO BRIKETIH — V Novolesovem tozdu Lipa so očitno zadeli žebelj na glavo, ko so začeli iz odpadnega žaganja izdelovati brikete za kurjavo. Na mesec izdelajo po 180 ton teh briketov in vsa proizvodnja sproti poide. Zato morajo kupci počakati mesec dni od vplačila do prevzema kuriva. Ker je povpraševanje na trgu presegllo vsa pričakovanja, bodo v tozdu kmalu namestili še en stroj za briketiranje. Na sliki: v stroju za briketiranje sta potrebni samo vročini in pritisk, da nastanejo tile lični briketi. (Foto: J. Simčič)

P. P.

Dim duši opozorila nekadilcev

BREŽIČANI V LJUBLJANSKEM DRUŠTVU

BREŽICE — »Kadilci so solidarni med seboj, nekadilci ne. Boje se zamere, zato so tako neodločni.« ugotavlja Danilo Pečnik, poverjenik društva nekadilcev Ljubljana Šiška, v katerem je že več let včlanjenih 60 Brežičanov. Pravi, da se ljudje radi včlanjujejo, da pa nimajo smisla za društveno delo, zato vse spi. Nobene organizirane oblike boja proti kajenju ne izpeljejo več. Brez sodelavcev se tudi on sam ničesar ne loti, pač pa si obeta, da bo stvari premaknil novi koordinacijski odbor občinske konference SZDL za boj proti alkoholizmu in narkomaniji. Dal bo pobudo za ustanovitev društva s sedežem v Brežicah.

Danilo Pečnik

Kajenje po Pečnikovi trditvi narašča predvsem med mladino. Za to dolži tudi starše, kadilce in nekadilce, ker otroke premalo usmerjajo v šport in rekreacijo. Brez vztrajnosti ni uspeha, o tem se je prepričal v domači hiši. Ni šlo brez težav, a ni popustil, dokler obeh hčera ni navadil zdravega načina življenja.

Bodočemu društvu v Brežicah ne bo zlepa zmanjkalo dela. Povezovati se bo moralo s komisijo za varstvo okolja, z zdravstvenimi delavci in razen propagande proti kajenju skrbeti za zaščito nekadilcev, in to kljub občinskemu odloku o prepovedi kajenja na sestankih ter nasploh v javnih prostorih.

Pečnik je ogorčen, ker se nespoštovanje odloka začena v občinski hiši, saj se je kot bivši član štaba za civilno zaščito moral vsak boriti, da ne bi kadilci ter v zasvojenosti spravljali v nevarnost svoje zdravje in zdravje drugih ljudi. Žal mu je, da nekadilci niso bolj glasni in odločni, saj končno ne gre za nobeno zamero, ampak za dobrohotno opozorilo.

J. T.

na šeste razrede. Pod stalnim nadzorstvom zobozdravnika je nad 1500 otrok. Čez štiri leta bodo prišli na vrsto vsi učenci od 7. do 15. leta. Za izvajanje programa je odgovorna dr. Marina Štahan.

Otroke bodo oskrbovali v ambulantah na Bizelskem, v Cerkljah, Dobovi, Pišcah in Brežicah. Učenci iz Artiča in Velike Doline, ki doma nimajo ambulant, bodo organizirano prihajali v Brežice. Rezultati načrtne skrbi za zobovje bodo vidni čez pet ali šest let.

J. T.

V BREŽICAH BODO ZAMENJALI CEVOVOD IZ LETA 1914

BREŽICE — Staro litoželezno mestno vodovodno omrežje odpoveduje. Kako tudi ne bi, saj že pred sedmimi desetletji ni bilo novo. Brežičani so takrat vgradili cevi, ki so bile predtem razpeljane po Zagrebu. Ko so jih zamenjali z novimi, so jih odkupili za tukajšnji vodovod. Letos jih bodo pobrali ven na odseku od železniške postaje do Prosvetnega doma in sproti položili nov cevovod. Projekt je napravljen. Istočasno bodo obnavljali tudi kanalizacijo. Cestno podjetje pa bo hkrati zgradilo pločnike, dokončani bodo do junija prihodnje leto.

OBISKI DELOVNIH SKUPIN V ZDRUŽENEM DELU

KRŠKO — Na sestanku aktiva komunistov neposrednih proizvajalcev, ki se je sestal preteklo sredo, so obravnavali vprašanja aktivnosti, ki jih bodo morali sprejeti ob obisku delovnih skupin v krških delovnih kolektivih. Kot je znano, bodo delovne skupine, v katerih bodo predstavniki družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta, do srede tega meseca obiskale vse delovne kolektive v občini. Dogovorili se bodo o izvrševanju nalog 3. seje CK ZKS in o nalogah, ki jih čakajo pri prenovi partije.

MANJ DELA ZA VRATARJE — IN GOSTINCE

Očitno je v Kovinarski zavel nov veter. Vratarji imajo vse manj dela, ker izhodov med delovnim časom ni več toliko, kot jih je bilo pred izrekom ukrepa družbenega varstva. Vprašanje je samo, kdo bo saniral izgubo zdaj napol praznih okoliških gostinskih lokalov.

Najbolj prizadelo ceste

Skupna škoda po junijskem neurju v sevniški občini preko 1,36 milijarde

SEVNICA — Neurje 19. in 23. junija letos je po podrobnih popisih, ki so jih izdelali v krajevnih skupnostih, zbrala pa občinska komisija za oceno škode pri občinskem izvršnem svetu, povzročila v sevniški občini skupaj za 1.360.904.655 din škodo, kar je več kot 11 odstotkov občinskega družbenega proizvoda. Zato sevniška občina uračičeno pričakuje republikanska sredstva solidarnosti za odpravo posledice ujme.

Središče neurja, ki se mu je pozneje pridružila še toča, so bile krajevne skupnosti Boštanj, Sevnica in Zabukovje. Samo na krajevnih cestah, kanalizaciji in vodovodnem omrežju v teh KS in krajevnih skupnostih Blanca, Bučka, Loka, Primož in Studence je bilo škode za preko 609 milijonov. Neurje je prestavilo strugo Sevnice, poškodovani so bili vodovod Ribniki in bivši kopitarniški vodovod. Za 226 milijonov škodo je na nekategoriziranih cestah, za 63 milijonov na gozdnih cestah in v vlakih, neurje pa je poškodovalo tudi telefonsko omrežje v Boštanju in na Žierskem vrhu.

Po besedah podpredsednika občinske komisije Jožeta Kolarja so se zoperstavili plazovom (naredili so za več kot 37 milijonov škodo, največ na Zajčji gori in Orehovem) geologi in

ENKRATNA POMOČ ZALOKARJEVIM

ŠENTJANŽ — Na torkovi seji je sevniški izvršni svet sklenil dodeliti enkratno denarno pomoč v višini 300.000 dinarjev Francu in Mariji Zalokar iz Koludrja 11 pri Šentjanžu, ki jima je požar v soboto, 11. oktobra, upelnil vse premoženje. Zgorela je stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, 6 glav govedi, 7 prašičev, seno, orodje in drugo.

Bo kmalu manj piškavih zob?

Od oktobra naprej je pod stalnim nadzorstvom 1500 osnovnošolcev

BREŽICE — Z učinkovitejšo zobozdravstveno preventivo lahko prihranimo mlademu rodu nič koliko bolezenskih nešččnosti, časa in denarja. V razvitem svetu to vedo, zato jim ni žal stroškov za ohranjanje zdravih zob. Zadnje čase se taka prizadevanja uveljavljajo že pri nas in od minulega šolskega leta naprej se tudi v brežiški občini pohvalijo z dejanji.

Preventivni program je zobozdravstvena služba začela izvajati v osnovni šoli bratov Ribarjev v

našo akcijo jih bomo seznanili na roditeljskih sestankih, ki se jih bodo udeleževali zobozdravniki. Čez mesec ali dva bomo že lahko povedali, kako so na posameznih šolah zastavili to delo.

Trenutno izvajajo preventivni program za učence od 1. do 5. razreda, le v Brežicah so ga razširili tudi

Še samoprисpevek

Kostanjevica praznuje ob novih pridobitvah

KOSTANJEVICA — »Ob našem krajevnem prazniku — v spomin na padle talce moram poudariti, da smo v preteklem letu vložili več kot 50 milijonov dinarjev v razne objekte in izboljšave. Vsega tega ne bi zmogli, če nam ne bi priskočilo na pomoč kostanjeviško združeno delo, s katerim tesno sodelujemo,« poudarja Ladko Kukec, predsednik sveta krajevne skupnosti Kostanjevica.

»Seveda pa denarja ne dobimo samo od združenega dela, ampak ga že peto leto tudi sami zbiramo s samoprисpevkom. S tem denarjem smo začeli graditi poslovilno vežico, del smo prispevali za opremo zdravstvene postaje, del pa je namenjen še za telefonijo. Za vse te namene in potrebe bo premalo denarja, zato se pripravljamo na nadaljnje samoprисpevke še za nadaljnjih pet let in po enaki prispevni stopnji kot d.šlej.

Letošnji krajevni praznik bomo počastili z vrsto prireditev pa tudi pridobitev. Naj omenim, da smo položili asfalt na treh ulicah, postavili smo javno razsvetlavo v industrijski conji itd. Žal nismo mogli toliko vlagati na obrobje krajevne skupnosti, kjer se kažejo velike potrebe na cestah. Ob tem pa moram pripomniti, da mnoge teh cest niti niso v naši pristojnos-

Ladko Kukec: Pomoč združenega dela je zelo dragocena.

ti. Cesta Kostanjevica — Podbočje je bila že večkrat na vrsti za asfaltiranje, pa je še vedno izpadla iz načrtov. Pa to ni edina cesta, v zelo slabem stanju. Zato računamo, da nas bodo uslišali tudi cestarji in komunalci ter na cestah opravili svoj del nalog,« je dejal Ladko Kukec.

Kostanjevičani pa so še posebej ponosni na to, da so posodobili svoje prostore gozdarji, da je nove proizvodne prostore zgradil SOPS tozdu IKON Kostanjevica, da se jim z vrtno tople vode obeta tudi razmah turizma.

J. S.

Dr. Drago Florjanič: »Od oktobra naprej bo pod nadzorstvom polovica šoloočevalnih otrok, strošek pa bo le simboličen.«

Brežicah. Vanj so vključili učence od prvega do petega razreda. Po mnenju dr. Draga Florjaniča, vodje zobozdravstva, je akcija dobro stekla zaradi obilne podpore učiteljskega zbora. Na vprašanje, kaj sodi k načrtni sanaciji zobovja, je dr. Florjanič pojasnil, da dnevno jemanje fluorovih tablet, tedensko ščetkanje zob z aminfluoridovim železem in redni zobozdravniški nadzor.

»Od 1. oktobra dalje uresničujemo preventivni program na vseh šolah,« je nadaljeval dr. Florjanič. »V septembru smo z njim seznanili učitelje in prirejali demonstracije v razredih. Med prosvetnimi delavci smo naleteli na veliko pripravljenost za sodelovanje, za naprej pa pričakujemo tudi pomoč staršev. Z

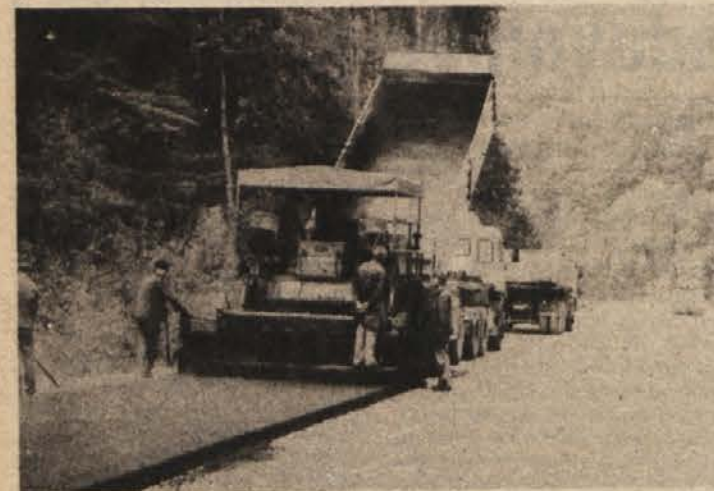
SREČANJE KRVODAJALCEV V PIŠCAH

PIŠČE — V soboto, 18. oktobra, se bodo v dvorani kulturnega doma zbrali darovalci krvi brežiške občine. Občinski odbor Rdečega križa bo na srečanju podelil priznanja za večkratno udeležbo v krvodajalskih akcijah. Tisti, ki se srečanja ne bodo mogli udeležiti, bodo prejeli priznanja v delovnih organizacijah. Piščani bodo kot dobri gostitelji poskrbeli za kulturni program na srečanju, za nastope pa se pripravljajo učenci Osnovne šole Maks Pleteršnik.

Ob tej priložnosti bodo organizatorji obvestili krvodajalce o jesenskem obisku delavcev transfuzijskega zavoda v brežiški občini. Kri bodo odvzemali 28. in 29. oktobra. Prvi dan bo krvodajalska akcija v Bregani, in sicer za delavce Remontnega zavoda ter za zaposlene v krajevnih skupnostih Jesenice in Velika Dolina. Vse ostale občane pa vabijo 29. oktobra v dom učencev v Brežicah.

PRI TREH LUČKAH PREGORELA ENA ŽARNICA

V toliko hvaljenem gostinskem lokalu Tri lučke so očitno pozabili na to, da se splača postreči tudi otrokom. Otroci namreč slej ko prej zrastejo in lahko, da se kmalu prelevijo v velike in redne goste tudi take točke, kot je na Sremičju. Če bi to vedeli, bi zadnje kljub obilici dela še lahko postregli mlado mamico z otrokom, ki si je za cilj jesenskega sprehoda izbrala Tri lučke.

ASFALTNA PREPROGA ZA MIRENSKO DOLINO — Delavci novomeškega cestnega podjetja obljublajo, da bodo končali posodobitev regionalne ceste od Jelovca do Boštanja v dolžini 3,8 kilometra v roku. Asfalt beton bodo položili prihodnje leto, da jih ne bi presenetile nizke nočne temperature, groba asfaltna preproga pa lepo napreduje. Do otvoritve 6. novembra, za sevniški občinski praznik, bo vse nared. (Foto: P. Perc)

France Režun: »Lepota, ki jo kaže tudi razstava, ni nasilna, živi skromno...«

Dediščina za zanamce le še na fotografijah?

Na izginevanje kulturnih spomenikov opozarja tudi razstava v trebanjski knjižnici

TREBNJE — V tukajšnji občinski matični knjižnici, ki nosi ime slavnega rojaka, pesnika in dramatika Pavla Golie, bo še več tednov na ogled razstava Varujmo naravno in kulturno dediščino, ki sta jo pripravila zakonca Martina in France Režun, ona knjižničarka, on pa pomočnik ravnatelja na osnovni šoli »Jože Slak — Silvo« v Trebnjem.

Razstava obsega nad 400 barvnih fotografij z motivi še ohranjenih naravnih in kulturnih znamenitosti v trebanjski občini, pa tudi takih, ki sta jih z občasno in nemaščina premo osveščenih ljudi že pošteno načela. Razstavljen pa je le izbor iz zajetnejšega kupa gradiva, ki obsega skupaj nad 800 fotografskih zapisov najrazličnejših spomenikov narave in kulture v najširšem pomenu besede.

Avtor vseh fotografij je France Režun. Kot velik ljubitelj vsega, kar je v naravi lepega, obenem pa skrajno občutljiv za nasilne posege v njej, še posebej za skrnenje zavoljo malomarnosti, je dolga leta peš in v avtomobilom križaril po trebanjski občini in na film zapisoval vse, kar je zanimivega odkril sam ali so ga na to opozorili prebivalci. Zanimalo ga

je pravzaprav vse, od ajdovega cvetja, koruznih storžev, studencev in podzemskih jam do kozolcev, ki samevajo v propadanju, vegetativnih starih dolenskih bajt, starinskih portalov, kamnitih miz pa ruševin gradov in znamenj, ki opozarjajo, da so bili to tudi manj prizanesljivi časi od današnjih.

Kdo ve, kaj vse je doživljal in podoživljal France Režun na teh raziskovalnih poteh, ki jih je delal zdaj v Suho krajino zdaj na mokronski konec do Trebelnega pa spet proti Mirni in Sentruperu, da Trebnjega, kjer živi, niti ne omenjamo. A o razstavi pravi:

»Njen namen je opozoriti javnost, koliko kulturnozgodovinskih spomenikov je propadlo samo v zadnjih 60 letih (razstava jih kaže v razvalinah) in da se ta žalostni proces, ker se zanje premalo zmožimo, še nadaljuje. Opominja, da je morebiti še čas, da se sedanji rodovi zavemo in prenehajo z lahkomišelnostjo, zaradi katere je propadlo že toliko lepega, pristno našega. Če pa tudi to ni več možno, naj zanamcem vsaj te fotografije povedo, kaj je nekoč tu bilo, kaj smo imeli.«

I. Z.

Spet skupen programski list

ZKO, Dolenjski muzej in Študijska knjižnica Mirana Jarca načrtujejo v tej sezoni 28 najrazličnejših kulturnih prireditev od koncertov do knjižnih razstav

NOVO MESTO — Zveza kulturnih organizacij, Dolenjski muzej in Študijska knjižnica Mirana Jarca so tudi to jesen oblikovali in na skupnem programskem listu objavili spored prireditev, ki jih nameravajo pripraviti v sezono 1986 — 1987. Če bo pri tem, kar je napisano, tudi ostalo, si bodo Novomeščani in obiskovalci od drugod lahko ogledali kar 28 prireditev, od tega sedem gledaliških (abonmajskih) predstav, devet likovnih in šest knjižnih razstav, ob tem pa obiskali še sedem koncertov.

V okviru gledališkega abonmaja, ki ga Zveza kulturnih organizacij pripravlja na podlagi vsakoletne repertoarne ponudbe slovenskih gledališč, bo v Novem mestu gostovalo šest gledališč: ljubljansko Drama z Grumovim Dogodkom v mestu Gogi, Mestno gledališče ljubljansko s Shepardovo dramo Pravi zahod, Slovensko stalno gledališče iz Trsta z Müllerjevo dramo Smrt trgovskega potnika, Slovensko ljudsko gledališče iz Celja z dvema komedijama — Shakespearovo Karhočete in Partljičevo »Ščuka«, da te kap!, Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice z Büchnerjevo komedijo Leonce in Leona ter Slovensko mladinsko gledališče iz

Ljubljane z Aishilovo dramo Peržani.

Zanimiv je tudi koncertni program. Razen beloruskega ansambla Verasi, ki je v Novem mestu gostoval ta teden, bodo na samostojnih večerih nastopili: violonist Volodja Balžalorsky, Akademski pevski zbor Tone Tomšič, Komorni orkester RTV Ljubljana, pianist Vladimir Krpan, violonist Igor Kuret in harfistka Fabianna Trani (iz Trsta) ter Pihalni kvintet RTV Ljubljana. Zveza kulturnih organizacij bo poleg tega organizirala obisk treh glasbenih prireditev v Ljubljani.

Dolenjski muzej je najavil otvoritev etnološke zbirke (ta mesec) v nekdanji Ropasovi hiši in te likovne razstave, ki se bodo zvrstile v Dolenjski galeriji: ciklus slikovitih in etnografsko zanimivih šeg in navad iz Kostanjevici in Sentjerneja, kakor jih je likovno upodobil akademski slikar Jože Marinč, retrospektiva Vladimira Lamuta, pregledna razstava Jakčevih del ob izidu njegove monografije, pregledna razstava del Jožeta Ciuhe, didaktično pedagoška razstava kiparske tehnike Toneta Demšarja, intarzije Cirila Podbevška, pregledna razstava del v ZDA živeč slikarke Marije Bajuk in pregledna razstava del

»JUSTIFIKACIJA« V KOSTANJEVICI

KOSTANJEVICA — V ponedeljek, 20. oktobra, bo v tukajšnjem kulturnem domu gostovalo Mestno gledališče ljubljansko z dramo »Justifikacija« Toneta Partljiča. Začetek predstave ob 19.30.

Doklej še na gledališkem obrobju?

Območni odbor ZGLS za Posavje ni zadovoljen z minulo sezono, saj je bil delovni program le delno uresničen — Denarja ni, zanimanje gledališnikov upada — Lastnih gledaliških seminarjev ne bodo več prirejali

BREŽICE — Ko je območni odbor Združenja gledaliških skupin Slovenije za Posavje prejšnji teden kritično obravnaval minulo sezono in svoj delež v njej, je ugotovil, da se je posrečilo pred letom zastavljeni program gledališke dejavnosti v regiji le delno uresničiti in da sta za to predvsem dva razloga: pomanjkanje denarja in močno upadlo zanimanje samih gledališnikov.

Kolikor toliko zadovoljuje prireditveni del programa, saj so premiere pripravile v vseh treh občinah. Za območno srečanje se jih je prijavilo šest, vendar pa je selektor dve izločil, tako da so obiskovalci na sami prireditvi lahko videli le predstave štirih. Iz Brežic sta nastopila Amaterski oder KUD bratov Milavcev s Šehovičevimi Kurbami in dijaška skupina srednje šole z Ustinova komedijo Komaj do srednjih vej, krmeljska Svoboda se je predstavila s Kovačevičevim Balkanskim špijonom, Oder mladih iz Sevnice

• Drugi del seje območnega odbora je ptekel kot repertoarni posvet. V njem je dobil besedo tudi dr. Matjaž Šekoranja iz Cankarjevega doma v Ljubljani. Beseda je tekla o tem, kakšna besedila naj jemljejo v roke gledališki ljubitelji in kakšne predstave naj oblikujejo. Že do zdaj je bilo opaziti, da posavske skupine segajo čedalje bolj po delih s sodobnimi sporocili, ker pa nimajo usposobljenih sodelavcev, jim zamislil ne uspe uresničiti zadovoljivo.

pa s Torkarjevim Tretjim vstajanjem Jozefa Švejka. Na zaključno, republiško prireditvi je bila predstava gledaliških skupin, ki je bila poleti v Novem mestu, se je uvrstil in tam tudi nastopil Amaterski oder. Prodor med najboljše ljubiteljske gledališke skupine v Sloveniji se je Brežičanom s tem posrečil že četrtič, vsakič pod vodstvom režiserja Vlada Podgorška. Povedati je treba tudi to, da je v Posavju hkrati s srečanjem skupin odraslih tekla območna prireditev Naše besede, na kateri pa sta nastopili le dve pionirski oziroma mladinski skupini: osnovnošolci s Senovega so se predstavili s Ponizjevim delom Iščemo najlepšo besedo, njihovi vrstniki iz leskoveške osemletke pa z otroško opereto Kresniček Radovana Gobca.

Od izobraževalnih oblik so izvedli le seminar za lutkarje, ki ga je vodil Danilo Vranc iz Maribora, pa še ta je bil skromno obiskan. Namesto 30 do 40 udeležencev, kakor je bilo včasih, jih je bilo navzočih komaj šest ali sedem. Zaradi nezanimanja

Branka Suhaja.

Študijska knjižnica Mirana Jarca pa bo s knjižnimi razstavami počastila zaokrožene obletnice nekaterih za slovensko kulturo pomembnih mož. Tako bo obeležila: obletnico rojstva pripovednika Frana Erjavca, 100-letnico rojstva pesnika, dramatika, publicista in prevajalca Pavla Golie, 60-letnico rojstva literarnega zgodovinarja Franceta Bernika, 80-letnico rojstva skladatelja, pisatelja in publicista Marjana Kozine, pesnika, pisatelja, publicista in prevajalca Toneta Seliskarja ter 100-letnico smrti pesnika, pripovednika, dramatika, kritika, jezikoslovca in političnega publicista Frana Levstika. Otvoritve razstav bodo popestrili literarni večeri in strokovna predavanja.

I. Z.

Z Adrio nimamo sreče

269. izjava Jezikovnega razsodišča

Podjetje Slovin propagira in prodaja dve novi alkoholni pijači. Imenujeta se ADRIA COOLER CITRO in ADRIA COOLEREKSOTIK. iz reklame pa zvemo, da spadata v skupino pijač, imenovanih »wine coolerji«.

Če bi na zadevo pogledali s smešne strani, bi rekli, da tovariši pri Slovini ne razumejo angleščine: če bi jo razumeli, bi se jim pač posrečil prevod »coolerja« s »hladilom« in »wine coolerja« z »vinskim hladilom« ali pa bi bili vsaj dosledni v nasprotni smeri in bi poskrbeli za angleški pravopis tudi v besedi EKSOTIK. Kaj ne bi zvenelo bolj angleško, bolj ameriško, bolj svetovljansko imenitno in sploh, če bi se to besedo v imenu pijače napisali po angleško: EXOTIC! Tuji gostje po naših hotelih in domači »nabi« na svojih cocktail »parties« bi se gotovo kar topli za to novost »z lestvice najpopularnejših ameriških pijač«, zdaj pa jim bo vsako kupico posebej zagrenila kapljica tistega barbarsko (slovensko) podomačenega EKSOTIK... V istem duhu bi tovarišem iz Slovina svetovali nekaj jezikovne ustvarjalnosti in poguma pri besedi CITRO: zakaj je ne bi zapisali v obliki CYTRO? To sicer ne bi bilo bolj angleško, najbrž pa bi bilo bolj imenitno!

Če na zadevo pogledamo z resne plati, zanjo ne najdemo pravih besed. Hlapčevstvo, poneumljanje, razprodaja slovensčine in podobni izrazi se nam ne zdijo zadostni ostri. Slovenci z Adrio očitno nimamo sreče, najsi ji sledi beseda airways ali pa cooler.

zato, ker do zdaj na njih udeležba Posavcev ni bila nikoli vprašljiva.

Posebej je veljalo priuhtniti ugotovitvi, da Posavje nima nobenih možnosti, da bi se na gledališkem področju prebilo, čeprav se posamezniki močno trudijo za to.

Ni niti kadrov niti denarja pa tudi ne spodbujajočega občinstva. Ker so ljubiteljske predstave čedalje slabše obiskane, izgubljajo gledališniki še tisto voljo in veselje do sicer zastojkarskega dela, ki so ju nekoč imeli. Žal pa se to dogaja prav zdaj, ko bi se radi vključili mladi. Ali to ne pomeni, da so se možnosti, da bi se Posavje vsaj z mladimi kdaj znebil večnega ticanja na obrobju kulturnega dogajanja, s tem še zmanjšale?

I. Z.

Dedič evropske šole

V Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici razstavlja svoje akvarele Andrej Kosič

KOSTANJEVICA — V okviru oktobrskih slovesnosti ob kostanjeviškem krajevem prazniku so v Lamutovem likovnem salonu v tork prejšnji teden odprli razstavo akvarelov Andreja Kosiča iz Gorice v Italiji. O obsežnem opusu slikarja, ki je po poklicu trgovec, njegovih izpovednih nagnjenjih in še posebej o njegovem tenkočutnem likovnem popisovanju kraškega sveta je govoril umetnostni kritik Janez Mesesnel, tudi pisec eseja v katalogu, ki ga je slikar sam založil. Na otvoritvi je nastopil trio Arti, ki ga sestavljajo flavtist Cveto Kobal, klarinetist Zvone Richter in fagotist Peter Stadler. Izvajali so Haydnova, Ajdičeva in Brunsova dela.

In kaj pravi Mesesnel o umetnosti slikarja, ki nastopa kot uspešen razstavljalac v Italiji in Sloveniji pa

tudi drugd po svetu, o čemer pričajo tudi številne nagrade in priznanja. Dolenjcem pa se je do zdaj že predstavil z razstavama v Krškem in Kočevju ter na skupinski v Novem mestu? Najprej to, da se Kosič v likovnem svetu pojavlja kot dedič najboljše evropske šole krajinarstva, predvsem tiste struje, ki se je opredelila za akvarel. Če kot amater nima časa za eksperimentiranje, pa tisto, kar v tej vrsti pomeni novo, dosega z barvo. Kritiki utemeljuje tako:

»Barvni svet je v Kosičevih akvarelih mnogo več kot dokumentarist neke optične resničnosti in morda še njegovih čustvenih stanj. Resda pričara tudi gledalca, ki upodobljeni pejzažev ne pozna in tudi ne tipike primorske pokrajine, izbrana, prečiščena in včasih osupljivo prevzemajoča razpoloženja, razkošje svetlobnih in senčnih iger na ploskvi, temperaturo in občutja vlažnosti skoraj tako, kot so znali in delali impresionisti. Toda barva, ki jo v naravi zaznava v vseh njenih odtenkih in kontrastih, se neredko osamosvaja, uhaja iz skromneje zastavljenih okvirov estetskega posredništva neke naravne resničnosti in zaigra svojevrstne drame kot nove, posebne vsebine.«

I. Z.

NAPITNICA DOLENJSKI

NOVO MESTO — Od minulega petka poteka v Novem mestu in okolici 9. slikarska kolonija Krke. Na njej ustvarja devet udeležencev: Wang Huiquin, Kitajka, ki živi v Ljubljani, Vojko Pogačar iz Maribora, Janez Kovačič iz Ljubljane, Lojze Zavolovšek iz Mozirja, Bojan Klančar iz Cerknice, Alfred Krupa iz Karlovca, Roberto Faganel iz Gorice, Jože Kumer iz Novega mesta in Bogdan Potnik iz Kamnika. Kolonijo in vse, kar bodo slikarji na njej ustvarili, imenujejo Napitnica Dolenjski. Tako pa se bo imenovala tudi prireditev na jutrišnji otvoritvi razstav novih del ob 13. uri v Krkini razstavni avli v Ločni.

RAZSTAVA DEL MLADIH LIKOVNIKOV

METLIKA — Pretekli petek so v Ganglovem razstavišču v Metliki odprli razstavo likovnih del, ki so jih učenci vseh belokranjskih šol ustvarili teden poprej na 5. slikarskem ekstemporu. Letošnja prireditev je potekala pod naslovom »Metlika in njena okolica v očeh mladih«, posvečena pa je bila tednu otroka in 30-letnici tovarne Beti. Razstava bo v Metliki odprta od 26. oktobra, vsak dan od 8. do 13. ure, potem pa se bo selila po belokranjskih šolah ter na koncu pristala v Beti, pokroviteljici ekstempora.

IZTEKA SE OSMI LABODOV EKSTEMPORE

NOVO MESTO — V Novem mestu se ta teden izteka še ena likovna manifestacija. To je tradicionalni, že 8. Labodov slikarski ekstempor, na katerega so posamično povabili prek 100 slikarjev, vabila za sodelovanje pa so poslali tudi kakim 30 likovnim društvom in slovenskim slikarjem v zamejstvu. Ekstempor se je začel 6. oktobra, ko so udeleženci že lahko zigosali platna, nastala dela pa si bodo obiskovalci lahko ogledali v Labodovi menzi v Ločni. Razstavo del, ki jih bo izbrala strokovna žirija, ta bo podelila tudi priznanja, bodo odprli jutri popoldne. Slike bodo na prosto temo, na njih pa bo upodobljena tudi dolenski arhitektura in kulturna dediščina v širšem pomenu.

BREŽIŠKI PEVCI ZAČELI SEZONO

BREŽICE — Mešani pevski zbor PD Svoboda bratov Milavcev, ki ga vodita Elizabeta in Dragutin Križanič, je prejšnji tork obiskal Zagreb in koncertno prireditev v dverani Vatroslava Lisinskega. S tem je začel novo pevsko sezono, v kateri bo med drugim nastopil v Krškem in ponovil program, pripravljen za koncertni nastop letos junija.

PRVA DIDAKTIČNA ZBIRKA GRAFIK

LJUBLJANA — V Galeriji Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani bo do 30. oktobra na ogled razstava prve didaktične zbirke grafik v tehniki visokega tiska. Na razstavi, odprti minuli četrtek, s svojimi deli sodelujejo: Bogdan Borčič, Štefan Galič, Bojan Gorenc, Zdenko Huzjan, Božidar Jakac, Jože Horvat-Jaki, Janez Knec, Miha Maleš, France Mihelič, Marjan Pogačnik, Maksim Sedej, Lojze Spacal, Ivo Šubic in Klavdij Tutta.

kultura in izobraževanje

Slanov dan v Kostanjevici

Retrospektivno razstavo del Franceta Slanove ob njegovi 60-letnici bo prihodnji petek odprl Miran Potrč

KOSTANJEVICA — France Slana, znani akademski slikar iz Ljubljane, obhaja 60-letnico življenja, ta jubilej pa bo proslavil v petek, 24. oktobra, v Kostanjevici, in sicer v okviru tako imenovanih oktobrskih slovesnosti v počastitev krajevnega praznika. Ta dan bo v celoti posvečen Slani in njegovi umetnosti, saj bodo odprli kar dve razstavi njegovih del, pa tudi spremljajoči program se bo navezoval na umetnikov jubilej.

Ob 16. uri bodo v Lamutovem likovnem salonu odprli razstavo Slanovih akvarelov. V drugem delu prireditve bo Mladinska knjiga predstavila monografijo dr. N. Šumija z naslovom Akvareli. Ob predstavitvi bo tudi novinarska konferenca.

Dve uri kasneje, ob 18. uri, bo osrednji dogodek dneva v samostanski cerkvi v kostanjeviškem gradu, kjer bo predsednik slovenske skupščine Miran Potrč odprl retrospektivno razstavo Slanovih del. O razstavi, ki bo obsegala 120 oljnih podob, in o umetniku bo govoril umetnostni kritik Janez Mesesnel.

Takoj po otvoritveni slovesnosti bo v samostanski cerkvi nastopil Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane in pod vodstvom dirigenta Jerneja Habjančiča izvedel koncert v počastitev Slanove 60-letnice. Program bo povezoval Janez Dolinar.

Belorusi pri nas

Ansambel Verasi v tork nastopil v Novem mestu, danes pa gostuje v Krškem

NOVO MESTO, KRŠKO — V okviru Dnevoev kulture Beloruske SSR v Sloveniji je v tork v novomeškem Domu kulture nastopil vokalno-instrumentalni ansambel Verasi iz Minska. Danes ob 19.30 bo ta ansambel nastopil tudi v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem, jutri pa še v portoroškem Avditoriju.

Ansambel Verasi je pred več kot desetimi leti ustanovila skupina mladih ustvarjalnih ljudi. Kmalu so se uveljavili kot pevci političnih pesmi, k uspehu pa že od začetka prispeva njihov vodja Vasilij Raščnik, nadarjen skladatelj. Instrumentalisti do potankosti obvladajo sodobne elektronske instrumente, na katere tudi igrajo.

Verasi pogosto prireja koncertne nastope in sovjetsko glasbo uspešno prestavljajo tudi v tujini. Kjerkoli je skupina do zdaj koncertirala, so jo visoko ocenili.

GLEDALIŠKI ABONMA JE RAZPRODAN

NOVO MESTO — Gledališki abonma, ki ga je tukajšnja ZKO razpisala za sezono 1986/87, je razprodan, kar pomeni, da so obiskovalci vnaprej pokupili gledališke vstopnice. Skupaj so prodali 552 vstopnic ali po 276 za red A in red B. Predstave bodo tudi tokrat ob ponedeljkih in torkih.

SEVNIŠKI IGRALCI VADIJO »ORKESTER«

SEVNICA — Igralci sevnškega Odra mladih so se odločili v tej sezoni uprizoriti Anouilthovo delo Orkester in že vadijo. Vse druge gledališke skupine v Posavju pa ta čas še le prebirajo besedila, na katera so jih opozorili repertoarni svetovalci.

Stoletnica Kmetijske šole Grm

Okolica šole in doma, ki sta pod isto streho, je urejena z zelenicami in parkovnimi drevninami, potmi in parkirišči, ohranjen je tudi del naravnega gozda na južni strani.

Zamisli o dokončni ureditvi, ki bo trajala še več let, je v svojem prispevku, ki ga objavljamo, razložil znani krajinski oblikovalec in projektant Marko Jelničar z ljubljanske biotehniške fakultete. Park bo obenem tudi učni objekt.

V tem letu bo dograjen še čebelnjak s 50 panji in pokrita večinamenska stavba, kjer bodo pripravljali razstave in prikaze ter druge večje (tudi športne) prireditve. Dvorišče in poti so dobili asfaltno prevleko.

Tako je torej grmska šola dočkala svoj jubilej na drugem kraju, materialno mnogo bolj opremljena, kot je bila prej. Še manjka marsikaj, npr. učila in pripomočki. Šola je pač živ organizem, ki se stalno izpopolnjuje in nikoli ni čisto dokončana, saj mora slediti razvoju v znanosti in družbi.

Neprecenljiv prispevek grmske šole

Brez kakovostnega in številčno zadostnega strokovnega kadra ob ustrezno izobraženih kmetih ni mogoče pričakovati hitrih premikov v pridelavi. Zato je prispevek šole neprecenljiv. Čeprav ugotavljamo, da je vpis v kmetijsko šolo še vedno preskromen, predvsem pa je premalo načrtnega izobraževanja kmetov. Obveščanje mladih v osnovnih šolah in združinskih organizacijah o pomembnosti kmetijske izobrazbe bo povečalo zanimanje za šolanje. Strokovno znanje potrebuje sleherni prevzemnik kmetije. Tem zahtevam bi morale slediti tudi ustrezna kmetijska zakonodaja in izobraževalni programi. Zato je izredno pomembno, da daje šola na Grmu učencem tudi veliko praktičnega znanja. Opremljenost šole to zagotavlja, še posebno zdaj na novi lokaciji. Dograditev objektov za teoretični in praktični pouk bo omogočala kvalitetno izpopolnjevanje kmetov in strokovnjakov ožje Dolenjske oziroma vse osrednje Slovenije.

Poseben pomen je pridobila šola tudi kot izobraževalni center za dodatno usposabljanje vseh zainteresiranih na področju kmetijske tehnologije in ekonomskega znanja. Uspešno uveljavljanje strokovnjakov grmske šole v neposredni praksi pomeni tudi v prihodnje obveznosti za nenehni dvig njene tehnološke opremljenosti in strokovne usposobljenosti predavateljev ter uspešno nadaljevanje stoletnega poslanstva šole na Grmu.

LEO FRELJH
predsednik Zadrzne zveze Slovenije,
pokroviteljice
prstov ob 100-letnici

govorila ravnatelj inž. Niko Rihar in predsednica republiškega komiteja za izobraževanje Majda Poljanšek. Oba sta poudarila, kako pomemben je današnji dogodek za Dolenjsko in njeno kmetijstvo pa tudi za Slovenijo. Prisrčen kulturni spored so pripravili učenci in učence po zamisli prof. Nataše Vrčkove.

Na proslavi je bilo več sto gostov: učencev, učiteljev, staršev in kmetov, izvajalcev gradbenih in drugih del, predstavnikov kmetijskih delovnih organizacij, vseh mogočih šol, univerze, znanstvenih ustanov ter družbenopolitičnih organizacij občine in republike.

Po proslavi so si gostje ogledali prostore nove šole in gospodarsko

● S strani Kmetijske šole Grm je prevzel skrb za izgradnjo in selitev šole inž. Miha Žmavc, ravnatelj šole, od strani IMV pa inž. Lado Kotnik in inž. Franc Kodrič. Zaslužen za uresničitev načrta programa in preselitev je tudi Jurij Levčičnik, takratni generalni direktor IMV.

središče, nato pa je sledila pogostitev, ki je trajala v prijetnem razpoloženju pozno v noč. Opravljeno je bilo veliko delo, ki je zasluzilo slovesnejši zaključek...

Naslednji dan, v soboto, 29. oktobra, je bila šola odprta za ogled vsem, ki so jo želeli videti, prve dni novembra pa se je začelo življenje in delo normalizirati. Šola je — čeprav na čisto drugem kraju — ohranila svoje staro ime Srednja kmetijska šola Grm, čeprav nič ne spominja na stoletja stari grmski grad.

V novi šoli je prostora za 16 oddelkov (480 učencev). Ima 12 učilnic, sodobno telovadnico, več upravnih prostorov, večnamenski prostor, knjižnico, mladinsko sobo, kuhinjo z veliko jedilnico, zaklonske, garderobe, sanitarije in hodnike. Skupna površina je 3.440 m².

Dom za učence bo imel, ko bo popolnoma dograjen, prostora za 180 stanovančev v 60 sobah. Ima tudi dnevne prostore, ambulanto

● Dr. Zmaga Kumer, slovenska etnologija: »Prava ljubezen do sleherne kulturne dediščine vselej gradi na zmeraj moderni in napredni, mirni in strpni, toda odločni zavesti, da smo otroci svoje zemlje, svojega naroda, da imamo svoje korenine v preteklosti, čeprav živimo v sedanjosti za prihodnost. Iz take zavesti se rodi ponos, ki človeka varuje napačne hlapčevske ponižanosti v razmerju do drugih narodov, se rodi zavest odgovornosti pred zgodovino, skrb za usodo domovine in naroda.«

in sobo za vzgojitelje, skupna površina doma je 2.431 m².

Program praznovanja

- TOREK, 21. oktobra — dan sadjarjev:
— zbor sadjarskega društva Slovenije in otvoritev razstave sadja in cvetja ob 9.30;
— obisk kartuzije Pleterje in ogled nasadov KZ Novo mesto ob 15. uri.
- SREDA, 22. oktobra — dan vinogradnikov:
— zbor vinogradnikov in vinarjev in otvoritev razstav in vinoteke ob 9.30;
— ogled vinogradniških objektov na Trški gori ob 15. uri.
- ČETRTEK, 23. oktobra:
— zborovanje kmetijskih strokovnjakov Slovenije »Sodelovanje z organizacijo FAO in uvajanje novih metod prenosa tehnoloških dosežkov v prakso« na kmetijski šoli Grm ob 9.30 z uvodnim referatom Milana Kneževića, predsednika komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
— ogled razstav na šoli in obisk tovarn Kolinska in Dana na Mirni ob 16. uri.
- PETEK, 24. oktobra — dan kmetijske tehnike:
— novosti v proizvodnem programu kmetijske mehanizacije in ustanovitev Društva kmetijske tehnike Slovenije;
— otvoritev večnamenskega objekta in razstava strojev.
- SOBOTA, 25. oktobra:
— zborovanje absolventov kmetijske šole Grm in proslava ob prazniku občine Novo mesto pri šoli ob 10. uri. Slavnostni govornik: Franc Pivec, predsednik komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo;
— ogled razstav na šoli;
— tovariško srečanje absolventov na šoli Grm.
- NEDELJA, 26. oktobra:
— ogled razstav na kmetijski šoli Grm;
— zaključek prireditev ob 17. uri.

rizarjev je pripeljalo opremo v Novo mesto.

18. nov. 1886 je deželni odbornik dr. Josip Vošnjak slovesno odprl vrata grmske šole. Zvečer istega dne je bil svečan banket v dvorani Narodnega doma v Novem mestu.

Sredi Dolenjske je zrasla lepa kmetijska šola, ki je bila kmetu neobhodno potrebna. Šolsko posestvo v neposredni okolici je merilo okoli 30 ha, poleg tega je obsegalo še 2 ha vinograda v Cerovcu pri Smolenji vasi. Deželni zbor je šoli dokupil še 10,50 ha gozda v Ljubnu in vinograd na Trški gori od odvetnika dr. Josipa Rosine. Investicije za novo šolo so znesle 62.000 goldinarjev, kar je bil za tiste čase velik znesek.

Prvo šolsko leto se je na Grmu končalo 29. okt. 1887. Pouk je bil že od vsega začetka dveletni — do leta 1909. Poleg vodje Riharda Dolenca se je uveljavil tudi Viljem Rohrman. Z njegovim imenom je v precejšnji meri povezan razvoj in napredek te šole. Kmalu je bil nastavljen še tretji redni učitelj. Poleg rednih so bili nameščeni še pomožni učitelji in sodelavci, ki so pod vodstvom učiteljev dajali učencem navodila pri različnih delih na polju, v hlevih, vinski kleti, na vrtu...

Šola je v dobrih strokovnih rokah in na ugodnem mestu lepo rasla in napredovala tudi zaradi razumevanja, ki ga je imel zanjo kranjski deželni odbor. Poleg redne dveletne šole so organizirali vsako leto tečaje za ljudskošolske

Kranjske in preblizu podobni šoli v Gorici. Prometne razmere niso bile take kot sedaj in oddaljenost šole je bila zadosten razlog za majhen vpis. Tudi pouk je bil za splošne potrebe vojvodine Kranjske preozek, saj so poučevali v glavnem lesadjarstvo in vinogradništvo s kletarstvom. Zato so začeli razmišljati, da bi šolo prestavili na Dolenjsko. Zahteve po predstavitvi so postale še močnejše, ko se je dolenjskega trtja lotila uš. Deželni zbor je na seji dne 14. okt. 1884 sklenil, da se šola prestavi na Dolenjsko in v ta namen kupi primerno posestvo. Na razglas v časopisih je prišlo 14 ponudb. Na svoji seji 23. jan. 1886 je deželni zbor sklenil, da kupi Grm. Kupčija je bila sklenjena s pogodbo dne 8. marca 1886, po kateri je kupil kranjski deželni zbor od lastnika Antona Vincenca Smole posestvo Grm za 30.442 goldinarjev in 50 krajcarjev.

Vodji šole na Slapu so naročili, saj predlaga potrebna popravila, prezidave in preureditve starega grmskega gradu in izdela za novo šolo tudi nov učni načrt. Potrebe so pokazale, da je treba uvesti več strokovnih predmetov. Nova šola se je imenovala: Vinarska, sadjarska in poljedelska šola na Grmu pri Rudolfovem.

Ko je bil grmski grad v glavnem pripravljen za svoj namen in je bil nakupljen inventar, učila, živila in drugo, kar je stalo kranjsko deželo še okoli 25.000 goldinarjev, so oktobra 1886 šolo preselili s Slapa na Grm. 13 težkih pa-

sinovom vstop v šolo. Šola je bila preveč na meji bivše vojvodine

Letos je deželni zbor v Ljubljani sklenil, naj bi se enaka šola na Slapu na Vipavskem opustila in na Dolenjsko prestavila. Iskali bodo pripravne kraje zanjo, in to bode, ali blizu Novega mesta ali v Kostanjevici ali pa v Krškem. Vlado bodo naprosili, da bi deželi nekaj pomogla. O, kako bi taka šola nam Dolenjcem koristila! Kako je je treba posebno že zdaj, ko nam preti trtna uš! (Dolenjske novice 1985, l. 1., št. 1, str. 6)

Otvorenje šole. Po dovršeni službi božje smo jo mahnil v Grm. Mesto gosp. deželnega glavarja, ki je bil zadržan, je došel iz Ljubljane deželni odbornik g. doktor Vošnjak, da je slovesno odprl kmetijsko šolo. (...) to se je zgodilo zlasti po milosti presvitlega cesarja in njegove vlade, ki je dala 20.000 goldinarjev za nakup posestva in obljubila vsako leto podpore 24000 gld.

Doslej ima šola 14 učencev. Zvečer pa so se zbrali mnogi iz vseh stanov od kmeta do najvišjih gospodov v novomeškem »Narodnem domu« k skupnej večerji. Škoda, da niste mogli biti pričujoči vsi Dolenjci kmetje! Tu bi bili videli in slišali, da je tudi gospodom res mar vaša sreča, vaš blagor.

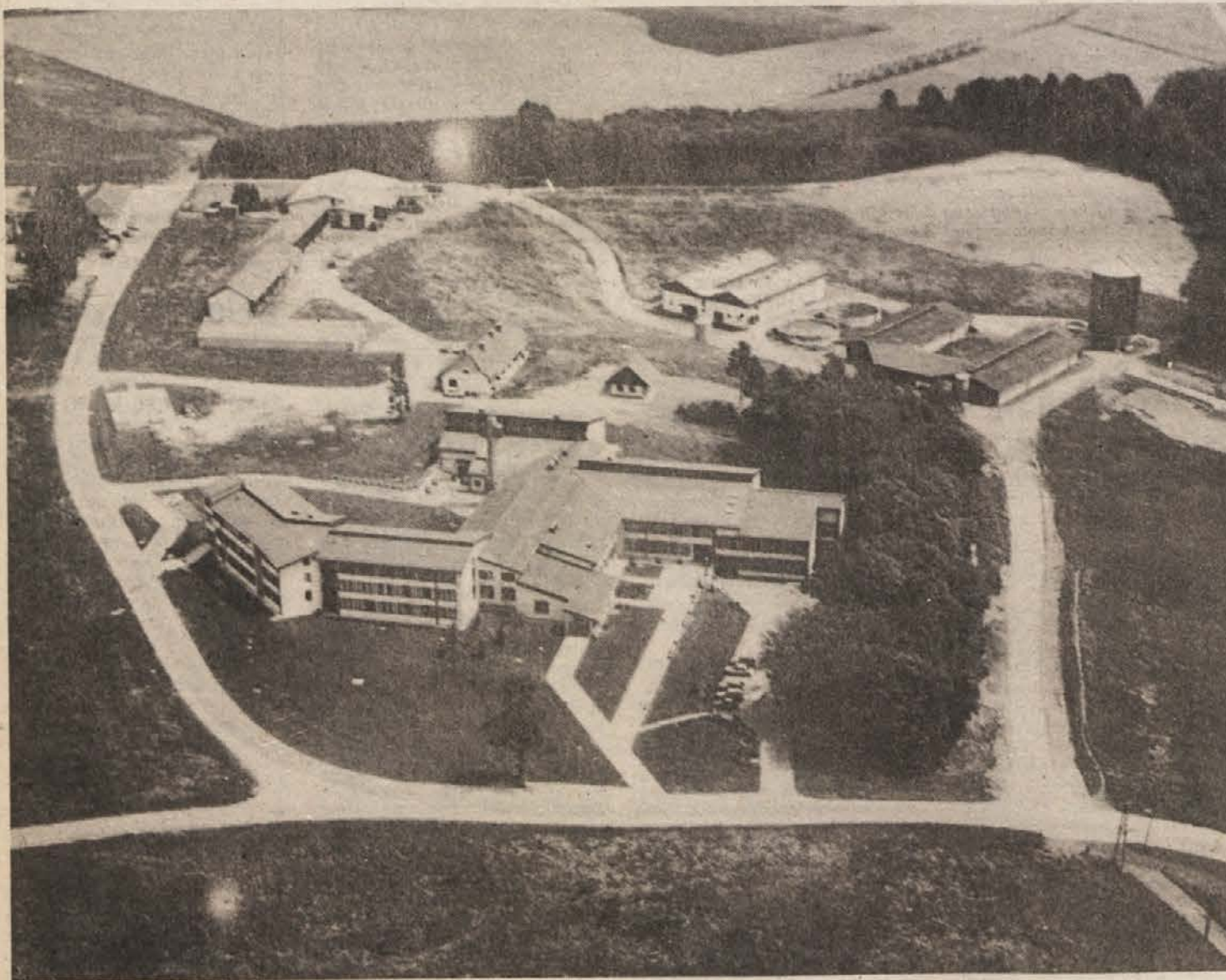
(Dolenjske novice 4. 12. 1986, št. 23, str. 182-183)

NOVO MESTO — 25. oktobra bo Kmetijska šola Grm slavila častljivo obletnico — 100 let neprekinjenega delovanja. Iz bogatega zbornika, ki je izšel ob obletnici in za katerega je najbolj zaslužen glavni urednik inž. Branko Vrbinč, povzemamo nekatere prispevke.

V osemdesetih letih preteklega stoletja se je takratni deželni odbor zanimal za odkup Grma, in ko je ta po uspešnih pogajanjih postal deželna last, je prišel dolenjski kmet do svojega prvega hrama strokovnega znanja, kmetijske šole.

Potreba po njej je vznikla v času, ko je zagrinjal slovensko zemljo oblak nemškega gospostva. Kranjski deželni odbor (kjer so se z nemško gospodo vztrajno borili slovenski rodoljubi za pravice in napredek svojega naroda), je sklenil, da sprejme ponudbo vipavskega graščaka Karla Friderika Lanthierija, ki je ponudil svojo graščino za strokovno izobrazbo slovenskega kmeta. Tako so se 18. sept. 1873 slovesno odprla vrata prve slovenske kmetijske šole, ki so jo imenovali vinorejska in sadjarska šola. Nova strokovna šola je opravila mnogo koristnega za slovensko kmetijstvo z rednim poukom mladih kmečkih sinov, s številnimi nedeljskimi tečaji za kmečke ljudi in s tečaji za ljudskošolske učitelje, ki naj bi postali glasniki gospodarskega napredka na slovenski zemlji.

Za vodjo nove šole je bil imenovan vipavski rojak Rihard Dolenc, ki je slovel kot odlični sadjarski in vinogradniški strokovnjak. Bil je vnet rodoljub. Mlada strokovna šola na Slapu bi se bila gotovo ugodno razvijala, če bi ne bilo okoliščin, ki so ovirale kmečkim

STOLETNICA — Letalski posnetek nove kmetijske šole s pripadajočimi gospodarskimi objekti. (Foto: Janez Pavlin)

Nova šola - dokaz napredka

Nasploh lahko rečem, da so bili odnosi med učenci in delavci šole vedno zelo ustvarjalni, da smo redko posegali po najbolj drastičnih disciplinskih ukrepih — izključitvah in da smo rednično lahko zadovoljni, da je velika večina naših bivših učencev našla ustrezno delo, si ustvarila družino in dom ter postala koristen del naše skupnosti. Rad bi podčrtal, da smo zlasti v prvih letih mojega dela na šoli svoje učence poznali zelo osebno, da smo se srečevali z njihovimi mladostnimi težavami, še več, da smo poznali tudi njihove starše, njihove kmetije in mnoge probleme, ki so jih v šolo prinašali od doma. Ta pristnost odnosov je v poznejših letih splahnela, vse bolj je bilo čutiti odnos učencev — učiteljev in vse manj mladincev in človek — vzgojitelj.

In ko se vse bolj odmikamo od nekaterih dogodkov izpred 25 in več let, ko iz spomina bežijo datumi, imena sodelavcev in učencev in ko vse teže povežem dogodke po nekem kronološkem zaporedju, bi vseeno rad še enkrat poudaril, da je grmska kmetijska šola tudi v tem času uspešno opravljala svoje poslanstvo. Harmonija, ki smo jo poskušali in nam jo je celo uspelo ustvariti med mnogimi generacijami učencev, med učitelji, ki so daljši ali krajši čas poučevali in vzgajali mladino v šoli, med drugimi strokovniki, oblastnimi in političnimi sodelavci, ki so šoli redno stali ob strani, je zagotovo pokazala mnogo pozitivnih rezultatov in uspehov v izobraževanju in pri razvoju kmetijske proizvodnje v tem delu Slovenije. Občasne težave, naj je bila to kriza

pri vpisu učencev ali pa vse prepogosto poseganje v življenjski prostor šolskega posestva s širitvijo urbanizacije, nas je še bolj sililo, da smo trmoglavo vztrajali na zamišljenem konceptu bodočega razvoja grmske šole. Novi šolski in gospodarski objekti pod Trško goro so dokaz, da je kljub nenaklonjenosti razmer vendarle mogoče načrtovane cilje doseči z vztrajnim prizadevanjem oseb, ki so v dogajanja neposredno vpeti, pa tudi širše družbene skupnosti, ki je bila zainteresirana za razvoj tako častiljive ustanove, kot je naša Kmetijska šola Grm.

Nazdravimo torej jubilantki s kozarcem cvička in ji zaželimo najmanj še naslednjih sto let uspešnega delovanja!

NIKO RIHAR, dipl. inž. grmski ravnatelj, predsednik sekcije za kmetijstvo pri RK SZDL Slovenije

učitelje, kar je bilo izredno pomembno za napredek kmetijstva v deželi. Vsako leto so priredili še številne druge tečaje in razstave.

Ogromno dela so učitelji opravili izven svojih službenih obveznosti. Koliko je grmska šola v vseh teh letih pripomogla k napredku slovenskega kmetijstva s članki, knjižicami in knjigami, ki so jih napisali njeni strokovnjaki, pa je sploh težko oceniti.

Stoletje pozneje

Slovesno je bila nova šola odprta 28. oktobra 1983. Staro grmsko opremo so selili postopoma že več tednov prej. Na dan odprtja so imeli učenci na starem Grmu še eno uro pouka, zadnje po 97 letih, nato pa so skupaj z učitelji odšli pod Trško goro. Na ploščadi pred šolo je bila proslava, na kateri sta

Bogataši s socialno podporo

METLIKA — Sedaj znašajo ekonomske cene v metliškem vrtcu: za jasli 25.380 din, za otroke od 2. do 3. leta starosti 21.478 din in za otroke od 3. do 7. leta 16.164 din na mesec. Od začetka tega meseca plačujejo starši za otroke, ki jih imajo v vrtcu, 49 odst. od dohodka na družinskega člana v lanskem letu, vendar največ do 65 odst. ekonomske cene, tako da znašajo najvišji zneski: 16.497, 13.960 in 10.506 din na mesec. Predlog za novo ekonomsko ceno pa je: 52.000 din za jasli, 44.000 din za otroke od 2. do 3. leta ter 33.400 za otroke do 7. leta starosti. Seveda zgornja omejitev 65 odst. od ekonomske cene ostane. Z novo ekonomsko ceno bi bili tako dejansko prizadeti le tisti starši, ki že sedaj plačujejo najvišjo vsoto.

Zaradi olajšav sedaj starši za 9 otrok v metliškem vrtcu ne plačujejo nič, oziroma vrtec dobi otroški dodatek za te otroke; za 24 otrok vrtec dobi otroški dodatek, delno pa plačujejo še starši. Do polovice ekonomske cene plačujejo starši bivanja v vrtcu za 85 otrok; več kot polovico ekonomske cene za 25 otrok, medtem ko najvišjo možno ceno, se pravi 65 odst. ekonomske cene, plačujejo starši za 42 otrok. Vseh otrok v metliškem vrtcu pa je 190.

Prav plačevanje vrtca pa je že več let v Metliki vroča tema med starši. Natančneje povedano: precej ljudi se pritožuje nad višino plačila za otroke nekaterih obrtnikov. Obrtniki namreč prinesejo potrdilo o svojih dohodkih iz davčne uprave in ta potrdilo so lahko osnova za odmerjanje višine plačila za vrtec. Prav to pa povzroča vročo kri in očitke. Ljudje se med sabo v Metliki pač poznajo in tudi po opaznih zunanjih znamenjih življenja, kot so hiša, avto, način življenja itd., se dobro vidijo, koliko je kdo »težak«.

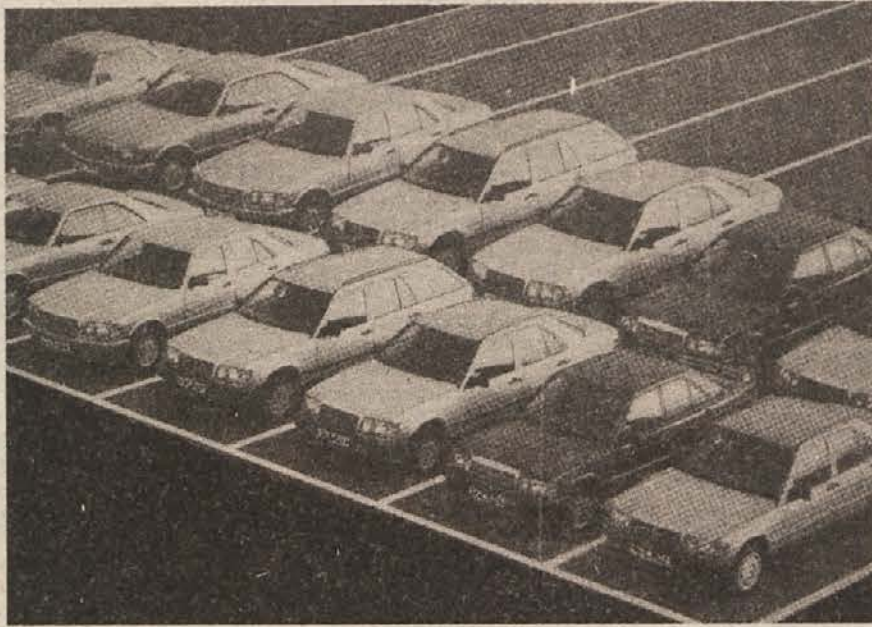
Če se nekdo po otroka v vrtec pripelje v dragem avtomobilu in ga odpelje v novo hišo astronomske vrednosti, vrtec pa plača toliko ali še manj kot tekstilna delavka, potem se govoric pač ne dajo ustaviti. In tudi z ugotavljanjem dohodka takih »reževev« mora biti nekaj narobe.

Samo en letošnji primer: najprej je obrtnik prinesel iz davčne uprave potrdilo, da je imel lani 129 starih milijonov dinarjev dohodka. To je seveda tudi osnova za dohodek na družinskega člana in s tem za plačilo vrtca. Potem se je pritožil in na drugem potrdilu je pisalo, da je lani zaslužil več kot še enkrat manj, le 54 starih milijonov, kar je celih 12 starih milijonov manj, kot so mu ugotovili dohodka za predani. Režež ubogi, le kako sploh lahko živi? In tak naj bi še vrtec plačeval? Ta bi vendar moral dobivati socialno pomoč, in to povečano, še za vzdrževanje hiše in za bencin!

A. BARTELI

Brez telovadnice je hudo, še huje pa je z njo

Odkar so leta 1980 v Črnomlju odprli vrata športne dvorane, se njena lastnica, srednja šola usmerjenega izobraževanja Edvarda Kardelja, srečuje z nenehnimi težavami, predvsem finančnimi. Srednja šola ne uporablja dvorane niti četrtno

časa, osnovnošolci televadijo v njej 41 odst. časa, kar je odprta, ostali čas pa je na razpolago klubom, društvom in delovnim organizacijam za trening in rekreacijo. 64 odst. stroškov bi torej morali kriti šoli, kar pa je ne le neuporabljivo, ampak tudi neizvedljivo. Kje naj šoli namreč dobita denar, ko pa ne republiška ne občinska izobraževalna skupnost ne zagotavlja v ceni, ki jo plačujejo za oddelek, tudi vzdrževanja takšnega objekta, kot je športna dvorana!

V začetku leta je sicer že kazalo, da se srednji šoli kot lastnici dvorane obetajo za spoznanje boljše časi. Na skupščini telesnokulturne skupnosti so sprejeli sklep, da se prispevna stopnja za to skupnost, ki je bila že tako med najnižjimi, še ne celo najnižja v Sloveniji, poviša od 0,24 na 0,3 odst., torej za borih 6 stotink odstotka. Tako bi zbrali 3,2 milijona dinarjev za dvorano, ob rebalansu pa bi se ta vsota dvignila celo na 4,16 milijona dinarjev. Vendar je ta prvi korak k reševanju denarnih težav športne dvorane prehitro zastal, kajti v občini so zbrali le polovico od prvotno načrtovane vsote. Interventni zakon, ki telesni kulturi še daleč ne daje nobene prednosti, pa je preprečil nadaljnje zbiranje denarja po višji stopnji. Nasprotno, sedaj bo denarja še manj kot prej, kajti prispevna stopnja za to skupnost je pristala na borih 0,18 odst.

O tem, kakšne bodo posledice tega zakona, si v srednji šoli še pomisliti ne upajo. Če bi zbrali v telesnokulturni skupnosti več denarja, bi bila najemnina dvorane za klube lahko manjša. Sedaj to ne bo mogoče. To pa pomeni, da bodo klubi uporabljali dvorano le toliko časa, dokler bo v sicer plitkih klubskih blagajnah še kaj denarja, tega pa navadno že po nekaj mesecih zmanjka. Če pa ne bo uporabnikov, šola od njih ne bo dobivala denarja, stroški pa se ne bodo bistveno zmanjšali.

Že v prvih osmih mesecih letošnjega leta so klubi dolgovali za uporabo dvorane 710 tisoč dinarjev. Prav tako uporabniki niso pokrili stroškov v lanskem letu in v srednji šoli si zaradi njenega večnega izgubanja niso mogli izplačati niti regresa. Ob tem pa naj omenimo le, da je najemnina za dvorano sorazmerno nizka, saj velja za klube in sindikalne organizacije le 3.800 din na uro, v Novem mestu pa je kar za tri tisočake večja. Za tekmo zaračunavajo v Črnomlju prav tako 3.800 din, v Novem mestu pa več kot trikrat več.

Razumljivo je, da jim bo v srednji šoli Edvarda Kardelja počasi začelo zmanjkovati moči, da bi se še naprej izvijali iz tega

bojijo, da bodo spremembe res obveljale. Kar nekaj predlogov je namreč takih, ki bi obrnili na glavo zelo pozitivne novomeške izkušnje. Je pač spet tako, so ugotavljali predstavniki večjih novomeških delovnih organizacij, stanovanjske skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in tovrstnega sveta pri OK SZDL na posvetu o tej tematiki zadnji ponedeljek, da slabe ljubljanske in morda še mariborske izkušnje spet posplošujejo na vso Slovenijo, namesto da bi se kdaj potrudili videti razlike ter obrobne dobre izkušnje.

V Novem mestu se strinjajo, da je sistem planiranja v stanovanjskem gospodarstvu preobsežen in za nekatere člene prezahteven. Samouravni sporazum o temeljnih plana naj bi bil sestavni del družbenega plana občine, da ne bi bilo podvajanja. Skupnosti stanovalec pa naj ne bi bile podpisnice sporazuma, saj se vsak član že kot delavec in krajan odloči o njem. Ob tem pa bi bilo treba vztrajati, da stanovanjsko planiranje v delovnih organizacijah dobi novo kvaliteto, da se v plane vnese ta združevanje in namenska poraba stanovanjskih sredstev ter da se doseže kontinuirano reševanje stanovanjskih vprašanj v delovnih organizacijah, ne pa, da se delavce vse po vrsti pošilja na solidarnostni sklad, ki naj bi sicer bil za izjemno reševanje problemov.

Kar se tiče graditve stanovanj, republiško poročilo ugotavlja zastoj zaradi neurejenih zemljišč na družbenega investitorstva, ki naj bi ga spet zamenjala gradnja za trg. Tu so novomeške izkušnje povsem drugačne. Stavb-

začaranega kroga. V nedogled ne bodo mogli le pisati analiz o dvorani, ki očitno ne bi smela biti le njihova skrb, ter dokazovati, da sami denarno niso kos njenemu upravljanju. Ali pa morda v Črnomlju pričakujejo, da se bo po poletnem »čudežu«, ko je v dvorani kar naenkrat po dolgih letih prenehala poplavljeni, zgodil še drugi čudež?

M. BEŽEK-JAKŠE

Osebni zgled in (ne)zaupanje mladih

Po raziskavi slovenskega javnega mnenja Zveza komunistov nima več nekdanjega ugleda. Le 5 odst. mladih je pritrtilno odgovorilo na vprašanje, ali bi vstopili v ZK, medtem ko je ob podobni raziskavi v Bosni in Hercegovini pritrtilno odgovorilo kar 80 odst. vprašanih mladincev.

Tudi v trebanjski občinski partijski organizaciji se zavedajo, da morajo več storiti za ponovno pridobivanje ugleda ZK, v organizaciji naj bi se dogovorili predvsem za drugačen odnos posameznega člana do ZK. Največja slabost ostaja slej ko prej, ker se kot člani ZK počutijo številni v rdečo knjižico le tedaj, ko sedijo na partijskem sestanku, na delavskih svetih in v drugih samoupravnih telesih pa ne znajo ali iz oportunističnih nagibov nočejo zastaviti svoje besede tako, kot bi se spodobilo pravemu komunistu. Prav zato trebanjski komunisti menijo, da bi v občini prišli verjetno do zelo podobnih poraznih rezultatov, če bi v vodoma omenjeno raziskavo javnega mnenja opravili doma.

Pomanjkanje osebnega zgleda komunisti v bazi nemalokrat očitajo tistim v občinskih, republiških in zveznih organih, ne spustijo se pa na raven osnove organizacije ZK. Ta očitno v konceptu demokratičnega centralizma najmanj pomeni, o njeni vlogi pa je bilo zelo malo rečenega tudi na 10. kongresu ZKS. V osnovnih organizacijah poudarjajo, da je preveč pristojnosti v forumih, težko preprečiti, zato dostikrat nemožno skomignje, češ vemo vse, samo narediti bi se morali. V pripravi na sejo CK ZKS, menijo trebanjski komunisti, bi morali čimveč širših razprav spraviti v bazo.

Zelo ostra je bila sodba enega izmed razpravljalcev na seji trebanjskega občinskega komiteja, ko so se pogovarjali o urenjevanju sklepov 3. seje CK ZKS, da gre »za pravo zližanost poslovočnih, političnih in oblastnih struktur, kakršna je bila le še v času administrativnega socializma.« Po-

dobno mnenje, le bolj zavito v celofan smo že marsikje slišali, v zagatnem položaju pa se znajdejo, če zagovornike takih sodb povprašajo, kaj je značilno za simbozo in kaj za »zližanost«. Tudi v trebanjskem primeru je bilo tako.

Še tako odkrita razprava na neki seji pa seveda ne more biti zadosten razlog, da bi pri mladih zbudili zanimanje za ZK. Če trebanjski komunisti menijo, da mladinska organizacija nima v tej občini več toliko stališč kot nekdanj, da se ne zaveda svoje kadrovske funkcije, kot je dejal Lojze Rataj, se bodo bržkone morali vprašati, v kolikšni meri jim je z osebnim zgledom uspelo pridobiti zaupanje mladih.

PAVEL PERC

Krško: nič več v senci velikana

Jugoslovanski gospodarski sistem kot celota ne deluje. To seveda ni nova ugotovitev, saj o tem čivkajo že vrabci na strehi. Vendar to še ne pomeni znaka za vsesplošno kapitulacijo. Kdor je bil že doslej uspešen, naj bi se v tej smeri trudil še posebej, pa naj je bil njegov uspeh odvisen od še tako prozaičnih dejstev. Nemogoče je namreč pričakovati, da bo čez noč prišlo do nujnih sistemskih sprememb ali do uredničenja že starih groženj, da bo začela tudi pri nas delovati tržna logika.

Gospodarstvo Krške občine je v nasprotju z gospodarstvom kot celoto doslej dobro delovalo. Zdjaj pa se vse bolj kaže, da je veliko število delovnih organizacij krške občine živelo v varni senci takega velikana, kakor je tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj«. Če je šlo dobro tudi vsemu občinskemu gospodarstvu, vsaj bilance so kazale tako. Vendar se sedaj mnogi bojijo, da bi zaradi rahlega prehlada največje delovne organizacije v občini, katere velikost je po pomenu republiške ali celo zvezne ravni, zbolelo vse gospodarstvo. Strah je več ali manj upravičen, saj ta tovarna pridelka kar tri četrte vse akumulacije v občini in več kot toliko vsega izvoza.

Očitno so se tega zavedali tudi v zadržanem delu in si za to srednjeročno obdobje zastavili velike naloge. Družbeni proizvod naj bi se vsako leto povečal za 3,8 odst. Vsako leto naj bi se povečevala tudi produktivnost in izvoz. Skratka, gospodarstveniki so si zastavili cilje, ki jih bodo zelo težko dosegli, če ne bodo vlagali v posodabljanje opreme. Najbolj nujnih vlaganj pa bi bilo v tem srednjeročnem obdobju za 1500 milijard dinarjev. Od kod bodo vzeli v gospodarstvu denar, ko pa so v prvem letošnjem polletju imeli vsi skupaj le 3 milijarde dinarjev akumulacije?

Več kot zahtevne načrte so si zastavili tudi v krškem kmetijstvu, kjer so načrtovali, da bodo pridelke povečevali za več kot desetino na leto. Kasneje so ta pričakovanja oklestili za več kot pol, saj je očitno, da kmetijstvo takega povečanja pridelave ne bi zmoglo.

Še bolj kot s pomanjkanjem denarja za tehnološko prenovo industrije, ki bi se morala v kovinskopredelovalni preusmeriti v strojogradnjo, v papirni industriji pa v izdelavo bolj kvalitetnih papirjev itd., bodo imeli v krški občini težave s kadri. Že sedaj jim primanjkuje kadrov z višjo in visoko izobrazbo, primanjkovalo pa jih bo tudi ob koncu srednjeročnega obdobja, naj planirajo še tako drzno.

Čeprav je družbeni plan občine Krško za obdobje 1986 — 1990 naravnano na visoke

cilje, ga niti ne bodo preveč popravljali. Še več, kjer ne bodo poslovali rentabilno, ali ne bodo spreminjali slabih proizvodnih programov, bodo posegali po najbolj strogih ukrepih. Ob tem pa se zastavlja vprašanje, ali je neučinkovit samo gospodarski sistem kot celota ali pa je zmanjkalo volje do sprememb tudi v organizacijah združenega dela?

J. SIMČIČ

Prodajalci so bolj zviti kot paragraf

Da nova zakonodaja nima vselej pričakovanega učinka, kaže tudi primer občinskega prometnega davka, ki zadeva prodajo rabljenih vozil pred potekom dveh let od nakupa. Vse od leta 1984, ko so začele za take primere veljati nove, znatno večje davčne stopnje, izkazuje uradna statistika veliko manj prodaje vozil pred potekom dveh let od nakupa. Tako se tudi v vseh dolenskih občinah iz tega naslova zbere znatno manj davka.

Začuda pa je v istem času — tudi po uradni statistiki — poraslo število novoregistriranih vozil in je logično, da stara vozila lastniki odprodajo. Da bi se izognili plačilu davka, se ljudje znajdejo na različne načine, velikokrat pa se kupec in prodajalec vozila dogovorita, da s formalnim prenosom lastništva počakata, dokler ne mineta sporni dve leti.

Neverjetno se sliši tudi to, da ob vse hujši druginji, vse večjem tarranju, ko osebni dohodki ne dohajajo podražitev in zlasti ne inflacije, ljudje kupujejo več novih avtomobilov kot kdajkoli prej. Medtem ko je bilo v novomeški občini leta 1982 na novo registriranih 1.389 avtomobilov, so leta 1985 občani kupili 1515 novih vozil in v letošnjem letu številke že zdaj kažejo, da bo število nakupov novih vozil preseglo število 2.000. Še to: očitna je usmeritev v nakup dražjih znamk avtomobilov.

Redni zaslužki zagotovo niso podlaga kazalcem za tako ugoden standard, posebno še zato, ker za nakup avtomobila tudi ni možno dobiti kredita (le malenkost pod zelo neugodnimi pogoji) in je zato čez 90 odst. vseh novih vozil kupljenih z gotovino. Ne bi se tokrat spuščali v vprašanje, od kod ljudem toliko denarja, če imajo nizke plače, pač pa o smiselnosti zakonodaje, za katero je enkrat ena, da jo večina obide. Preprodaje avtomobilov se nadaljuje, nad takim nelegalnim prometom pa ni družbenega nadzora. Občinski prometni davek, ki je bil morda lepo zamišljen kot zavora preprodajalcem z vozili, je izgubil smisel.

Na davkarjih že razmišljajo o tem, kako spremeniti predpise, da bi jih kar najmanj kršili. Obstajajo tudi prvi uradni predlogi za spremembo tovrstne zakonodaje v letu 1987, po katerih naj bi spet uvedli nižje davčne stopnje za prodajo rabljenih vozil. Hkrati pa bi morali doseči učinkovit družbeni nadzor in pregon prekupevalcev z vozili. Ta posel omogoča kovanje lepega kapitala. Tak posel bo cvetel, vse dokler za pregon poklicane službe ne bodo trenile z ocesom, če se na sarajevskih cestah pojavljajo stalno isti avtomobili novomeške registracije, in obratno: če bodo v Novem mestu mirno gledali, kako pred blokmi stalno parkirajo vozila drugih registrskih območij.

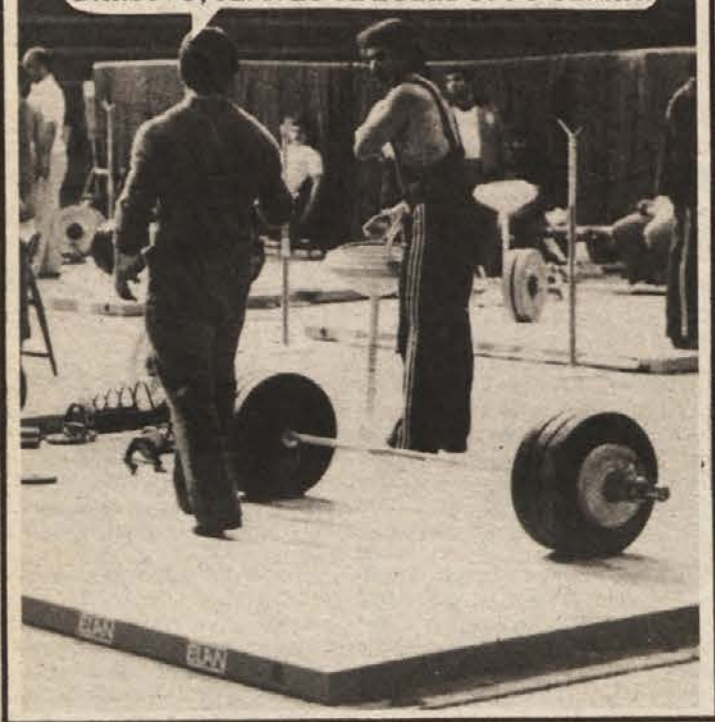
Vsekakor pa bo veliko težje priti na sled preprodajam na domačem registrskem terenu, kajti čedalje bolj se uveljavlja ljudski glas, da so preprodajalci bolj zviti, kot je lahko zaviti katerikoli paragraf.

RIA BAČER

Ekonomske stanarino naj bi že danes plačevali tisti, ki jo lahko, začeli pa naj bi pri tistih, ki imajo stanovanje večje, kot jim pripada. Nekateri so kar poskočili ob predlogu, ki sicer kroži znotraj republiškega izvršnega sveta, da bi razliko med stanarino in enostavno reprodukcijo pokrivali iz sredstev solidarnosti. Pogovorjamo se samo o solidarnosti do tiste, ki je dobil stanovanje, je menil nekdo, kaj pa tisti, ki ga sploh niso mogli dobiti in so se morali znajti sami? Sploh bo treba nekaj ukreniti, da se bo spremenil odnos do stanovanj, da bodo stanovalci sami več prispevali za vzdrževanje mimo stanarino.

Solidarnostna stanovanja so kamen spotike predvsem zaradi posameznih primerov, ki ga dobijo, čeprav bi jim po vidnem socialnem položaju ne šlo, pa, čeprav se tega mnogi izogibajo, dejstva, da je skoraj vsak drugi na listi delavec iz drugih republik. Vsekakor pa sistema ne gre ukiniti. Le kriterije za pridobitev stanovanja in subvencije bi morali spet pogledati in zaostri. Nekaj je pač narobe, če pred solidarnostnimi stanovanji stojijo najboljši avtomobili. Kritizirati krajevne skupnosti, da ne opravljajo svojega dela pri dajanju mnenja o položaju posameznika, pa je trparija, če niso davčni inšpektorji, je menil Bojan Fink. Verjetno bo treba poiskati še kakšno drugo pot za ugotavljanje socialnega stanja, kar v drugih državah že dolgo poznajo. Veliko je bilo govora tudi o tem, da bi stanovanje vendar morali nekako bolj vezati na delovne mesto.

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

NAGLUŠNA**Fotoslišal:
Milan Markelj****KAMERA****GLEJ, DA SE PRI DVIŽANJU NE BOŠ ZGLEDOL
VAL PO RASTI STORILNOSTI V JUGOGOSPO-
DARSTVU, TEMVEČ SE ZGLEDUJ PO CENAH!****DOLENJSKI LIST pred 20 leti**

Ne gre za kult osebnosti

**Gre za ustvarjalnost tovariša Tita — Nekaterim se
gredo ne plenumi ne pisma do živega**

»ZE SKORAJ tri desetletja ima Zveza komunistov Jugoslavije srečo, da jo vodi takšna ustvarjalna osebnost, kot je tovariš Tito. To, da je tovariš Tito v vseh treh desetletjih tako uspešno vodil ZK, ni bila posledica nikakršnega kulta osebnosti niti kakega političnega sistema, ki bi umetno vzdrževal takšno avtoriteto, to je rezultat njegove osebnosti, ki je v naše revolucionarno gibanje vnesla tiste kvalitete, ki so mogle navdihovati komuniste za takšne bitke in za napore, ki so prinesli tako velike rezultate,« je dejal Edvard Kardelj na V. seji CK ZKJ.

ZE DOLGO JE teča, kar smo pričeli govoriti o samoupravljanju, dovolj dolgo tudi že spodbujamo kritiko, zdravo konstruktivno kritično besedo. Tudi se vsa naša družba že lep čas daje z nepravilnostmi, slabostmi, samovoljno in samoplaštvom. Toda vedno znova ugotavljamo, da vse besede, vsa pisma, vsi plenumi in sestanki nekaterim ne pridejo do živega, da se gredo še vedno delodajalce in delavce.

PO VOJNI SMO v Jugoslaviji vlagali največ investicij v gospodarstvo, zato so negospodarske panoge zaostajale. Za dobro proizvodnjo in storilnost pa niso potrebne samo dobre in moderne proizvodne naprave, ampak tudi razgledan in zdrav proizvajalec. V kočevski občini se tega zavedajo.

BESEDO ODGOVORNOST poudarjamo vsak dan znova, zlasti pogosto pa jo omenjamo v zvezi z družbeno in gospodarsko reformo. V dejanjih se žal z njo redkeje srečujemo kot v razpravah. Tu mislim predvsem na odgovornost upravljalcev, na tisto kolektivno odgovornost, s katero kaj radi varno prekrivamo odgovornost posameznika. Pod takim plaščem se skriva marsikatera nepremišljenost in odločitev delavskega sveta, upravnega odbora ali sveta kolektiva.

KMETJE ŠENTJERNEJSKEGA območja so izrabili nekaj zadnjih sončnih dni in so pohiteli s trgatvijo. Pridelek je letos na splošno precej slabši od lanskega.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
13. oktobra 1966)**Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.**

Elektrarna na Krki pri Dvoru

**Elektrarna bi dajala električno luč Novemu mestu — Na Ruskem razpisali na-
grado na carjevo glavo — Vinski semenj v Novem mestu — Dobra vinska letina**

(K r k a) dela pri Žužemberku nad in pod trgom velike slapove. Nad Žužemberkom gonijo več mlinov, pod Žužemberkom na Dvoru so pa ti slapovi služili še pred dvajsetimi leti Auerspergovim fužinam in železnim tovarnam. Ker se je pa želene rude v bližini Dvora le malo dobilo in so jo morali od daleč voziti, se ta industrija vsled konkurence ni izplačala in so jo opustili. Zdaj pa hočejo slapove Krke na Dvoru vporabiti za elektrarno, ki bi električno luč oddajala tudi nižje ob Krki ležečim krajem, osobito Rudolfovemu, s katerim mestom se uprava kneza Auersperga baš v tej zadevi pogaja.

(N a R u s k e m) se je revolucija sprevrgla v čisto navadno ropanje in nasilstva: ropi, umori se vrste dan za dnem in celo pri belem dnevu na očitnih cestah. Anarhisti so razpisali na carjevo glavo 65.000 rubljev, toliko denarja dobi, kdor umori carja; ako pa ga oblast kaznuje s smrtjo, dobe to svoto njegovi sorodniki.

(V i n s k i s e m e n j) v Novem mestu bo letos v četrtek pred sv. Martinom, dne 8. novembra t. l. Ta semenj se priredi na prostoru pred Tučkovo gostilno, kjer se bo prostor za ponudnike primerno uredil. Opozarjamo na ta semenj vse zainteresente, vinogradnike in kupce, gostilničarje in vinske trgovce in jih vabimo, da se udeležijo semnja v mnogobrojnem številu. Letošnji vinski pridelek je prav dober in vreden živahne kupčije.

(G o d c i) so sicer vedno veseli, a rado jim primanjkuje cvenka. Izjema v godčevskem stanu je slavni češki godec Jan Kubelík. Najprej si je prigodel veliko premoženje, potem se je bogato oženil, zdaj je kupil v Arizoni v Ameriki precejšen kos sveta in — kmalu se je pokazalo, da je v zemlji veliko zlata. Že ponujajo Kubeliku mnogo milijonov dolarjev za tisti svet. No, pa naj še kdo reče, da godcu vedno sreča laže. Pevcu že, godcu ne!

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
15. oktobra 1906)**PO SVETU**

KAKO RAZLIČNO dolgi so moralni metri po svetu, kaže primer iz novejših sodnih spisov dunajskega sodišča. Tam so obsodili petdesetletno žensko na 2 meseca zapora, ker je »prejela ukradeni radio, ukradeni fotoaparati ali kaj podobnega, marveč za čisto navadno cigareto iz zavojčka, ki ga je ukradel v blagovnici njen lastni sin.

ZELO RAZLIČNI so pogledi na pitje in uživanje alkohola. Avstralska državljanka Diana Elizabetha Bartram si bo dobro zapomnila, da si v Saudovi Arabiji ne gre privezovati duše s požirki močnih pijač. Zalotili so jo pri pitju alkohola in po strogih zakonih, ki veljajo v tej državi, so ji dosodili 60 udarcev s palico. Nič ni pomagala ne diplomacija ne mile prošnje obsojene. Dobila jih je, in to vsch 60. Morda je palica le bolj milo pela po koži žejne Avstralke.

VELIKE SO tudi razlike v starosti posameznih narodov, ki jo statistiki preračunavajo s povprečno starostjo vseh prebivalcev. In medtem ko v nerazvitih državah živijo po teh merilih zelo mladi narodi, pa se Evropa (predvsem njen najbolj razviti del) nezadržano stara. Do leta 2000 bodo med najstarejšimi narodi na svetu: Italijani, Avstrijci, Švedci, Danci, Belgijci, Nemci in Švicarji. V naši sosedni Italiji bo več kot petina vsega prebivalstva stara nad 65 let in le 16,5 odst. mlajših od 15 let.

KAJ JE UMAZANO in kaj ne, tudi o tem so si ljudje po svetu hudo različnega mnenja. Nikakor se v teh pogledih nista mogla ujeti zakonca Moira in Austin Nixon. Žena je dolgo trpela umazanijo svojega moža, potem pa se je ločila od njega. Sodnik je upošteval,

da res ni znamenje osebne higiene, če mož lega zvečer v posteljo ves blaten in preznojen. Vrli Austin je namreč velik ljubitelj nogometu in z blatnih nogometnih igrišč, kjer se je podil z nanci, je odhajal spat naravnost v posteljo, kopalnice pa se je v velikem loku ognil.

Ko je bil sever še ves zelen

V kanadski arktiki so odkrili ostanke pradavnega gozda — Kjer danes raste le najskromnejše rastlinje, se je pred 45 milijoni let dvigal pravi gozd

Debeli štori, grčaste veje in liste, polzakopano v okolici teh drevesnih ostankov, jasno pričča, da je na otoku Axela Heibergera nekoč rasel gost in velik gozd, katerega drevesa so se dvigala preko 30 metrov visoko. Nekoč. Danes je namreč pogled po otoku hudo pust: puščava z redkim mahovjem in tu in tam kakšno pritlikavo vrbo, visoko le nekaj decimetrov. Danes ne bi nihče niti v sanjah pričakoval, da bi kdaj lahko na tem otoku rasel pravi gozd. Pokrajina leži namreč le nekaj tisoč kilometrov od severnega pola in že onkraj polarnega kroga. Razmere so preveč trde, da bi tako visoko na severu lahko raslo kaj drugega kot mahovje in najbolj trdoživa pritlikava drevesca.

Pa vendar je bila nekoč pokrajina gozdnata. Kako je to mogoče? Paleobotanik (strokovnjak za pradedno rastlinje) James Basinger z univerze Saskatchewan pravi, da so drevesni ostanki na otoku Axela Heibergera v kanadski arktiki stari preko 45 milijonov let. V tistih pradavnih časih pa je bilo podnebje na zemlji bolj toplo in je bila drevesna meja postavljena veliko višje proti severu, kot je dandanes.

Kljub izjemni starosti drevesnih ostanki niso okamenine. Kot razlaga Neil McMillan, kamnine niso zamenjale celične strukture lesa, marveč je ta postala mumificirana, ko je dolga stotisočletja ležala pod arktično zemljo. »Posledica tega je, da je les ostal les. Lahko ga žagaš, lahko ga zakuriš,« zatrjuje McMillan. Te besede pa je potrdil tudi s tem, da si je med zadnjo raziskovalno odpravo skuhal čaj na ognju, »katerega je vrgel nekaj kosov pradavnega lesa.

Odkritelj fosiliziranega gozda na otoku Axel Heiberger James Basinger pravi: »Tu lahko vidimo predzgodovinski gozd v pogojih rasti: kako razraščeni so bili, kako so drevesa rasla, kako se je gozd obnavljal. Ta gozd nam daje boljše predstave o rastlinstvu na visokih geografskih širinah v tedanjem obdobju, o podnebnju in okolju ter o odnosu med nekdanjimi in sedanjimi oblikami življenja v tem delu sveta.«

Prvi, ki je odkril fosilni gozd, je bil pilot helikopterja Paul Tudge. Več let je prevažal znanstvene raziskovalce na odmaknjene točke kanadske arktike. Leta 1985 pa je opazil grčaste veje po tleh. Kasneje se je na kraj zanimive naj-

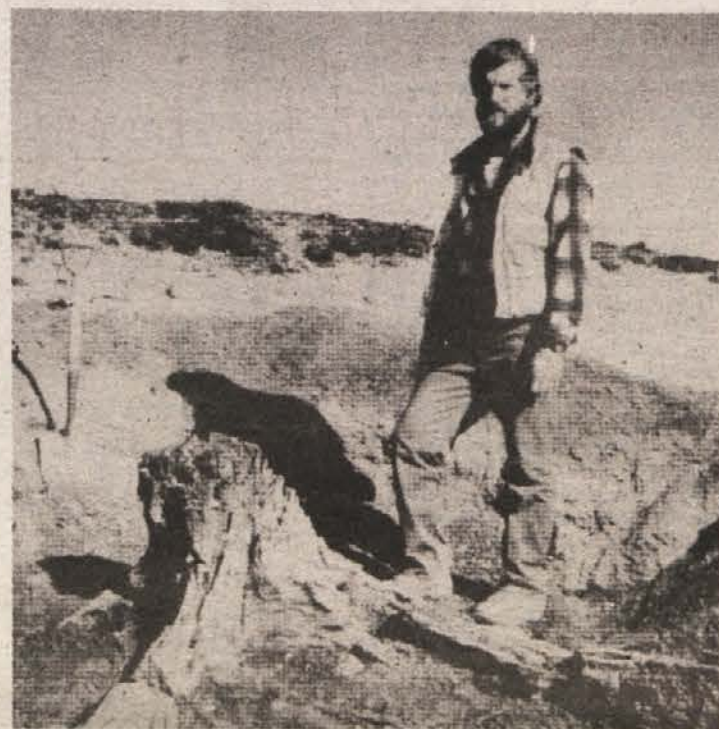
dbe vrnil in pristal v bližini. Pobral je nekaj fosilnih delov in jih odpeljal k strokovnjakom. James Basinger pa je takoj začel načrtovati raziskovalno odpravo, ki je letos poleti krenila raziskovat pradedni gozd. Dobra dva tedna so zbirali vzorce lesa in prsti ter druge podatke. Odkopali so store do korenin in ugotovili, da gre za vrsto dreves, ki so nekdanj rastla na severu Amerike, Azije in Evrope, zdaj pa so skoraj povsem izumrli, razen nekaj redkih dreves, ohranjenih v kanadskih gozdovih.

Nenavadno je, da je bil pradavni severni gozd zelo gost, kar govori o dobrih podnebnih razmerah. Basinger je odkopal tudi 19 različnih plasti gozda, po čemer sklepa, da je tolikokrat prišlo do močnejših poplav, ki so del gozda zasule z naplavinami, zaradi česar so korenine odmrle. Plast naplavin je bila tako visoka, da do korenin in štorov ni prišel kisik, vendar ne dovolj, da bi nastal premog. Tako se je spodnji del debla in del korenin mumificiral.

oljiv odgovor. Ker je bilo območje kanadske arktike približno tako visoko na severu, kot je zdaj, onkraj polarnega kroga, to pomeni, da je bil tam polovico leta neprekinjen dan, polovico leta pa polarna noč. Drevesa pa za življenje nujno potrebujejo sončno svetlobo kot vir energije za fotosintezo. Kako je gozd preživel dolge mesece brez sonca?

Strokovnjakinja za fosilne gozdove Jane Francis z avstralske univerze Adelaide, ki je sodelovala pri raziskavah, domneva, da so drevesa odvrгла liste in nato med polarno nočjo spala. Ko je znova posijalo sonce, pa so oživela in zelo hitro rastla, da so nadomestila dolgi zastoj.

Geolog McMillan pa opozarja še na eno pomembno plat najdbe arktičnega fosilnega gozda. Po njegovem so ti nekdanji gozdovi, kjer so prišli globoko pod zemljo, postali surovina za nastanek prvotne nafte, ki se je tvorila iz smol davnih dreves. Na arktiki zares črpajo odlično nafto.

James Basinger ob štoru, ostanku gozda, ki je rasel visoko na severu pred 45 milijoni let.

Ker sodobna znanost že dokaj natančno ve, kako so se v minulih milijonih letih premikale celinske plošče, so lahko ugotovili, da je bilo območje kanadske arktike razmeroma zelo mirno in da je bilo pred 45 milijon leti na približno istem mestu, kot je zdaj. Prav to pa zastavlja zanimivo vprašanje, kako je gozd lahko rasel tako visoko na severu.

Kar se samih podobnih razmer tiče, je vse jasno. Celotno podnebje je bilo tisti čas po vsem našem planetu veliko toplejše, kot je dandanes. Strokovnjaki menijo, da je takrat deloval tako imenovani učinek tople grede. Med velikimi preobrazbami zemeljske skorje je v ozračje prišlo veliko ogljikovega dvokisa, ki je deloval kot steklo pri topli gredi: prepuščal je sončne žarke, preprečeval pa žarčenje toplote v vesolje.

Toda s tem še ni podan zadov-

»Bolj ko poznamo podnebne in vegetacijske razmere tega predela zemlje, bolj sposobni bomo pri odkrivanju nafte in zemeljskega plina,« zatrjuje strokovnjak. Toda najdba fosilnega gozda bo največ dala sami znanosti. Množina najraznovrstnejših podatkov iz starodavnega gozda in starodavne gozdne prsti, do katerih so se in še bodo dokopali strokovnjaki, pomeni neprecenljivo obogatitev splošnega znanja. Kdaj in kako bo uporabljeno, pa se povsem ne ve nikoli.

MiM
(Vir: Time)**Zgodovina se ne plše
enkrat za vselej.****J. ROTAR
V hudih dneh se najlažje
spozna vrednost človeka.
R. JAKOPIČ**

Dokaz je postal protidokaz

Človek in dinosaver nista hodila skupaj — Kreacionisti izgubili enega od najbolj trdnih dokazov

Zadnja leta se v ZDA bje precej huda bitka med tako imenovanimi kreacionisti in evolucionisti, besede pa se krešejo, podobno kot so se nedolgo tega tudi pri nas, zaradi tega, kaj učiti otroke po šolah. Le da v ZDA ne gre za skupna jedra, marveč za to, ali naj otroci pri pouku biologije in geografije ter sorodnih predmetih zvedo o nastanku vesolja, Zemlje, živih bitij in nazadnje človeka to, kar zatrjuje današnja znanost, ali pa naj zvedo to, kar razodeva biblija.

Kreacionisti namreč zatrjujejo, da so bili svet, življenje na njem in človek ustvarjeni, evolucionisti pa menijo, da je vse rezultat naravnega razvoja. Za kreacioniste se je življenje začelo pred nekaj tisoč leti, edina velika sprememba, ki se je v ustvarjenem svetu dogodila, pa je bil vesoljni potop, ko so nekatere živalske vrste (na primer dinosavri) izginile.

Človek in dinosaver bi torej morala živeti istočasno. Množini dokazov, da ni tako, se je letos pridružil še eden, ki je naravnost zgleden. In sicer se je dokaz, ki so ga dolgo jemali v podporo svoji teoriji kreacionisti, sprevrgel v dokaz proti njim.

Na dnu struge presihajočega potoka Paluxy v Teksasu so že pred več desetletji odkrili fosilizirane ostanke sledov. Ena sled očitno pripada izumrlim dinosavrom, druga, ki to križa, pa naj bi bila sled človeka. Okamneli sledovi iz Teksasa so veljali za trden dokaz na strani kreacionistov, čeprav paleontologi, ki so raziskali okamenine, niso mogli potrditi, da gre za človekovo sled, medtem ko so dinosavrovo prepoznali.

Letos se je raziskave ponovno lotil Glen Kuban in ugotovil (čeprav sodi med kreacioniste), da ne gre za sled človekovega nog, marveč prav tako za dinosavrovo. Njegov dokaz je tako prepričljiv, da so kreacionisti že umaknili iz uporabe film, ki je govoril o tem »dokazu«, profesor geologije John D. Morris, ki je napisal celo knjigo o teh okamenelih sledovih, pa kot znanstvenik priznava, da ni imel prav. Njegovo knjigo so prav tako umaknili. Niso pa kreacionisti vrgli puške v koruzo. Še naprej skušajo doseči, da bi otroke v šoli učili tudi njihovo inačico o nastanku življenja.

MiM

Bomo vsi stoletniki?

**Odkrili encim smrti —
Za dolgo življenje**

Kemiki so prišli na sled zdravilu, ki bi nas lahko ohranilo mlade in zdrave 100 let! Našli so namreč encim, ki povzroča odmiranje celic, ko dosežejo mejno starost. Tako lahko kmalu pričakujemo, da nam bo zdravnik predpisal encimske tablete in bomo dočakali stoti rojstni dan brez posebnih težav. V prihodnosti bo morda mogoče naše gene programirati tako, da tudi umirali ne bomo več.

Vse to se sliši kot znanstvena fantastika, vendar je samo vprašanje časa, kdaj bo možno najti smrtni kod v genih.

Encim, ki povzroča, da se staramo in uazadnje umremo, je našla skupina kemikov na univerzi v Arhusu na Danskem. Ta encim je v organizmu zelo pomemben, ker sodeluje pri proizvajanju drugih encimov ter molekul RNA in DNA.

Raziskovanje je pokazalo, da je ta encim veliko manj aktiven, ko celice dosežejo določeno starost. Prej je celice delil do 45-krat in sproti popravljal napake, ki se včasih pojavljajo, potem pa celice deli počasneje in napak ne more sproti popravljati. Tako encim deluje vedno bolj počasi in nazadnje tudi odmir. Znanstveniki so našo smrt neposredno povezali z odmiranjem tega encima. Čas umiranja je zapisan v naših genih, je samo kemijsko orodje smrti.

Znanstveniki v Arhusu pravijo, da ne mislijo na podaljšanje življenjske dobe nad sto let. Tablete z novimi encimi, ki bi nadomestili odmrle, naj bi le pomagale, da bi doživeli zdravo in srečno »mlado« starost.

V. J.
(Vir: Illustr. Vetenskap)

NATAŠA ŠOBAR iz Novega mesta je bila izžrebana izmed reševalcev naše 36. nagradne križanke. Žreb ji je za nagrado dodelil knjižno novost, in sicer knjigo Toneta Hočevarja Vulkan ne umrejo. Avtor v nji na poljuden, živ in neposreden način skozi potopis in spomine razkriva podobo revolucionarnih vrenj v Srednji Ameriki in tako pomaga bralcu razumeti dogajanja današnjih dni v tem delu sveta.

Rešite današnje križanko in pošljite rešitev najkasneje do 24. oktobra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 38.

PRIGIŠČE MISLI

Na tem minljivem svetu so nesrečne ljubezni prav tako minljive kot srečne.

E. TORKAR

Resnice, da smo lahko enakopravni, nismo pa enaki, ne more zanikati noben družbeni sistem.

B. KRAUT

Drobničarstvo je stoltna »odlika« Slovencev.

C. CVETKO

NAGRADNA KRIŽANKA

DL	SESTAV VEČ APARATOV	VINOGRADNIK	RAČUNSKA TABLICA	SL. SLIKAR (VENI)	KEM. SIMBOL ZA ERBIJ	SEST. J. UDIR	IND. MESTO V CSSR	MORSKA NIMFA	SRB. M. IME
BRATOVSKI OBEJ						ORIENT. PRASEK ZA LAŠE/ Z. IME			
KOOR. KAJ POBIRA									
SLANO JEZERO V SOVJ. AZIJI					DOMAČE Z. IME				
SLIKAR DEBELJAK/ GL. M. LATVIJSKE SSR					AM. HUMOR. PISATELJ/ BOJNI STRUP				KLICA
DL	LESTVICA	NAJLAŽJA KOVINA	KOČEVSKA FIRMA/ PRIPOMOČNISTVO	VRSTA ELEKTRON. KE/AVS-TRAL. MEDVEDEK	SL. TEHNIK/ POZEVNA SHRAMBA	KEM. SIMBOL ZA ALUMINIJ/ ZVLJACA			
PTIC									
UPODAB. LJUDI/ UMETNIK				DEL. PREŽNE OPREME/ TRTA			MT. SONČNA DEZELA		AVT. OZNAKA KARLOVCA
GLASBENIK SOSS			ZEMLJEVID/ PRAK			ZAHRTNA BOLEZEN/ GRDAN IVAN			
HVAŠKA POKRAJINA			VERSTVO						
HOMERSKI JUNAK			RAVNOTEŽJE						DL

vaša zgodba

STRAH

Včasih, ko smo bili majhni in smo se bali teme, so nam dejali, da je strah v sredini votel, okrog pa ga nič ni. Lepa predstava, ki pa je ni znala potolažiti prestrašene otroške duše. Rastemo, z nami pa rastejo strahovi, vedno večji in vse bolj žudnih oblik in vsebine. Strah ti lahko zadrge grlo, vzame sapo, utiša ali pa pospeši srčni utrip, vzame zavest, ti požene kri v glavo ali iz nje. Najhujši pa je tisti, ki se pase v človeku v vsak trenutek budnosti, spanje pa spremeni v moreče sanje. Postaja vedno večji in te suženjsko podjarmi, da ne vidi izhoda iz stiske. Tako je tisto malo, kar te ostane, tako bore malo podobno človeku, ki mora biti vse življenje junak, da se pretolče čez vse križe in težave. Tolažimo druge, sebe ne znamo. Sto nasvetov imamo za vsakega, sebi nikogar ne moremo pomagati. Ne moremo ali nočemo? Kdo ve?

Od vseh knjig, ki sem jih prebrala, površno ali natančno, mi je najbolj ostal v spominu zapis, ki je moto Munthejevega romana SAN MICHELE: »Človek je ustvarjen tako, da lahko nosi svoj križ, za to je dobil močna ramena. Mož lahko prenaša gorje, dokler lahko prenaša samega sebe... Da modro in zelo globoko. Če lahko prenaša samega sebe — v tem je modrost življenja, modrost, da se znebiš strahov. Bojimo pa se vsak po svoje. In matere smo drugačne. V materji je strah prisoten vse od trenutka, ko rodi otroka, pa dokler sama ne umre. Z otroki nas veže nevidna popkovina, ki se nikoli ne pretrga, in če trpijo otroci, trpijo tudi njihove matere, to izniči le smrt.

Srednja leta mi srebrijo lase, režejo gube okoli oči, počasno korak, srce pa trpi dvojno in trojno, ko gledam nesrečo svoje hčerke, njeno neozdravljivo bolezen, propadanje njene mladosti, vedno bolj apatičen pogled in brezvoljno življenje, njenega prizadetega otroka. Sredi nosečnosti je zbolela, pa ji niso ugotovili bolezni, čeprav je bila sredi zdravniškega osebja praktično po 24 ur mesec in pol. Prezgodaj rojeni otrok se je na poti v Ljubljano zadušil, oživili so ga, ga rešili, ostale pa so posledice in nihče ne ve, kakšne bodo. Ostala pa je tudi bolezen hčerki, ostal grenak občutek, da je odrekla človeško pozornost in skrb v najbolj kritičnem času in prinesla kup gorja otroku, materi, očetu in meni, ki trpim za vse skupaj. In trpim tudi ob zavesti, kako po nemarnem je do te tragedije prišlo, kako bi lahko ob skrbni pozornosti tistih, ki jim polagam v roke svoja življenja in jim zaupamo kot bogovom, vse to bilo vsem prihranjeno. Pa smo le številke in humanizem odмира ob materializmu. Ijje je človeška zavest? Do kdaj bo v bolnicah merilo skrbja za človeka taka in taka plača, toliko in toliko sredstev za zdravljenje, toliko in toliko prispevne stopnje za zdravstvo? Ali res kroji človeško usodo osiromašeni zdravstveni sklad z vedno večjo participacijo bolnikov, ki so malokdaj bogati, da bi dali kaj več, kot morajo?

Ob vsem tem je naš strah lahko iz dneva v dan večji. In nič me ni strah belih las in gub niti betežnih in neproduktivnih let, ki jih znajo naši nadrejeni tako vztrajno poudarjati, da tega ne bi smeli pozabiti. Strah me je, kako bo še bolj strah našo mladino ob vsem, kar se dogaja. Strah mlade matere, ki bo veliko na bolniški zaradi otroka, pa jo bodo gledali postrani, jo neradi sprejeli v službo, ker bo »sigurno« šla vsaj dvakrat na porodniško, da naš slovenski narod ne bo propadel, ko pa bo ostarela, bo vsa izmzgana težko dosegala normo in se bala nizke pokojnine, obenem pa jo tudi težko čakala, ker jo bodo spominjali, da je osludjena. Kajti naš nehumanizem se stopnjuje iz dneva v dan, samo pogledati je treba malo okoli sebe, pa boš našel, človek, za to več kot dovolj dokazov.

In ta strah, ki nas objema, ni votel, če kako močno jedro ima in tudi okoli ga je veliko. Kako to spremeniti?

MATI

ČEZ MNOGO LET

Sama sedim na klopi visoko v hribu. Pod mano se, daleč spodaj sliši otroški vrišč, veseli klici, smeh. Po stanovanjih se pričenjajo prižigati luči. Njih rumenkasta svetloba se ostro odraža od poslavljajočega se dne.

Zivljenje teče kot vedno, kot takrat, ko sem bila še sama del nje. Prav na tem mestu sem dobila prvi poljub. Kot takrat se tudi zdaj prebujajo pomlad, skrita v zelenju, ptičjem petju, v naraščajočem nemiru v mladih srcih.

Obujam spomine na mladost, ki se mi je nekoč zdela strahotno kruta, ker šele sedaj spoznavam njene vrednote. Skoraj ne morem verjeti, da je minilo že toliko let. Z njimi so odšli moji upi, sanje in ljubezen. Sem res še starka z gubami pod očmi, osivelimi lasmi in ugaslim leskom v očeh, ki nikakor ne sodi v svet mladosti?

Vendar prihajam sem vsako pomlad, že mnoga leta. Spominjam se prijateljev, s katerimi smo posedali po klopih v varnem zavetju košatih dreves, ki so zdaj prazne. Spominjam se ljubezni, ki me je prevzela nekega toplega majskega večera, da je zadrželo moje telo.

Najina klop še vedno stoji. Stare deske so že precej trhle in sprane od dežja ter starosti, zato se mi zdi, da so še toliko bolj del mene. Na njih pa je še vedno vidno srce in najine začetne črke, ki so se prepletale čez en.

Za trenutek se mi zdi, da leta niso minila. V duhu vidim tvoj obraz, lesketajoče se oči in rahel nasmeh v njih, kar jih je naredilo še veliko bolj tople. Za hip občutim tvoj roko, ki je čvrsto stisnila k sebi.

Nihče ni zmotil najinega miru, le sem ter tja je zamajaval maček na poti k svoji nevesti ali pa je veter rahlo žajbal nežne liste, da je ohladil najina žareča lica.

Obljubila sva si večno zvestobo. Takrat sva bila mlada in nisva mogla razumeti, da naju bo prvi malo močnejši veter razpihal na dve strani in naju nikoli več zbližal.

MARINA

Spolnost jih drži v pesti

Človek je lahko zasvojen tudi s spolnostjo — Zasvojenost pelje v težke položaje in uničuje posameznikovo življenje — Klubi za zdravljenje

Po svetu so že dolgo znani, pri nas pa tudi vemo za klube AA, anonimnih alkoholikov, ki so nastali v Združenih državah Amerike kot eden od načinov boja proti zlu alkoholizma. Podobno tem klubom, ki imajo kar lepe uspehe pri odvajanju ljudi od pretiranega pitja, so v zadnjem času nastali še klubi SA. Kratica besed Sexoholics Anonymous govori, da združuje ljudi, ki so zasvojeni s spolnostjo, in da se skušajo v teh svobodnih združenjih rešiti te svojevrstne bolezni.

Po novejših dognanjih psihologov in psihiatrov se namreč nekatera spolna obnašanja smatrajo za bolezen in zasvojenost ter jih je mogoče zdraviti na podoben način, kot zdravijo zasvojenost z alkoholom ali mamili.

Strokovnjak za ta vprašanja dr. Patrick Carnes pravi: »O zasvojenosti s spolnostjo govorimo takrat, kadar posameznik razvije patološki in prisilen odnos do določenih spolnih izkušenj in ko mu te izkušnje postanejo pomembnejše od družine, dela, prijateljstva in duhovnih vrednot.«

Svetovno znani raziskovalec spolnosti dr. John Money dodaja, da ne gre za ljudi, ki živijo intenzivno spolno življenje. To še ni zasvojenost s spolnostjo. Razlikuje tri vrste seksoholikov. V prvo spadajo ljudje, ki morajo kar naprej menjavati svoje spolne partnerje in si temu podredijo ves življenjski ritem. Vsak večer odhajajo v lokale in druge javne prostore, kjer si iščejo partnerja za čez noč. Ta bolesta potreba se pojavlja tako pri moških kot pri ženskah, med hetero- in homoseksualci.

V drugo vrsto spadajo ljudje, ki zahtevajo od sicer stalnega partnerja preveč. Mednje za primer dr. Money uvršča zakonca, ki zahteva od žene, da gre po šestkrat na dan z njim v posteljo, sicer postane neznošen.

V tretjo skupino pa spadajo ljudje, ki čutijo nezadržno spolno poželenje po nenavadnih spolnih izkušnjah. Zasvojeni so s takimi izkušnjami, ki za družbo segajo preko meja normalnega. Od eks-hibicionizma, kukačev, fetišizma do sadistov in mazohistov sega pestra paletja tako imenovanih perverzih ali sprebranih spolnih hotenj in izkušenj.

Vsem seksoholikom je skupno to, da so v takšna obnašanja prisiljeni z notranjo nujno, ki je ne morejo obvladovati, in da jim takšna obnašanja prinašajo cel kup težav v odnosih do ljudi in tudi do njih samih. So skratka sužnji svojih zasvojenosti in zaradi tega trpijo.

Prav značilna je izjava enega od anonimnih seksoholikov, ki je v klubu takole jedrnato opisal svojo pot v bolezen: »Položaji, v katerih sem iskal spolno zadoščenje, so postajali vse bolj in bolj ponižujoči in postajali so vse bolj nevarni. Zapletal sem se v težavo s policijo, nalezel sem se nalezljivih spolnih in kožnih bolezni, vse pogosteje sem moral lagati prijateljem. Bil

sem strašansko nesrečen.«

To je seveda kaj žalostna slika donhuanov sodobnega sveta. Lik velikega osvajača ženskih src je namreč izgubil romantičnost in veličino. Dandanes, ko je spolnost tako rekoč preplavila naše življenje, ko jo je mogoče kupovati kot ostale dobrine in cvete trgovina te vrste ne samo v visoko razvitih državah, marveč tudi v revnejših državah, so donhuanu zasvojenosti in bolniki. Dr. Money pravi, da »veliki potrošniki ženske« niso polne osebnosti, temveč skoraj vedno v sebi nezadovoljni in prazni ljudje, ki so nesposobni doživeti zadoščenje v dolgotrajnejši partnerski zvezi.

Kot pri nezmernem uživanju alkohola pride do stopnje, ko si alkoholik začne uničevati življenje, se tudi pri zasvojenosti s spolnostjo življenje seksoholika začne preobračati v stalno muko zanj in za njegove bližnje, če jih ima. Zasvojenost jih tira v kršenje zakonov, njihova neobvladljiva nujna jih sili v nasilno obnašanje, ruši jim odnose z ljudmi in jim tako spodkopuje temelje za normalno življenje.

Nosečnost kot »trening«

Nosečnost, porod in vrhunski atletski dosežki, to troje nekako ne gre skupaj pri običajnem razmišljanju. Vrhunske dosežke pričakujemo od mladih deklet, ne pa od mater. Vendar pa praksa kaže, da ni tako.

Ingrid Kristiansen je postavila svetovna rekorda na 5.000 in 10.000 metrov ter tekla najboljši čas na svetu v ženskem maratonu šele potem, ko je rodila sina. Valerie Brisco-Hooks je dve leti po porodu osvojila tri zlate medalje na olimpijskih igrah v Los Angelesu, predtem pa še postavila dva ameriška rekorda. Mary Decker je že dva meseca po porodu intenzivno trenirala in zdaj teče še boljše, kot je prej.

Ti primeri in številni drugi so spodbudili svojevrstna razmišljanja, med drugim tudi tako imenovano teorijo o nosečnosti kot »treningu« za dobre atletske rezultate. Pravih znanstvenih raziskav sicer še niso opravili, vendar tudi dosedanja dognanja ginekologov in športnih strokovnjakov kažejo, da teorija ne visi v zraku.

Ginekolog James Clapp je študiral vpliv nosečnosti na dolgoročne kondicije po nosečnosti in porodu zares zelo hitro vrne in celo izboljša. Sklepa, da se med nosečnostjo okrepi žensko srce, saj končno mora delati za dva, okrepijo pa se tudi nekatere mišice, posebno, če ženska tudi med nosečnostjo trenira, seveda le primerno telovadbo.

Psihologi pa opozarjajo, da je za boljše rezultate odgovorno tudi splošno počutje mladih mater. Dati življenje sinu ali hčerki je de-

Kot alkoholik tudi zasvojenec s spolnostjo dolgo noče priznati, da je suženj lastnih hotenj in da ga zasvojenost vse bolj opredeljuje ter mu spreminja življenjski ritem. Šele ostrejši konflikti mu neizprosno pokažejo, da ni več kos svojim razvadam. In tedaj je zadnji čas, da se začne zdraviti. Zdravljenje pa se v klubih SA začne s tem, da zasvojenec svojo bolezen prizna, ne tiho sam zase, marveč pred ostalimi sotrpini, združenimi v teh klubih za samopomoč.

Med strokovnjaki sicer niso vsi enotnega mnenja, da gre pri zasvojenosti s spolnostjo za enako zasvojenost, kot jo poznamo pri alkoholikih in narkomanih. Slednji so namreč zasvojeni in odvisni od snovi, alkohola in različnih drugih mamil, katerim se pri zdravljenju lahko tudi odrečejo in se številni škodljivi učinki že ob tem razgube. Seksoholiki pa se spolnemu nagonu ne morejo ogniti, ker je pač v njih samih. Zato se morajo naučiti, kako nagon usmerjati in obvladovati. Da pa je zasvojenec s spolnostjo po svetu vse več in da je treba tudi zanje nekaj storiti, o tem poznavalci ne dvomijo.

janje, ki žensko napolni s samozavestjo. Bolj samozavestna ženska pa se vseh stvari loteva odločneje in temeljiteje. Tudi trenira bolj prizadevno in zagnano, zato boljši rezultati pravzaprav sploh ne bi smeli nikogar presenečati.

Bilo mu je od sile nerodno. Ko se je nekoliko razgledal, je šele videl, kako siromašna je ta podstrešnica. Ko je bil prvič tukaj, zaradi teme ni videl te revščine. Skozi majhno okence je prodiralo le malo svetlobe v ozki, podolgovati prostor in osvetljevalo siromašno opremo: staro razmajano posteljo, mizo, stol in od črvov razjedeno dvodelno omaro brez enih vrat, stene hladne umazane sive barve, zlizani grčav pod s širokimi režami.

Kolikokrat se je ozrl v to majhno okence, kadar je šel čez dvorišče, a nikoli ni pomislil, da se za njim lahko skriva toliko revščine. Kakšno nasprotje s Kristinino veliko, svetlo sobo, opremljeno z bogatim pohištvom. »Je to mogoče, da so v eni hiši tako velika nasprotja?« se je v mislih spraševal.

Ko se je ozrl na Marjeto, ki se je še vedno naslanjala s hrbtom na vrata, kot da se boji, da ne bi kdo prišel noter, se mu je globoko zasmilila. Stopil je k njej, jo prijel za roko in šepnil: »Si se odločila?«

Marjeta je samo prikimala in se mu naslonila na prsa ter zaihtela.

Matevž jo je z velikimi in močnimi rokami objel ter stisnil k sebi. Rad bi jo pobožal in poljubil, a ni si upal. Nekaj mu

Medved preprečil naselitev Amerike

Davni lovci niso bili kos medvedu velikanu

Menda so v severovzhodni Sibiriji pred 35 000 — 40 000 leti lovci sedeli okoli ognja in si pripovedovali strašne zgodbe o velikanskih krvoločnih medvedih z druge strani Beringovega preliva. Čeprav je marsikatera zver le plod domišljije, je zoolog Valerius Geist z univerze v Calgaryju v Kanadi dokazal, da je ogromni mesojedi medved res obstajal. Arctodus simus (lat. ime za medveda) je razsajal po Severni Ameriki in ni pustil, da bi se ljudje priseljevali iz Azije.

Šele pred 12.500 leti se je posrečila naselitev Amerike, ko je medved zaradi spreminjanja klimatskih razmer izumrl.

Krvoločni medved je bil vitek kot mačka in je imel dolge noge, zato je bil zelo hiter. Lovil je predvsem slone, mastodonte, bizone, konje in kamele, ki so takrat živeli na severnoameriških prerijah.

Do zdaj so znanstveniki trdili, da so mesojedega medveda pokončali azijski lovci. Valerius Geist pa meni drugače in trdi da se lovci s primitivnim orožjem niso upali napasti celo navadnega sivega medveda, katerega so lovili le v večjih skupinah, pa še takrat so se z lova vračali s številnimi ranjenci. Malo je torej verjetno, da bi se lotili tako velike zveri. Tudi Indijanci so se vedno umikali iz krajev, kjer je bilo medvedov veliko, dokler niso Španci prišli s puškami. Takrat so medvedovi zlati časi minili.

V. J.

(Vir: Illustrerad Vetenskap)

Ignac Jereb: Umirajoča domačija

Bilo mu je od sile nerodno. Ko se je nekoliko razgledal, je šele videl, kako siromašna je ta podstrešnica. Ko je bil prvič tukaj, zaradi teme ni videl te revščine. Skozi majhno okence je prodiralo le malo svetlobe v ozki, podolgovati prostor in osvetljevalo siromašno opremo: staro razmajano posteljo, mizo, stol in od črvov razjedeno dvodelno omaro brez enih vrat, stene hladne umazane sive barve, zlizani grčav pod s širokimi režami.

Kolikokrat se je ozrl v to majhno okence, kadar je šel čez dvorišče, a nikoli ni pomislil, da se za njim lahko skriva toliko revščine. Kakšno nasprotje s Kristinino veliko, svetlo sobo, opremljeno z bogatim pohištvom. »Je to mogoče, da so v eni hiši tako velika nasprotja?« se je v mislih spraševal.

Ko se je ozrl na Marjeto, ki se je še vedno naslanjala s hrbtom na vrata, kot da se boji, da ne bi kdo prišel noter, se mu je globoko zasmilila. Stopil je k njej, jo prijel za roko in šepnil: »Si se odločila?«

Marjeta je samo prikimala in se mu naslonila na prsa ter zaihtela.

Matevž jo je z velikimi in močnimi rokami objel ter stisnil k sebi. Rad bi jo pobožal in poljubil, a ni si upal. Nekaj mu

je branilo. Dolgo sta tako objeta slonela. Marjeta je čutila, kako mu nabija srce, kako je razburjen in vznemirjen. Vse tisto, kar jo je prej tako tiščalo v grlu, da ji niti dihati ni dalo, se je sprostil. Vse hudo teh dni se je zgnetlo v solze. Oh, kolikokrat si je želela, da bi imela koga in se imela komu vso hudino zjokati. Ta trenutek je prišel. Ob Matevževi bližini je začutila svojo ženskost in njena skrita, zatajevana čustva so razburkala njeno notranjost.

Matevž jo je poskusil poljubiti. Ni se mu upirala, le ustnice so ji rahlo drgetale. Gledal jo je v oči. Bleda je bila in polna pričakovanja. Počasi je prodiral vanjo njegov pogled in poljub. Vztrepetala ji je duša. Bilo je združevanje, po katerem je hrepenela. Po žilah se ji je pretakalo, kakor omamna blodnjava in prevzelo jo je kakor nekaj svetlega.

»Sediva!« je rekla, se rahlo sprostita iz objema in ga za roko popeljala do edinega stola, sama pa je sedla na posteljo.

Dogovorila sta se, kako in kaj bosta ukrepala, da se ne bo prehitro razvedelo o njuni odločitvi, da bosta o vsem molčala, dokler Matevž ne spelje vsega lesa na žago. Lahko bi mu Grabnar nagajal pri ceni ali zavlačeval z izplačilom. Vedela sta, da z Grabnarjem ne bosta imela lahkega posla, da ju bo oviral in naproto-

val poroki. »Marjeta!« je poklicalo iz stopnišča. »Gospodinja me kliče.« je zašepetala Marjeta, si naglo pogladila obleko in popravila lase. »Marjeta!« je ponovno poklicalo iz stopnišča. Marjeta je za rezo odprla vrata in zaklicala: »Ze grem! Ze grem!« Marjeta je zaprla vrata in se obrnila k Matevžu: »Kot vidiš, moram na delo. Ti pa še nekoliko posesti in počakaj prilike, da se zmuzneš iz te luknje! Samo glej, da te nihče ne vidi!« V naglici mu je podala roko in že je odhitela po stopnicah navzdol.

Pri Osojniku so povečerjali. Polona je še pobrisala veliko javorjevo mizo, pobrala posodo in odnesla v kuhinjo, hlapec Mihol se je odpravil spat, ženske v kuhinji so nehale ropotati s posodo in tudi odšle spat. Le v izbi je še brlela petrolejka. Stari Osojnik je listal po Mohorjevem koledarju in brskal po od starosti porjavelih papirjih. V koledarju je nekaj podčrtoval in podkriževal. Stari Osojnik ni nikoli hodil v šolo. Brati se je za silo navadil iz Moharjevih knjig, a pisati nikoli. Pa vendar je imel s svojo pisavo, križci, črtami in pikami, vse zabeleženo.

POTA IN STRAŠNOST

dežurni poročajo

OB KOLO Z MOTORJEM — 6. oktobra zvečer je neznan storilec obiskal nogometno igrišče v Črnomlju in si tam s posebnim parkirano kolo z motorjem, lastnik Stanislava Engiarova. Mladenič vozilca še ni dobil nazaj, tako da je oškodovan za okroglih 40 tisočakov, neznanega lastnika kolesa pa še iščejo.

IZGINILO USNJENO KRILLO — Neznani zmikavci je 7. oktobra stikal po prodajalni Standard konfekcije v Novem mestu. Odločil se je za žensko usnjeno krילו in tako trgovino oškodoval za 47 tisočakov. Ugotovljeno je, da iz trgovine zanesljivo ni stopil obleden v ukradeno oblečilo, saj bi ga gotovo prepoznali.

ODBER »ULOV« — Še eden neznanec je prejšnji teden hodil po novomeških trgovinah. Gre za tistega, ki je 7. oktobra stopil v prodajalno novomeške Novotehne in tam sredi belega dne s policie zmaknil avtoradio, dva brivnika in kavni mlinček. Prodajalci so baje plačani le za to, da prodajajo, za tatove jim ni mar. Novotehna je s krajo ob kakšnih 100 tisočakov, neznan storilec pa še ni padel v roke možem postavke, ki neutrudno stikajo za njim.

ZADUŠIL SE JE

KOČEVJE — V soboto, 11. oktobra, popoldne je izbruhnil požar v Levstikovi hiši v Dolgi vasi pri Kočevju. Pri tem se je z dimom (ogljikovim monoksidom) zadušil 60-letni lastnik hiše Rudolf Levstek.

Živina končala v ognju

Velik požar pri Zalokarjevih v Kaluderju pri Šentjanžu — Škode za prek 10 milijonov din

KALUDERJE PRI ŠENTJANŽU — Minuli petek okoli 4. ure je prišlo na domačiji Marije Zalokar v Kaluderju pri Šentjanžu do katastrofalnega požara, ki je po prvih ocenah povzročil za prek 10 milijonov din škode. Vzroke nastanka požara še raziskujejo, ogenj pa je opazila lastnica sama, a je bilo takrat, ko se je prebudila, za uspešno intervencijo že prepozno.

Ogenj je zajel ostrejšje gospodarskega poslopja in ga uničil, nato pa se je razširil še na hlev in stanovalniško hišo. Oba objekta je domala v celoti upepelil, poleg tega pa je v

Na dan kar deset nekritih čekov

Zaporna kazen za 24-letno Višnjo Maravič, ki je izdala 22 čekov brez kritja — Samo v enem dnevu izdala deset nekritih čekov

NOVO MESTO — Na pet mesecev zapora je bila te dni pred senatom novomeškega sodišča obsojena 24-letna Višnja Maravič iz Ljubljane, ki je še lani živela v Vinici. Na zatožno klop je sedla zaradi izdaje kar 22 čekov brez kritja, s katerimi je beograjsko pošto hranilnico oškodovala za 239.657 din.

Maravičeva je, kot smo že zapisali, preživela v Vinici in bila zaposlena v novomeškem PTT, očitno pa ji osebni dohodki niso zadostovali. Med 18. decembrom 1984 in lanskim 11. februarjem, torej v slabih dveh mesecih, je dvaindvajsetkrat obiš

skala šalterje bank ali pošt v Novem mestu, Črnomlju in Vinici ter z nekritimi čeki dvignila domala 24 starih milijonov. Tako je 18. decembra kar petkrat dvignila po 15.000 din, svojevrsten podvig pa si je privoščila 21. decembra, ko je izpolnila kar deset čekovnih lističev in prav tolikokrat dvignila po 15 tisočakov. Poleg tega je 11. januarja dvignila 12.000 din, štiri dni kasneje 10.000 in 28. januarja 15 tisočakov. V februarju je izdala 4 nekrite čeke, dva 6. februarja za znesek 15.000 din, enega pa 7. februarja za 3 in 11. februarja za 6 tisoč dinarjev. Ob tem je

potrebno dodati, da se je Maravičeva odločila za izdajo nekritih čekov v času, ko je na svojem tekočem računu že imela negativni saldo.

Obtoženka je na obravnavi priznala očitna dejanja, v izgovor pa je navedla, da je hotela ta denar porabiti za nakup stanovanja, last novomeške pošte, kjer je bila zaposlena. Senat sodišča je pri izreku kazni upošteval, da je Maravičeva beograjski poštni hranilnici že povrnila celoten znesek neupravičeno pridobljenega denarja, olajševalni okoliščini pa sta bili še nekaznovanost in odkritosrčno priznanje. Ob tem je treba dodati, da so proti Maravičevi disciplinsko ukrepali tudi na novomeški pošti, a je delovno razmerje s svojevolsko prekinila. Izrečena sodba petih mesecev zapora še ni pravomočna.

PRVA JAVNA DEMONSTRACIJA LESTEV V SLOVENIJI — Ne le v novomeški občini, pač pa tudi na Dolenjskem ni ta čas nobene ustrezne in tehnično varne avto lestve tako za gašenje kot razna reševanja in druga opravila, zato nič čudnega, če je nabava te opreme zapisana med prednostnimi v programu Zavoda za požarno varnost Novo mesto. Ker pa je edini proizvajalec tovrstnih lestev v Jugoslaviji Tehnomehanika Marija Bistrica, je omenjena delovna organizacija minuli petek pripravila v Novem mestu prvo javno demonstracijo in preizkus delovanja te lestve v Sloveniji. Gre za sodoben pripomoček, narejen po licenci zahodnonemškega Magirusa, ki je med številnimi opazovalci vzbudil precej zanimanja, skoroda na dlani pa je že, da bo ta avto lestev, dolga 30 metrov, v kratkem postala sestavni del opreme novomeških poklicnih gasilcev. (Foto: B. Budja)

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Da radi praznujemo okroglo in manj okroglo obletnico, ni nobena skrivnost, čisto poseben način oblečitive 10-letnice nekega dogodka pa si je v soboto privoščil 41-letni Zagrebčan Božo Lepšič. Tega dne okoli poldneva je bilo namreč brežiškimi miličnikom javljeno, da je nekdo vlomil v prostore brežiške davčne uprave na občini. Urno je seveda stekla preiskava, ki je hote ali nehoti sum sprva vrgla na kakega obrtnika, ki naj bi si hotel lastnoročno znižati davčno stopnjo, a se je pokazalo, da gre za nekaj povsem drugega. V enem od prostorov so namreč našli prav Božo Lepšiča, nezaposlenega in brez stalnega bivališča, ki je sedel na tleh, vidno omamljen od maligenov, zraven pa je imel še steklenico pijače. Možakar ni tajil, kolikor je pač sploh lahko govoril, da je vlomil v prostore, da je brskal po mizah, predalnih in omarah, iskal denar ter da je tudi vzel 3 tisočake, poleg tega pa je s samim, očitno nestrokovno izvedenim vlomom, naredil škode še za dodatnih 300 tisočakov. Pa ni bil le denar vzrok za takšno početje. Možakar je miličnikom strumno izjavil, da je v taiste prostore vlomil že pred natančno desetimi leti, bil takrat prav tako prijet in kaznovan, tokrat pa da je obujal spomine na desetletnico tega dogodka. Da bi šlo vse tako kot pred desetletjem, je poskrbel tudi preiskovalni sodnik, ki je Lepšiča priprl.

V DREVO

VAVTA VAS — 11. oktobra ob 6. uri se je 22-letni Branko Križič iz Dolenjskih Sušic peljal z osebnim avtomobilom iz Drganjih sel proti Vavti vasi. Ko je pripeljal po klancu navzdol v pregledni ovinek, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo na bankino in od tam v bližnje drevo. Voznik in sopotnica Mojca Stopar iz Drganjih sel sta bila ranjena in so ju prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je za 700 tisočakov.

IZ CESTE V DREVO

BOŠTANJ — V nedeljo, 12. oktobra, okoli 4 ure zjutraj je prišlo na magistralni cesti med Krškimi in Radečami do hude prometne nezgode, v kateri sta se hudo poškodovala voznik osebnega avtomobila, 30-letni Leopold Gunstek z Vrha nad Boštanjem in sopotnica 20-letna Petra Kranjc iz Podgorič pri Sevnici. Gunstek je peljal osebni avto proti Radečam, v Boštanju pa zaradi prevelike hitrosti, obstaja pa tudi sum, da je vozil vinjen, ni izvzil ovinka in ga je zaneslo v graben, nakar je trčil še v drevo.

GORELO POSLOPJE

NOVO MESTO — 8. oktobra okoli 19.35 je prišlo do požara na gospodarskem poslopiju 73-letne Alojzije Fink z Drske pri Novem mestu. Ogenj je zajel kozolec (v velikosti 5 krat 10 metrov), kjer je imela lastnica spravljeno seno in orodje. Materialno škodo so ocenili na 500 tisočakov. Da ni škoda večja, gre zahvala hitremu posegu novomeških gasilcev, ki jim je uspelo rešiti del kozolca, medtem ko so občani rešili pred ognjem tudi precej orodja.

GLASBENI TATIČ ŽE ZA ZAPAH

NOVO MESTO — 21-letni Novomeščan S. M. je utemeljeno osumljen, da je v noči na 30. julij vlomil v lokal »Prepili« na Gornji Težki vodi in iz njega odnesel glasbeni stolp znamke Benetton, dva zvočnika, napravo za daljinsko upravljanje televizije, cigarete in več glasbenih kaset. Povzročene škode je za milijon dinarjev, preiskovalni sodnik pa je zoper osumljenca že odredil pripor.

UKRADENA AVTOMOBILA NAŠLI RAZBITA

KRŠKO, BREŽICE — 10. oktobra med 9.30 in 11.30 uro je s parkirnega prostora na Cesti 4. julija v Krškem izginil osebni avtomobil Janeza Arha iz Krškega. Vozilo so kasneje našli zaleteno pri krškem dijaškem domu, škode na njem pa je za 300 tisočakov. Podobno usodo je doživel osebni avto Jožeta Poloviča iz Gaberja pri Dobovi, ki je istega dne izginil v Brežicah. Vozilo so namreč karambolirano našli v Dolenjskih Sušicah pri Dolenjskih Toplicah. V obeh primerih sta bila avtomobila odklenjena in v njih ključki, tako da storilec, sumijo, da gre za isto osebo, ni imel težkega dela.

Lestev razmejila Dolenjsko

Ko gori, vsi pričakujejo pomoč, a ko so pomoči potrebni gasilci, se jim obračajo hrbti

Požari ne sprašujejo, kje so občinske meje, na srečo tudi gasilci ne. Začuda pa to počno tisti, ki jim zlasti ne bi smelo biti vseeno, kako v boj s pogubnimi zublji. Dejstvo, da Zavod za požarno varnost, edina tovrstna poklicna gasilska enota na Dolenjskem, domuje v Novem mestu, pač ne more in ne sme biti izgovor, da je skrb zanj zgolj novomeška. Danes je žal še tako.

Docela jasno se nekomu zdi, da bodo v primeru kakega večjega požara, denimo v Črnomlju, pri gašenju pomagali tudi novomeški poklicni gasilci, marsikomu bi se po vsem em zdelo tudi povsem jasno, da so Črnomaljški za opremo novomeških poklicnih gasilcev primaknili kaj dinar. A tega ni, ne iz Črnomlja ne iz Metlike ali Trebnjega. Zavod za požarno varnost, ki je daleč od tega, da se lahko pohvali s primerno, kaj šele sodobno opremo za boj z vsakovrstnim ognjem, je te dni pred nakupom avtomobilske lestve, saj dosedanja s svojo že 11-letno življenjsko dobo ne

PREHITRO V OVINEK

STAN — 34-letni Franc Bon iz Zabrđja pri Mirni se je 11. oktobra ob 19. uri peljal na motornem kolesu z Mirne proti vasi Stan. Ko je pripeljal do vasi, ga je v desnem ostrem ovinku zaradi prevelike hitrosti zaneslo na levo, kjer se je prevrnil pod cesto. Bon se je hudo telesno poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici.

Sredi noči razbijali sobni inventar

Skupina Mariborčanov naredila za 800 tisoč škode

SENOVO — V stilu dobrih starih vesternov je potekala noč na 10. oktober v tujskih sobah restavracije na Senovem, ki je last krškega hotela Sremič. Skupini delavcev mariborske Metalke, ki opravljajo remont nuklearke v Krškem in ki so začasno nastanjeni v omenjeni restavraciji, je namreč z razbijanjem inventarja uspelo napraviti za prek 800 tisočakov škode.

26-letni Vladimir Gumpot, 43-letni Franjo Staklenac, 28-letni Branko Zorko, 55-letni Jožef Vuk, 40-letni Marko Šodar, vsi iz Maribora, in 26-letni Vladimir Vargec iz Gorjanc pri Čakovcu so se krepko vinjeni okoli 1. ure ponoči spravili nad inventar. Razbili so dve mizi, 4 omare, 6 stolov, posteljo, okno, gasilni aparat, tri vrata s podboji vred, ob tem pa poškodovali še več električnih stikal ter stene sob in hodnikov. Zaradi popravil bo kasneje potrebno k že zgoraj omenjeni povzročeni škodi pripisati še znesek izpada dohodka, saj so sobe za oddajo gostom tačas neuporabne.

Zoper vse naštetje je že bila podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilcu.

IZGINIL BARVNI TELEVIZOR

ČATEŽ — V noči na 10. oktober je nekdo vlomil v osebni avtomobil Šantorja Ronta iz Novega Bečaja. Vozilo je stalo parkirano pred motelom na Čatežu, lastnik pa je seveda požal. Neznane je iz avtomobila odnesel popolnoma nov barvni televizor.

ODNESEL CIGARETE IN PIJAČO

ČATEŽ — Na še nepojasnjen način je prišlo v noči na 12. oktober do tatvine v motelu Čatež. Neznane je iz prostorov odnesel 42 zavitkov cigaret Dunhill od njih pa še nekaj žganih pijač in 2 kilograma kave, tako da je skupne škode za 50 tisočakov.

Nad tuje in lastne slabosti

Pod tem geslom so novomeški gasilci pripravili za letošnji mesec požarne varnosti vrsto akcij in predavanj

NOVO MESTO — Niso se zaman novomeški gasilci na letošnji oktober, mesec požarne varnosti, tako temeljito pripravili. Številni požar na Dolenjskem je namreč prav letos narastlo, s tem pa seveda tudi materialna škoda, med vzroki pa še zmeraj najhujše najdemo malomaren in brezbržen odnos do požarne varnosti. Da ne bi bilo več tako, so dolenjski gasilci v tem mesecu pripravili vrsto aktivnosti od preventivnih akcij in pregledov do predavanj in raznih vaj.

»Tako so vsa prostovoljna gasilska društva v novomeški občini, teh pa je 55, dobila nalogo, da na svojem območju opravljajo požarnovarnostne preventivne preglede,« pojasnjuje Mihal Horvat, komandir poklicne gasilske enote novomeškega zavoda za požarno varnost. »Ta naloga sodi tudi v okvir širše, republiške akcije pod nazivom »Tisoč preventivnih pregledov«, s katero želimo predvsem v okoljih, kjer doslej to ni bil običaj, opozarjati na napake in jih pomagati odpravljati. Gre predvsem za krajevne skupnosti, stanovanjske hiše, obrtne delavnice pa tudi manjše delavne organizacije. Prostovoljnimi društvom seveda zagotavljamo strokovno pomoč in nadzor, k sodelovanju pa bomo po potrebi pritegnili še inšpekcijske službe in UNZ.

A to je le ena od na obsežnem seznamu napisanih akcij za te dni. »Novomeška občina pokriva devet gasilskih sektorjev, z vsakim od teh pa smo dogovorjeni,

in vaseh, kjer vaščane opozarjajo na to, kje jim preti največja nevarnost pred požari, hkrati pa jih seznanjajo z reševanjem, če bi se ogenj pojavil na kmetiji ali v hlevu.

»Seveda nismo pozabili na tiste, kjer preti največja nevarnost. V mislih imam delovne organizacije, kjer je še marsikaj veliko tega narobe, kaj, pa bodo povsem konkretno pokazali pregledi delovnih organizacij, ki jih opravljamo te dni. No, nismo pa pozabili tudi na lastne slabosti. Koliko jih je, bodo pokazali izredni pregledi naših prostovoljnih gasilskih društev.«

B. BUDJA

Mihal Horvat: »Vsi želimo, da se skrb za požarno varnost ne bi končala že 31. oktobra.«

Eksplozija v stanovanju

Pri Sirovici v Trebnjem eksplodiral kuhinjski plin — Materialne škode za 100 tisočakov

TREBNJE — Eksplozija plina, do katere je prišlo 8. oktobra nekaj čez 11. uro v stanovanju 34-letnega Seada Sirovica v Trebnjem, na srečo ni povzročila telesnih poškodb, je za zato vnovično opozorilo, kako malo je treba do nesreče.

Tistega dne so pri Sirovici kuhali na plinskem štedilniku in gospodinja je, ko je končala z delom, plin zaprla. Takrat pa je prišlo do močne eksplozije, ki je uničila štedilnik, omarico s pomivalnim koritom in štiri stekla velikosti 35 krat 40 centimetrov. Kot je pokazala preiskava, je na mestu, kjer je bimetall privit na varnostni ventil, uhajal

ŠE NOVE ENOTE

RIBNICA — V oktobru, mesecu požarne varnosti, bo občinska gasilska zveza Ribnica posvečala posebno pozornost ustanavljanju članskih in ženskih gasilskih enot po delovnih organizacijah. Zdjaj je članska enota le v Inlesu, medtem ko bi morali imeti industrijska gasilska društva v vseh delovnih organizacijah, ki imajo nad 500 zaposlenih. Razen tega bo ta mesec komisija za pregled orodja in opreme pri občinski gasilski zvezi v sodelovanju s požarnim inšpektorjem in predstavniki postaje milice pregledala orodje in opremo po gasilskih društvih.

KRONIKA NESREČ

KOLESAR PRILETEL NA ZADNJI SEDEŽ — 30-letni Pavle Pezdirc iz Kočevja se je 8. oktobra ob 18.45 peljal z osebnim avtomobilom po regionalni cesti v Črnomlju. Med vožnjo od Trga svobode proti Kanižarici je pripeljal na most in tam dohitel 67-letnega kolesarja Ivana Cerarja iz Črnomlja, ki se je peljal po sredini desnega voznega pasu. Pezdirc je kolesarja prepoznal opazil, tako da ga je zadel in zbil na pokrov prtljajnika, od koder je skozi šipo padel na zadnji sedež. Cerar se je ob tem seveda poškodoval in so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialno škodo so ocenili na 40 tisočakov.

JE BIL RES KRIV NEZNANI VOZNIK? — 29-letni Novomeščan Branko Šturm se je 9. oktobra ob 22.10 peljal z osebnim avtom iz Metlike proti Novemu mestu. V Jedinščici naj bi mu nasproti v desnem ostrem

in nepreglednem ovinku pripeljal nasproti neznan voznik osebnega vozila, zaradi česar da je zapeljal v desno na bankino, od koder se je vozilo po nasipu prevrnilo v potok Težka voda. Materialno škodo so ocenili na 400 tisočakov.

NEPREVIDNO JE PREHITEL VAL — V nedeljo, 12. oktobra, ob 11.45 je 33-letni Franc Prudič iz okolice Medvod peljal z osebnim avtomobilom iz Novega mesta proti Metliki. V Trnovcu je nameraval zaviti na levo in se tudi pravilno postavil, takrat pa je za njim z osebnim avtom pripeljal Janko Badovinac, začasno na delu v Zahodni Nemčiji, in pričel prehitevat Prudiča, ki je prav takrat zavijal. Trčil je v lev bok Prudičevega vozila, pri čemer je voznik padel iz avtomobila in se hujše poškodoval. Rane zdravi zdaj v novomeški bolnišnici. Materialno škodo so ocenili na poldrugi milijon dinarjev.

roketmet

SRL, moški, 5. KOLO: DVZ PONIKVE — INLES 22:22 (11:10) DVZ PONIKVE: Rašič, Bambič 1, Fink 3, M. Strnad 2, Strnad 3, I. Strnad, Drab 4, Podgoršek 2, Škantar, Vrabeč, A. Strnad. INLES: Gelze, J. Šilc, Mihelič, Ilc 4, Lukič, Čirovič 1, Karpov 1, F. Šilc, Ambrožič 4, Mate 11, Fajdiga, Zagar. IUV USNJAR — ČRNOMELJ 27:21 (12:10) ČRNOMELJ: Plut, Bohte, M. Papež 5, Kayšek 1, Hudelja 2, Pezdire 4, Možina, J. Papež 5, Svetič 4, Adlešič, Starina, Kmetič. LESTVICA: 1. Astra Jadran 10, 2. Usnjar 8, 3. Inles 7, 10, Ponikve 3, 11. Črnomelj 2 točki. Pari prihodnjega kola: Inles — Fužinar, Črnomelj — Rudar, DVZ Ponikve — Šoštanj itd. SRS ženske, 5. KOLO: NOVO MESTO — ITAS 28:34 (15:15) NOVO MESTO: Jerman, Pelko 2, Abazovič, Repinc, Iličin 1, Kramar 7, Jakše 4, Zupančič 1, Simončič 1, Opruc 4, Pate 8, Butala. ITAS: Filipovič, Klarič 1, Fajfar 4, Vuk 1, Križman 6, S. Jerič 10, M. Jerič 8, Bejtović 4, Saftič, Kure, Štefanišin. FEROTEHNA — ISKRA 20:32 (8:17) ISKRA: Jakše, Gorenc 3, Dolar 5, Kegljevič 1, Turk 9, Selan 1,

Rangus 2, Vide 3, Kovačič 8, Kos. LESTVICA: 1. Kranj 10, 2. Iskra 10, 3. Itas Kočevje 8, 5. Novo mesto 6 točk. Pari prihodnjega kola: Itas Kočevje — Veta, Iskra — Branik, Novo mesto — Ferrotehna itd.

košarka

SKL, moški, I. KOLO: NOVOLES — TRIGLAV 91:76 (47:37) NOVOLES: Cerkovnik 26, Seničar 5, Golobič 8, Župevec 8, Plantan 36, Pintar 4, Vučkovič 2, Zupančič 2. V 2. kolu potujejo Novomeščani k celjski Libeli. SKL, ženske, I. KOLO: LABOD — CIMOS 63:64 (29:31) LABOD: Srebrnjak 6, Avguštin 14, Gal 6, Bratož 8, Dragan 4, Smrke 5, Aš 20. V 2. kolu igrajo Novomeščanke v Ljubljani z Iskra Delta Ježico.

odbojka

I. SOL, ženske, I. KOLO: KRIM — KOČEVJE 2:3 (12, -10, -9, 12, -7) KOČEVJE: Klun, Uran, Kočvar, Drobnič, Levstik, Turk, Gornik, Ahac. Kočevke potujejo v 2. kolu k Palomi Branik v Maribor.

Vratnica »odnesla« drugo točko

Le remi Inlesa v Ponikvah — Kočevke pripravile največje presenečenje v Novem mestu — Šentjernežanke po načrtih

Igralci Ponikve in rokometiške Itasa so pripravili največji presenečenje sobotnega 5. kola v moški in ženski republiški rokometni ligi. Se posebej slednje, ki so na vročem terenu v Novem mestu prepričljivo ugnale gostiteljice, lanske prvakinja, in se tako z dna lestvice, kjer bi po nekaterih napovedih morale biti na tem prvenstvu, priključile ekipam, ki bodo odločale o naslovu jesenskih prvakinj. Ob planirani točki so bili tudi Ribničani v Ponikvah, neodločen rezultat pa jih je vnovič oddaljil od vrha lestvice.

Najprej nekaj o tem srečanju. Inlesovi igralci so bili vsekakor favoriti v srečanju s Ponikvami in so to v prvem polčasu docela potrdili, saj so vodili že s tremi zadetki prednosti. Tudi v nadaljevanju je vse kazalo na zanesljiv uspeh Ribničanov, saj so ti vodili že z 21:18, a je bilo tudi to za dve točki premalo. Gostiteljem je namreč prav ob koncu uspelo izenačiti, v zadnji minuti pa jim je pomagala tudi sreča; saj je zadnji Inlesov napad in ilkevi strel zadržal vratnica.

Četrti poraz na tem prvenstvu pa so doživeli Črnomalci v Litiji. Kaj takega je bilo seveda pričakovati, saj bi bilo preveč, ako bi novinci v ligi presenetili ekipo, ki se bori za vrh lestvice. Gosti so bili v prvem polčasu docela enakovredni Usnjarjevi ekipi in šele v nadaljevanju je gostiteljem uspelo zlomiti odpor ekipe Črnomlja.

Kot že rečeno, pa so prvotno presenečenje pripravile Kočevke v Novem mestu. Z razpoložena sestrama Jerič na čelu so popolnoma nadigrale lanskeletne prvakinja, ki so očitno v hudi krizi, kar so potrdila že prejšnja srečanja. Novomeščanke so igrale brez idej, nedomisleno, za nameček še neborbeno in povsem na dlani je, da se s takšno igro ne morejo niti

približati lanskemu uspehu. Nasprotno od gostiteljic pa so igralke Itasa navdušile s hitro in duhovito igro, še posebej v drugem polčasu, ko so povsem razbile ritem igre Novomeščank in dobobra napolnile njihovo mrežo.

Vse pa gre po načrtih, kar zadeva nastope Šentjernežank. Po dosedanjih igrah so pravzaprav najresnejši kandidat za prvaka, to pa so potrdile tudi v soboto v Izoli, ko so močno premagale domačo Ferrotehno. Po istem, kar smo videli v prvih petih kolenih, bosta najnevarnejša konkurenta Šentjernežankam v boju za prvo mesto ekipi Kranja, kar je vsekakor presenetljivo.

KROS V SEMIČU

SEMIČ — V Semiču je bilo pretekli teden občinsko šolsko tekmovalje v krosu, ki je hkrati štel za izbirno tekmovalje za kros Dela, ki bo v Kranju. Ekipno so tako pri pionirskih kot pri pionirskih zmagali člani šolskega športnega društva iz Semiča.

Avbelj v zadnji dirki ob naslov

Nedeljska dirka v Orehovi vasi odločila prvaka

OREHOVA VAS — Po desetih dirkah za letošnje državno prvenstvo v motokrosu v kategoriji do 250 ccm je imel Marjan Avbelj (AMD Brežice) pred največjim tekmečem Sašom Simčičem (Ina — Jaska Jastrebarsko) le 4 točke prednosti pred zadnjo, nedeljsko preizkušnjo v Orehovi vasi. V prvi vožnji je Avbelj sicer le tesno premagal Simčiča, a bi mu za najvišjo lovoriko zadostovalo že 3. mesto v drugi vožnji. V tej je od cilja do konca vodil Simčič, Brežičan pa je imel nekaj težav z motorjem, za nameček pa je dva kroga pred ciljem še padel. V skupni uvrstitvi je na nedeljski dirki v Orehovi vasi Avbelj osvojil le 5. mesto, tako mu je le za dve točki ušel naslov državnega prvaka. V tolažbo podprvaku je lahko vsaj to, da je pustil za sabo večnega rivala Draga Predana.

ZMAGA NOVOMEŠČANOV V PIRANU

PIRAN — V počastitev občinskega praznika je bil v Piranu tradicionalni namiznoteniški turnir, na katerem so nastopile vrste Izole, Pirana, Koprna, Kobarida, Vrtojbe, Škofij in Novega mesta. Največ uspeha so imeli prav novomeški igralci, ki so v ekipnem finalnem obračunu premagali Piran s 5:2, v posamični konkurenci pa je Novomeščan Hribar v boju za prvo mesto ugnal Veselinoviča iz Izole z 2:0.

OKTOBRSKI TURNIR PUCLJU

NOVO MESTO — Rednega hitropoteznega mesečnega turnirja ŠK Novo mesto za oktober se je udeležilo 14 igralcev, najbolj zbran med njimi pa je bil Pucelj, ki je zbral 12,5 točke, sledijo pa: Kastelic 10, R. Rudman 9, Škerlj 8,5, Ščap in Avsec po 8, Brajkovič 7, Rozman 6,5, Istenič 6, itd.

Z ATLETSKEGA MITINGA V BREŽICAH — Povabili so se odzvali tekmovalci iz mnogih slovenskih klubov, prišli pa so tudi atleti iz Varaždina in Zagreba. Pomerili so se v 20 disciplinah. Med gosti so bili ugledni atletske delavci iz Slovenije in Hrvaške. Nastopajoče je hrabro in pozdravljalo nekaj sto domačinov. Za najboljšo dosežke v posameznih kategorijah so organizatorji nagradili Igorja Primca iz Novega mesta, Vladimirja Keva, Vladko Lopatič in pionirja Kurajčiča iz Brežic ter pionirko Rogljevo z Vrhnik. Ta izredno uspešna športna prireditve je bila živahen in močičen uvod v niz slovesnosti v počastitev občinskega praznika Brežic. (Foto: J. T.)

DO SOBOTE ŽE ŠTIRINAJST SREČANJ

NOVO MESTO — V okviru priprav za pričetek prvenstva v II. zvezni ligi, ki starta to soboto, so igralci novomeškega Pionirja odigrali že trinajst prijateljskih srečanj, zadnja tri pred dnevi, ko so na Reki premagali tamkajšnjega drugoligaša z 2:1. Z enakim rezultatom so bili v Sisku boljši od istoimene ekipe, v domači športni dvorani pa so s 3:0 premagali tudi Karlovac. Prav povratno srečanje s slednjimi bo trenerji Gregurek zadnja preizkušnja pred potovanjem v Brčko.

Šmajdek drugi v skupnem seštevku

Uspeh mladih kolesarjev na etapni dirki skozi Vojvodino in Madžarsko

SUBOTICA — Mladi novomeški kolesarji so konec minulega tedna nastopili na mednarodni etapni dirki — že deseti po vrsti — Vojvodina — Čongradmedje. V močni konkurenci so bili mladi krkaši vselej v ospredju, v končnem seštevku štirih etap pa je bil Šmajdek 2., Kruljac 8., Turk 22. in Ravbar 24.

Sicer pa so bili novomeški mladinci, ki jih je vodil Janez Jagodič, najboljši v etapnih vožnjah. Tako je prvo etapo, vožnjo na kronometer, dobil Ravbar, Kruljac je bil 2., Turk 6. in Šmajdek 8., medtem ko je bil v drugi etapi najboljši, Turk, na 5. mestu. V Novo mesto pa sta odšli zmagi v tretji in četrti etapi. Tretjo je dobil Kruljac — Šmajdek je bil 4. — zadnjo Šmajdek, kar pa je bilo vendarle premalo, da bi postal tudi končni zmagovalac dirke.

Marko Kruljac — Zmaga v 3. etapi mu je prinesla nevsakdanjo nagrado — živega odjaka.

Obetaven Novolesov start

V soboto se je pričelo prvenstvo v moški in ženski SKL — Novolesova zmaga nad Triglavom — Novomeščanke doma izgubile

Kaj zapisati ob rob prvemu kolu prvenstvenih bojev v obeh republiških košarkarskih ligah? To, da so bili v moški konkurenci bolj ali manj doseženi pričakovani rezultati, kar velja tudi za zmago novomeškega Novolesa nad Triglavom, in da je bilo v ženski konkurenci nekaj presenečenj, največje pa je verjetno poraz Novomeščank doma s Cimosom.

Košarkarji Novolesa so vknjižili prvi dve načrtovani točki. V srečanju s Triglavom so bili vseskozi boljši nasprotnik in vodili vse srečanje. Nekaj dvomov je bilo le v prvih minutah drugega polčasa, ko so gostje zmanjšali veliko prednost Novomeščanov na vsega tri točke, a sta se takrat vnovič razigrala Plantan, ki je bil najboljši mož na igrišču, in Cerkovnik. Do konca tekme so nato gostitelji še povečali

prednost in zasluženo zmagali. Uspeh novolesovcev je tolikanj pomembnejši, ker je prav od starta in rezultatov v prvih kolenih, kjer imajo sorazmerno ugoden zreb, veliko odvisno, ali jim bo načrtovano uspelo, to pa je obstanek v ligi. Po v prvem kolu prikazani igri o tem ne bi smelo biti dvomov.

S prvenstvom so v soboto pričele tudi košarkarice. Novomeščanke, ki sem jim je v minuli sezoni tako nesrečno izmuznil naslov prvakinja, so že na startu ostale praznih rok. Brez Bundeve to pač ni ekipa, ki bi se še lahko borila za vrh lestvice, gotovo pa jim je mesto v gornjem delu razpredelnice. Sobotno srečanje je odločil drugi polčas, ko so gostje povedle že z 11 točkami prednosti, agresivna igra Novomeščank v zadnjih minutah pa je bila premalo, da bi lahko obrnile rezultat sebi v prid. Tesni zmagi gostij ni moč prigovarjati.

ŠPORTNI KOMENTAR

Zakaj I. kolo preloženo?

Minulo soboto bi se moralo pričeti prvenstvo v II. zvezni odbojkarški ligi, a je bilo prvo kolo zadnji hip odločeno. Vzrok je dokaj nevsakdanji in po svoje dovolj zgovorno govori o razmerah v odbojkarški organizaciji: ker se predstovo odbojkarke zveze Jugoslavije ni moglo dogovoriti (!), katera od ekip (Šlo je za Zadar ali Reko) bo zapustila drugoligaško konkurenco, je našlo salomonsko rešitev in obema ekipama zagotovilo nadaljnje nastopanje v II. zvezni ligi. To je seveda pomenilo, da bo letošnja liga imela 13 ekip, in je bilo potrebno opraviti novo zrebanje parov. Omenimo ob tem, da bo novomeški Pionir po novem razporedu to soboto gostoval v Brčkem pri Jedinstvu, v drugem kolu pa bo prost.

Novomeščani tako kot večina ekip druge lige z odločitvijo seveda niso zadovoljni. Ne le da se bo prvenstvo za 14 dni podaljšalo in da bodo zategadelj tudi stroški tekmovalja večji, ampak gre

predvsem za nedoslednost in nemoč odbojkarke organizacije. O tem, ali bo iz lige izpadel Zadar ali pa Reka, bi moralo odločiti zaostalo prvenstveno srečanje minule tekmovalne sezone med Bledom in Zadrom. Če bi Blejčani zmagali s 3:0, bi izpadel Zadar, če bi zmagali s 3:1, pa bi ligo zapustila Reka. Tekma ni bila odigrana, saj se nasprotnika bojda nikakor nista mogla dogovoriti za ustrezen termin (!), tu pa je bila še Reka, ki je budno pazila na vsak korak nasprotniku in že vnaprej javno grozila, da bo v primeru izgube drugoligaškega statusa svo zadevo predala sodišču zaradi sumu, da gre za dogovorjen rezultat. Pod takšnim bremenom tudi tekmovalna komisija II. zvezne lige ni hotela odločiti prav ničesar in srečanje za zeleno miljo pripisati temu ali onemu nasprotniku. Vso zadevo je prepustila predsedstvu zveze, to pa je našlo rešitev, ki od vseh najmanj zagotavlja, da bodo naslednja prvenstva kaj bolj regularna.

B. BUDJA

Denarja trikrat manj od želja

Društva in klubi v sevniški občini bi za manjše naložbe v objekte potrebovali okoli 14 milijonov

SEVNICA — Telesnokulturna skupnost v Sevnici je dobila kar za 14 milijonov dinarjev vlog športnih društev in klubov za razna vzdrževalna dela športnih objektov, denarja pa je na voljo vsaj trikrat manj.

Posebna komisija skupščine sevniške telesnokulturne skupnosti si je

ogledala vse telesnokulturne objekte, potrebne prenove, skratka manjših naložb, in sicer na Blanci, Orehovem, Logu, Studencu, v Boštanju, Krmelju in Sevnici. Strelska družina v Boštanju si je zgradila ob tamkajšnji žagi strelišče v zanemarjeni zgradbi. Streha močno pušča in številne udarniške ure pri prenovi objekta pa tudi denarji po letošnji zimi gotovo splavali po vodi. TKS je naklonjena prizadevnim boštanjanskim strelcem, a menjajo, da bi moral priskočiti na pomoč tudi občinski oddelek za ljudsko obrambo ali pa za prenovno streho poskusi še kakšen vir, ki napaja splošni ljudski odpor.

Krmeljčani bi radi nove tribune za okoli 300 gledalcev, in ker so Metalna in njeni kovinarji vedno imeli posluh za šport, posebno rokomet v kraju, tudi zdaj ne pričakujejo večjih težav, da

bi poceni prišli do tribun iz kovinskih konstrukcij. V sevniškem Partizanu bi v dvorani morali zamenjati radiatorje, obnoviti streho nad garderobami. V Florjanski jim je že ob izkopu za novo igrišče začela dreti voda v vrtovih, na Studencu je novo asfaltno igrišče že načel plaz. Na Orehovem bi radi mrežo okoli rokometnega igrišča, na Logu bodo tudi delali igrišče, novo igrišče pri šoli bi radi še na Blanci.

Skratka: lep kupček denarcev bi potrebovala sevniška telesna kultura, če naj bi količjak spodbuno uredili našete in še nekatere drobne stvari. Pomanjkanje posluha za vzdrževanje vsaj dosedanjih telesnokulturnih standardov bi lahko kot bumerang uskalo po ljudeh, ki jim je resnično za tekmovalni in množični šport v občini.

Nogometaši oživili Gubčev stadion

Krški nogomet na dobri poti — V soboto derbi

KRŠKO — Precej let je bilo potrebnih, da se je krški nogomet vendarle prebudil. Svojevrsna budnica je bila avgustovska izredna skupščina NK Celulozar. Na njej je bilo izvoljeno novo vodstvo kluba, na čelu katerega je sedaj Silvo Gorenc, njegov podpredsednik je Ivan Repec, medtem ko je Milan Močvar tajnik kluba.

Omenjena skupščina je prinesla vrsto pomembnih spoznanj in sklepov. Najpomembnejši je gotovo ta, da se krškemu nogometu sčasoma zagotovi mesto, ki ga je imel pred desetimi in več leti. To pa seveda pomeni delo z mladimi, navezavo stikov z osnovnimi šolami, ne nazadnje pa tudi nastopanje v ligaškem tekmovalju. Reči je treba, da je zastavljeno delo steklo po načrtu: danes je NK Celulozar že član celjske medobčinske nogometne lige, po petih kolenih pa so izkupiček Krčanov tri dobljene in dve izgubljene srečanja. Ob tem je potrebno vedeti, da je bilo za kaj takega treba obnoviti stadion, urediti prostore, nabaviti opremo in žoge, za kar vse gre poleg drugim zahvala tovarni papirja in celuloze »Djuro-Salaj«, krškemu SOP. Pionirjevemu tozdu v Krškem, da ne naštevamo vseh. Pomoč je prišla tudi iz ZTKO, žal pa nogometaši niso bili deležni telesnokulturnega dinarja, saj je ta za letos že razdeljen.

Vsekakor je takšna oživetje krškega nogometa spodbudna, še posebej, če vemo, da je stadion Matije Gubca dober del leta sameval, da je bil praktično rezerviran le za speedway. Sedaj so njegove zelene površine zasedli še nogometaši, ki pod vodstvom trenerja Miljenka Dejanovića pridno vadijo, v svoje vrste pa vabijo vse, ki jih ta šport zanima. Koliko ta čas veljajo krški nogometaši, pa bo najbolje videti že to soboto, 18. oktobra, ko bo v Krškem na sporedu posavski derbi med Celulozarjem in ekipo Rudarja s Senovega. Srečanje se bo pričelo ob 15. uri.

TO IN ONO IZ RIBNICE IN KOČEVJA

● Kočevski odbojkarški delavci so pred dnevi pripravili tradicionalni turnir »Medo 86«, na katerem je v moški konkurenci zmagala domača vrsta, pri dekletih pa Partizan Tabor. Rezultati, moški: Kočevje — Črnuče 2:0, Črnuče — Narodni dom 1:2, Kočevje — Narodni dom 2:0; ženske: Partizan Tabor — Kočevje 2:0.

● V zaostalem srečanju ženske SRL so igralke kočevskega Itasa ugnale pomlajeno ekipo Burje z 21:19 (12:9). Najboljši strelki sta bili sestri Jerič, ki sta dosegli 13 zadetkov.

● V drugem kolu ljubljanske kegljaške lige so tekmovalci Rika premagali Zastava avto iz Ljubljane s 4.786:4.779 podrtih kegljev. V srečanju, ki je bilo izenačeno do zadnjega meta, so v zmagovalni ekipi najbolj kegljali Rus (822), T. Lovšin (805) in A. Lovšin (795). Po drugem kolu vodi Riko s 4 točkami prednosti.

● Mladi rokometiški celovškega PSK so bili te dni gostje Ribnice in ob tem odigrali troje prijateljskih srečanj s svojimi vrstniki. V dveh srečanjih so bili Inlesovi igralci boljši, enkrat s 25:16 in drugič z 20:11, medtem ko je bil v tretjem srečanju rezultat izenačen.

● Letošnje prvenstvo Ribnice v krosu je bilo v Sodražici, pripravila pa sta ga tamkajšnji TVD Partizan in osnovna šola. Teklo je 110 udeležencev, zmagovalci po kategorijah pa so: Kordiš, Anzelje (oba Loški potok), Volaj, Mihelič, Belja, Kriještorac, Zabukovec (vsi Ribnica) in Andoljšek (Sodražica), M. GLAVONJČ

Kočevke želijo na vrh

Odbojkarice Kočevja potihem upajo na borbo za naslov na republiškem odbojkarškem prvenstvu

KOČEVJE — Minulo soboto so na parket stopile odbojkarice v republiški ligi, prav od tega prvenstva pa veliko pričakujejo tudi igralke Kočevja. Že lani so dekleta osvojila tretje mesto, kar je bil doslej največji uspeh v zgodovini kluba, letos se spogledujejo še s kakšnim mestom višje.

Po besedah trenerja Komrada Lampeta so priprave, ki so potekale v Kočevju, v celoti uspeli, glavnina dela pa je temeljila na uigravanju raznih taktičnih potez, še posebej na igri na mreži.

»Veliko tega bo odvisno od starta, saj prvi dve srečanju igramo z najboljšima ekipama v ligi, Črnučami in Palomo Branikom, obe pa za nameček še v gosteh. Vendar sem mnenja, da imamo ekipo, ki se lahko vmeša v

borbo za vrh lestvice,« pravi mlada Maja Uran, ena najboljših v obetavni kočevski vrsti. Prav ta sezona bi lahko Maji, ki je stalni član slovenske kadetske reprezentance, prinesla veliko tega.

»Naj ne zveni neskomromno, če izdam, da želimo seči po naslovu prvakinj. Seveda bo to veliko športne sreče, ki nam je še posebej v lanski sezoni nekolikokrat obrnila hrbet. Kaj bi bilo lepšega od tega, če bi se ob koncu prvenstva našli v kvalifikacijah za vstop v višji tekmovalni razred?« razmišlja Uranova. To željo vse številnejših ljubiteljev odbojke v Kočevju bodo poleg Uranove skušale doseči še Klunova, Kočvarjeva, Hočvarjeva, Drobničeva, Levstikova, Turkova, Gornikova in Ahačeva.

M. GLAVONJČ

ŠE ENA PLAT
O GOSTILNI

V zvezi s člankom o gostilni Zagorc, Oštr napadel inšpektorici (Dolenjski list 9. oktobra), bi rad povedal še svoje mnenje. Vsako leto me nekajkrat obiščejo prijatelji iz raznih krajev Slovenije. Vsakič krenemo po Dolenjski. Zadnjih deset let gremo vedno v gostišče Zagorc v Stari vasi. Vsem je prav tam zelo všeč, saj je postrežba takojšnja, hrana okusno pripravljena, poleg tega pa cenejša kot drugje, kar je pomembno za naše upokojske denarnice. Gostilničar je bil vedno prijazen in ustrežljiv in vsem zmeraj ostane v lepem spominu. Res ni nihče hodil v kuhinjo, a kar je prišlo na mizo, je bilo vse čisto, tudi kozarci, muhe pa nas niso nadlegovale.

K. Ž.
Novo mesto

NOVO MLADINSKO
VODSTVO

ČRNOMELJ — V osnovnih organizacijah ZSMS v črnomaljski občini potekajo pred programskovolilno konferenco, ki bo 6. novembra, kandidacijske konference za vodstvo osnovnih organizacij in za predsedstvo občinske konference ZSMS. Predvsem za predsedstvo je evidentiranih veliko mladih, medtem ko je kandidat za sekretarja OK ZSMS le eden, in sicer Dušan Jankovič, dosedanji predsednik OK in strojni tehnik v rudniku Kanizarič. Za predsednika OK pa sta dva kandidata, in sicer Oskar Čas, elektroinženir iz semiške Iskre, ter Renata Trinko, kemijska tehničarka, prav tako iz Iskre.

FILMSKE
PREDSTAVE

V Artičah je mladinska organizacija organizirala filmske predstave. Filme si sposojamo v kinoteki v Zagrebu in jih gledamo po pouku. Film si lahko ogledajo tudi tisti, ki ne obiskujejo naše šole. Vstopnice niso predraže. Z vstopnino plačamo film, kar ostane, pa bo za zaključni izlet.

NATAŠA ŠTARKL, 8. r
OŠ Artiče

Izvid oporeka trditvam

Pojasnilo na članek »Na mizah tudi črvi in iztrebki«
objavljen v Dolenjskem listu 2. oktobra

Rekonstrukcija pekarnice v Novem mestu je obsegala povečanje prostora za hlajenje kruha, ekspedit, kurilnico, prostor za agregat in nabavo nove krušne linije. Ob zbiranju prepotrebne sredstev za to investicijo ni bila mišljena kakršnakoli nova tehnologija, o kateri lahko peki le sanjamo, ker je ta odvisna od uvoza — delo še vedno poteka v nočnem času, ostala oprema pa je ostala nespremenjena.

Ob rekonstrukciji je bila pekarna temeljito obnovljena od vrha do tal in čiščenje se redno nadaljuje. Pisec članka se doslej o tem ni prepričal, niti ni videl pekarnice znotraj, zato je njegovo pisanje neosnovano in izjave temeljijo na njegovem mišljenju ter besedah drugih. Iz izvidov o analizi kruha je razvidno, da ne gre za mišje iztrebke, temveč za skupek organske snovi, ki je po sestavi podobna kruhu oz. moki.

V bodoče priporočamo, da se pred objavo takih člankov počaka na rezultate izvidov, saj take trditve škodijo ugledu delovne in temeljne

Žal grozi
ukinitvev
šole v naravi

Letos je bilo lepo, bo
pa tudi v prihodnje?

Letos so imeli učenci 4. razreda osnovne šole Belokranjskega okraja iz Semiča (tudi s podružnic) že tretjič šolo v naravi na morju. Da to šolo sploh lahko izvajamo, se moramo zahvaliti tovarni Iskra iz Semiča, ki nam daje v predsezoni (letos ga je dala ob koncu sezone) na razpolago svoj kampu v Premaňuri pri Pulju.

V šoli v naravi taborimo. Imamo svoje šotore za prenočišča in zelo velik šotor, ki služi za jedilnico, v slabem vremenu za učilnico. Letos so starši za desetdnevno bivanje otroka na morju prispevali po 10.000 din. Poleg tega so ga morali opremiti s spalno vrečo ali blazino in z vsem ostalim, kar je potrebno za kopanje in bivanje v šotoru. Starši so vse stroške z razumevanjem prenesli. In kako je bilo na morju? Čudovito! Morje je bilo toplo, vreme ugodno. Vseh 19 neplavalcev se je naučilo plavati in so se naučili delfinčar. Poleg kopanja smo izvedli pohod na rt Kamenjak, izlet v Pulj z ogledom arenne in z ladjo smo se peljali.

Po vrnitvi domov smo v šoli priredili razstavo školjk in polžev ter nekaterih obmorskih rastlin. Žal moram za zaključek dodati nekaj neprijetnega. Čeprav starši prispevajo veliko vsoto denarja, z njim le delno krijejo stroške, ostala sredstva dobimo iz drugih virov. Ker pa je denarja čedalje manj, nam grozi, da bomo morali šolo v naravi na morju ukiniti. Seveda bi bili prizadeti otroci, saj je nekaterim to edina možnost za bivanje na morju.

IVA RADOJČIČ

MLADI DOPIŠNIK

PIONIRSKA
KONFERENCA

Na dan pionirjev smo imeli na naši šoli pionirsko konferenco. Izvolili smo novega predsednika pionirskega odreda. Zvedeli smo, da bomo izpolnjevali vzgojni načrt, v katerem so naloge glede discipline, čistoče na šoli in lepega vedenja. Zvedeli smo tudi, kako bomo uresničevali naloge v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger. Vsi bomo morali tudi skrbeti za svoje učilnice, da se bomo dobro počutili v njih. Na koncu so podelili prometne značke.

CVETKA KUMER, 7. r
OŠ dr. P. Lunačka
Šentrupert

Prijeten izlet

Otroci obiskali Krhinovo
kmetijo in Strugo

Ob tednu otroka smo se odločili, da otroci iz vrta Ločna obiščejo eno od kmetij v okolici Novega mesta. Odločili smo se za kmetijo v Dol. Gradšču, kjer gospodarita mlada, pridna, in napredna kmeta Žan in Marta Krhin ter oče Krhinov, ki, kot smo zvedeli pri sosedih, zaleže za tri mlade.

Krajevna skupnost je prisluhnila našim željam in nam omogočila brezplačen prevoz. Zelo prijazen je bil tudi sofer, ki je vzel s seboj otroka in ženo in ti so nam že na začetku vožnje ponudili sladkarije. Tudi naši otroci so v zvezi s seboj svoje starše. Že prvi bežen pogled po dvorišču Krhinove kmetije pove, da so tu doma trdni kmetje. Gostitelji so nam najprej pokazali hlev, svinjak, zajce pa tudi kozo in ovco. Pravi mali živalski vrt! Potem so nam ponudili malico. Gospodinja Marta je prinesla pehar domačih keksov, grozdja, oče Žan pa je točil mošt, ki je letos prav sladak. Pogovarjali smo se o letini, o gospodarstvu. Vprašali smo jih, kako zmorejo vse delo, pa so nam razložili, da nihče od njih ni v službi.

Po obisku Krhinove kmetije smo se ustavili še na Strugi, kjer so konji ravno vadili preskoke in druge veščine. Naj se v imenu otrok in njihovih staršev še enkrat zahvalim krajevni skupnosti Ločna in gostiteljem za prijeten izlet.

Tovarišica Lučka z
»Metuljčki« in starši

V ZAGREBU

Pred kratkim smo sedmošolci imeli ekskurzijo v Zagreb. Peljali smo se tja z vlakom. V Zagrebu smo jo kar peš mahrali do vzpenjače, ki vozi na Gornji grad. Ogledali smo si Trg Sv. Marka, kjer je bil kronan Matija Gubec. Najbolj pa nam bo ostal v spominu živalski vrt.

ANUŠKA MOTORE, 7. a
OŠ Artiče

JABOLKA KOT GROZD — Na vrtu pri Mivškovi v Sodražici so letos jabolane zelo dobro obrodile. Rekord pa ima gotovo jabolana, na kateri je na eni veji zrastle kar 72 jabolok, ki so tehtala skoraj 10 kilogramov. Na fotografiji je Jože Mivšek, ki drži v roki veje, polne jabolok, za katera bi na prvi pogled lahko rekli, da gre za velik grozd. (Foto: M. Glavonjič)

DRAGICA GALIČ,
direktorica TOZD
PEKARNE DOLENJSKA:

Veliko članov, a brez igrišč

Nenavadno veliko zanimanje za tenis v Krškem — Čimprej letna igrišča

V Krškem in okolici je precej ljubiteljev tenisa, zato so se ti maja letos zbrali in ustanovili svoj klub. V teh nekaj mesecih po ustanovitvi se je vanj vpisalo že skoraj 200 članov, čeprav klub nima svojih igrišč. Ko bodo ta zgrajena, računajo, bo članov še enkrat več. V tej sezoni so za člane kluba imeli rezerviranih nekaj terminov na novozgrajenih igriščih teniskega kluba »Terme« v Brežicah, sicer pa so bili člani prepričani lastni iznajdljivosti, kajti vsa teniška igrišča v Posavju so povsem zasedena, kar čamo dokazuje, da je ta šport tudi tu vse bolj priljubljen.

V septembru in oktobru je Tenis klub Krško pripravil začetni tečaj tenisa za odrasle, ki ga je vodil Igor Ivanovič. Izvedli pa so ga na igriščih v Čateških Toplicah in v Žadovinku. Tako se je teniških osnov naučilo kar 43 tečajnikov.

Glavna aktivnost članov kluba v Krškem je seveda usmerjena v to, da bi čimprej prišli do lastnih igrišč, saj klub sicer ne more opravljati svojega poslanstva. Upajo, da bodo problem rešili že prihodnje leto skupaj z združenim delom iz krške občine in s prostovoljnimi delom samih članov kluba. Poleg tega bodo

preko zime usposobili nekaj mladih vaditeljev in sodnikov, že spomladi pa bi radi začeli delati s pionirsko selekcijo, pripravili bodo še več začetnih in nadaljevalnih tečajev za odrasle in tudi za mladino.

Vse to je seveda odvisno od tega, če jim bo uspelo zgraditi teniška igrišča. Volje jim prav gotovo ne manjka, in ker je za tenis iz dneva v dan več interesa, tenis klub je zdaj med najštevilnejšimi v krški občini. Upajo, da bodo tudi to vprašanje čimprej rešili.

G. ROVAN

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 17. X.

9.00 TEDNIK
10.00 GLASBA STAREGA JADRANA: Šibenik
15.35 — 00.05 TELETEKST
15.50 TV MOZAIK, ponovitev
17.20 POROČILA
17.25 PARNIK KOLOMBINA, otroška oddaja
17.40 MODRO POLETJE, španska nadaljevanke
18.15 PRED IZBIRO POKLICA: poklici v izdelovanju usnja in krzna ter usnjene konfekcije
18.45 RISANKA

19.00 DANES:
OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TRENUTKI ODLOČITVE — Lausanne o prihodnjih OI

SOBOTA, 18. X.

7.45 — 11.40 in 14.25 — 23.35 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 KUPITE VROČI KOSTANJ!
8.25 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: O siromaku, ki je imel tri sinove
8.50 MIŠKOLIN
8.55 ČIRULE ČARULE
9.00 MLADINSKI FESTIVAL CELJE 85
9.30 PERISKOP
10.15 OTROK IN IGRA
10.35 VARSTVO PRI DELU
10.45 BALADA O TETOVIVANCU
11.05 MIR IN RAZOROŽITEV: Izročilo s Kozare
11.35 POROČILA
11.40 POROČILA
14.45 MATAGI — STARI LOVEC NA MEDVEDE, japonski film

NEDELJA, 19. X.

8.50 — 12.35 in 13.30 — 23.05 TELETEKST
9.05 POROČILA
9.10 ŽIV ŽAV
10.05 TLAKOVNI ŽIV ŽAV
10.10 FLIPPER, zadnji del ameriške nanizanke
10.35 C. Dickens: TEŽKI ČASI, 1. del angleške nadaljevanke
11.25 ŠOPEK DOMAČIH
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 POROČILA
13.45 SVETOVNI POKAL V GIMNASTIKI — PEKING, 2. del posnetka
15.15 POROČILA
15.20 DEKLE V RDEČEM, kitajski

PONEDELJEK, 20. X.

TV MOZAIK:
9.00 ZRCALO TEDNA
9.20 INTEGRALI
15.40 — 22.50 TELETEKST
15.55 TV MOZAIK, ponovitev
17.30 POROČILA
17.35 HALO, TU REŠEVALCI!
17.50 MODRO POLETJE, 31. del španske nadaljevanke
18.20 SLOVENSKE LJUDSKE PLES: PLES DRAVINJSKIH GORIC
18.45 RISANKA
19.00 DANES:
PODRAVSKI OBZORNIK
19.30 DNEVNIK

TOREK, 21. X.

TV MOZAIK:
9.55 VESOLJE
10.55 Kragujevac: VELIKA ŠOLSKA URA
16.10 — 23.35 TELETEKST
16.25 TV MOZAIK, ponovitev
17.25 POROČILA
17.30 PEDENJŽEP
18.00 MITI IN LEGENDE — Nova zaveza: Rojstvo in mladost Jezusa Kristusa

SREDA, 22. X.

9.00 Ivo Zorman: BOTRE, izvorna TV drama
16.25 — 23.00 TELETEKST
16.40 TV MOZAIK, ponovitev
17.30 POROČILA
17.35 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: Skok čez jarek
17.50 MODRO POLETJE, 32. del španske nadaljevanke
18.20 LADJE NA JADRANU: Vzemi mirjena morská tišina
18.45 RISANKA

ČETRTEK, 23. X.

TV MOZAIK:
9.00 IZ CIKLA JUGOSLOVANSKIH FILMOV
15.45 — 23.30 TELETEKST
16.00 TV MOZAIK, ponovitev
17.25 POROČILA
17.30 MIŠKOLIN
17.35 MODRO POLETJE, 33. del španske nadaljevanke
18.15 MOZAIK KRATKEGA FILMA
18.40 RISANKA
19.00 DANES:
KOROŠKI OBZORNIK

21.10 DERRICK, nemška nanizanka
22.10 DNEVNIK
22.30 DRUGI DVOJČEK, ameriški film

Še nekaj mesecev po smrti svojega brata dvojčka verjame 11-letni Niles, da je njegov brat Holland še zmeraj živ in poslušaja njegove napotke. Sicer miren deček postaja v »bratovi družbi« čedalje bolj nevaren. Vendar sploh ni nujno, da so vsa Nilesova dela plod Hollandovih namigov... Režiser Robert Mulligan (Ubiti ptico oponašalko, Poletje 1942) je dopolnil filmsko zlo s tem, da je vanj uvrstil otroka, ki ni samo zametek morebitnega kasnejšega zločinca, ampak ga celo prekaša, saj se za svoje interese neumiljeno bori, hkrati pa svoje krvave roke skriva za nedolžnimi otroškimi očmi.

DRUGI PROGRAM

17.10 Test — 17.25 Dnevnik — 17.45

16.25 LJUBITELJI NARAVE, 3. del angl. poljudnoznanstvene serije
16.55 DP V KOŠARKI (M) — SLOBODA-PARTIZAN
18.30 NA ZVEZI, oddaja za stik z gledalci
18.50 RISANKA
19.00 DANES:
V ŠESTI PRESTAVI
19.30 DNEVNIK
19.45 VREME

19.50 ZRCALO TEDNA
20.15 ORLOV GRAD, angleški film
Skupina sedmih padalcev ima nalogo osvoboditi ameriškega generala, ki so ga ujeli Nemci in ga zaprli v neosvojljivo postojanko na Bavarskem. Že takoj pri doskoku pa se začno dogajati nenavadne stvari, ki filmu zagotavljajo napetost.
22.50 DNEVNIK
23.05 VIDEOGODBA

film
Zgodba govori o intimni drami odraslega dekleta, ki se razlikuje od svojih vrstnikov, in o posledicah političnega nasilja, ki pohablja posameznike. Film je prejel najvišji kitajski filmsko nagrado.
17.00 V NEDELJO POPOLDNE IZ LJUBLJANE
18.45 RISANKA
19.00 DANES:
POTROŠNIŠKA POROTA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 INTERNAT — Ljubzen, 3. del TV nadaljevanke
21.00 REPORTAŽA Z NOGOMETNE TEKME HAJDUK-VELEŽ
21.30 ŠPORTNI PREGLED

19.55 VREME
20.05 ZLATI FANTJE, 1. del ameriške nadaljevanke
Glavni junaki so trije gimnazijski sošolci in nerazdružni prijatelji, ki mislijo, da bo njihovo brezkrbno življenje trajalo v nedogled. Vendar pride do nenadnega prekreta: na izletu eden od njih v pijanosti zlorabi dekle, ki je iskalo pomoč pred vsiljivcem, druga dva pa sta nemi pričevalca. Misleč, da je dekle mrtvo, fantje prisežejo, da ne bodo nikoli nikomur izdali, kaj se je zgodilo. Leta minevajo, prijatelji se razidejo in vsak po svoje napredujejo. Po 25 letih, ko so na višku svoje slave, se njihova pota spet

18.15 SLOVENSKE LJUDSKE PESMI
18.45 RISANKA
19.00 DANES:
OBALNO-KRAŠKI OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 BOLHA V UŠESU, predstava SLG Celje
22.05 SVET NA ZASLONU
22.50 DNEVNIK
23.05 KRONIKA BORŠNIKOVEGA SREČANJA

19.00 DANES:
NOTRANJSKI OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.05 FILM TEDNA: VOJNE JE KONEC, francoski film (ČB)
Junak filma je 40-letni španski revolucionar Diego Mora, ki je doživel špansko državljansko vojno kot otrok, borba proti frankizmu pa je postala njegov poklic. Iz pariške emigracije se neprestano vrača v Španijo. Tokrat pa se po šestih mesecih vrača v Pariz kot

19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TEDNIK
21.05 BESEDILOSLOVNI UTRINKI: Kdo se boji trpnika?
21.20 UČITELJ LOUIS MEISSONNIER, 2. del francoske nadaljevanke
22.15 DNEVNIK
22.30 MIR IN RAZOROŽITEV, 2. del dok. serije OZN
23.00 KRONIKA BORŠNIKOVEGA SREČANJA

DRUGI PROGRAM

16.00 Zdravnica Françoise Gaillat

Naselbinska kultura na Slovenskem — 18.00 Da bo tudi jutri življenje — 19.00 Naselbinska kultura na Slovenskem — 19.30 Dnevnik — 20.00 Bemus — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Porota — 22.05 Pesem o Rolandu (francoski film)

TV ZAGREB

8.20 Poročila — 8.25 Začetek brez konca — 8.55 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 12.50 Poročila — 12.55 Lausanne: Seja MOK, O prihodnjih OI — 15.00 TV v šoli — 16.00 Dober dan — 17.25 Kronika Reke — 18.15 Varovanje kulturne dediščine — 18.45 TV kolektor — 18.55 Številke in črke — 19.30 Dnevnik — 20.05 Pustolovščine Sherlocka Holmesa — 20.55 Življenska pot Johna Lennona — 21.40 Dnevnik — 21.55 V petek ob 22 uri — 23.25 Poročila

DRUGI PROGRAM

14.05 Test — 14.15 Kako biti skupaj — 14.45 Miti in legende — 15.00 Radost Evrope — 16.10 Živa voda (češkoslovaški film) — 17.25 Kože (6. del TV nadaljevanke) — 18.30 Vaterpolo Kotor: Ujpes Dosza — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbeni oder — 20.30 Dokumentarna oddaja — 21.15 Poročila — 21.25 Športna sobota — 21.45 Glasbeni večer

TV ZAGRABD

8.55 Poročila — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 15.40 Sedem TV dni — 16.10 Domovino branimo tudi z lepoto — 16.40 Poročila — 16.45 TV kolektor — 16.55 Košarka (m) Sloboda: Partizan — 18.30 Pristrčno vaši — 19.30 Dnevnik — 20.00 Heroji Telemarka (angleški film) — 22.10 Dnevnik

DRUGI PROGRAM

8.55 Poročila — 9.00 Oddaje za JLA in jugosl. film Operacija Beograd — 12.00 Vizualna glasba — 15.30 Prometni krog — 15.50 Letopis popa Dukljanina — 16.30 Boks Budućnost-Radnički — 17.30 Mednarodni odbojkarški turnir — 18.30 Turnir za pokal prvakov v vaterpolu — 19.30 Dnevnik — 20.00 Afrika (5. del serije) — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Malu (zadnji del brazilske nadaljevanke) — 22.05 Poezija

zdržijo in na močno publiciranem procesu pride njihov zločin na dan. Nadaljevanke ima šest delov.
21.05 AKTUALNO
21.45 GLASBENI VEČER: TELE-VIZIJA IN OPERA
22.35 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

18.00 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Znanost in mi — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Pesem ptic trnovk (5. del nadaljevanke) — 22.05 Radio Vara (zabavnoglasbena oddaja)

DRUGI PROGRAM

16.30 Košarka CZ: Zadar — 18.00 Premor — 18.15 Nekoč in danes — 18.45 Moj Beograd srce ima — 19.30 Dnevnik — 20.00 Svečana akademija ob 50-letnici španske državljanske vojne — 21.20 Zrebanje lota — 21.30 Umetriv Madridu (dok. film) — 23.00 Portreti: Kri in življenje za svobodo

utrujen borec. V filmu spremljamo tri dni njegovega življenja.
22.05 SPOZNANO NEZNANO, oddaja o znanosti
22.45 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Dolga bela sled — 18.15 Aktualna medicina — 18.45 Prijatelj glasbe — 19.30 Dnevnik — 20.00 Športna sredi — 22.30 Informativna oddaja

(francoski film) — 17.30 Zagrebška panorama — 18.00 31. mednarodni sejem knjig — 19.30 Dnevnik — 20.00 V senc velikega hrasta (1. del italijanske nadaljevanke) — 21.00 Poročila — 21.05 Knjiga danes — 21.05 Umetniški večer

novoles

STALNA
RAZPRODAJA

salon pohištva novo mesto

c. komandanta staneta 38

- prodaja opuščeni pohlštvenih programov za domači trg in izvoz
- prodaja pohištvenih programov v klasi
- prodaja kopalniških programov **Kolpa-san**

ZNIŽANJE DO
50 %

**KOMPAS
JUGOSLAVIJA**

KOMPASOVA ZIMA 1986/87

že v prodaji

JUGOSLAVIJA: Kranjska gora, Gozd Martuljk, Podkoren, Planica, Mojstrana, Bohinjska Bistrica, Bohinj, Bled, Pokljuka, Ljubelj, Jezersko, Stari vrh, Preddvor, Krvavec, Kamnik, Velika Planina, Logarska dolina, Golte, Slovenjgradec, Rogla, mariborsko Pohorje, Cerkno, Črni vrh, Tolmin, Kobarid, Most na Soči, Bovec, Jahorina, Bjelašnica, Brezovica (Šar planina), Popova Šapka.

FRANCIJA: Avoriaz, Val Thorens, Les Menuires, Val d'Isere, Chamonix, La Plagne.

ANDORA: Ordino.

ITALIJA: Olang, Oberolang, Mitterolang, Niederolang, St. Martino, Pampeago, Obereggen, Falcade, Alleghe.

AVSTRIJA: Bad Kleinkirchheim, Mallnitz.

ČSSR: Pec pod Snežkou.

SNEŽNI KLUB KOMPAS: Bovec, Mallnitz.

JESEN — ZIMA — POMLAD 1986/87: Morje, zdravilišča, kmečki turizem, kontinentalni predeli.

Programi so na voljo v poslovalnicah Kompassa, kjer dobite tudi potrebne informacije.

KOMPAS NOVO MESTO: tel. 068/21-333, 23-404

KOMPAS KRŠKO: tel. 068/72-109

KOMPAS RIBNICA: tel. 061/861-488

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO TOZD GRADNJE NOVO MESTO Ljubljanska 47

Komisija za delovna razmerja TOZD objavlja dela in naloge

VODENJE STROJNEGA PARKA

POGOJ: — srednja šola strojne oz. prometne smeri in 2 oz. 4. leta delovnih izkušenj
— poznavanje organizacije poslovanja in izpit iz varstva pri delu in za voznika B kategorije

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Cestno podjetje Novo mesto — TOZD Gradnje, Ljubljanska 47, 68000 Novo mesto.

Obvestilo o izbiri bodo kandidati prejeli v 30 dneh po objavi.

843/42-86

- kompletno stavbno pohištvo
- stropne in stenske obloge
- montažne hiše, vikende in poslovne objekte

VSE NA ENEM MESTU

- 2 leti garancije na kvaliteto izdelkov
- brezplačni prevoz do 100 km za določeno vrednost nakupa
- stavbno pohištvo FCO vgrajeno
- cene na dan vplačila

VAM NUDI

JELOVICA

lesna industrija, Škofja Loka
pokličite nas (064/61-361, 61-671, 61-185) ali pa nas obiščite v maloprodajni trgovini v Škofji Loki, Kidričeva 58!

DELOVNI ČAS — VSAK DAN od 7. do 15. SOBOTA 7. — 12. OBIŠČITE NAS TUDI NA SEJMU STANOVANJSKE OPREME V KRANJU OD 17. DO 23. 10. 1986.

Mercator-Agrokombinat Krško, TOZD Poljedelstvo-meso Kostanjevica

na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. opravljanje administrativnih del v DE farma prašičev v Pristavi,
2. opravljanje del osemenjevalca v DE farma prašičev v Pristavi,
3. čiščenje poslovnih prostorov in pomožna dela v DE klavnica v Kostanjevici.

Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 3 mesece.

Pogoji:

1. srednja izobrazba administrativne ali ekonomske smeri in 1 leto delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah,
2. srednja izobrazba veterinarske smeri in do enega leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah,
3. osnovna šola.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba delovne organizacije Mercator-Agrokombinat Krško, Cesta krških žrtev 52. Rok za sprejemanje prijav: 8 dni od dneva objave.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

841/42-86

AVTO-MOTO DRUŠTVO BELA KRAJINA ČRNOMELJ,

objavlja po sklepu izvršnega odbora

JAVNO LICITACIJO

- za odprodajo osebne avta Zastava 850 L, letnik 1982, prevoženih 95.000 km, v voznom stanju, izključna cena 550.000.— din,
 - osebne avta Zastava 750 L, letnik 1980, prevoženih 92.000 km, v voznom stanju, izključna cena 400.000.—
- Ogled bo mogoč na dan licitacije.

Javna licitacija bo v četrtek, 23. oktobra ob 15. uri pred AMD. Na licitaciji lahko sodelujejo fizične in pravne osebe. Pred licitacijo morajo zainteresirani plačati kavnico v višini 10% izključne cene.

Nakup bo po sistemu »videno-kupljeno«. Prometni davek ni vključen v prodajno ceno. Kupnino in ustrezní prometni davek plača kupec.

854/42-86

SPOZNAVALI SMO GOBE

Pred kratkim smo imeli učenci petih razredov na osnovni šoli Milka Šobar-Nataša naravoslovni dan. Že dan prej smo popoldne šli v gozd nabirat gobe in mah. Skupina 12 učencev in tovarišica so bogato hero razstavili v telovadnici. Član gobarske družine Novo mesto dr. Boh pa je vsako gobo opremil z imenom in s podatkom, ali je strupena, neužitna, pogojno užitna ali užitna. Ostali učenci smo v tem času v gozdu spoznavali divje rastline z užitnimi plodovi in gobe. Potem smo si vsi ogledali razstavo v telovadnici — razstavljenih je bilo 94 vrst gob — in prisluhnili nasvetom dr. Boha. Povedal nam je, kako nabiramo gobe, marsikaj pa tudi o zastrupitvi z gobami.

MARTINA NOVAK, 5. r
OŠ Milka Šobar-Nataša
Novo mesto

OBIRANJE KORUZE

Na naši šoli smo petošolci že imeli naravoslovni dan. Šli smo na Bučerc, kjer smo dvema kmetoma pomagali trgati koruzo, pred tem pa smo rešili še nekaj nalog. Trganje nam je šlo kar dobro od rok, čeprav nekateri tega dela še niso opravljali. Skupaj smo trgali pet njiv koruze. Gospodarja sta bila zelo vesela naše pomoči. Po delu so nam postregli z jedajo in pijačo.

DARLEN KONČINA, 5. c
OŠ Jurij Dalmatin
Krško

OPRAVIČILO

V 40. številki DL na str. 20 je pri razpisu prostih del in nalog za IMV Novo mesto prišlo do neljubih napak (nepravilen razmak, neopravljena korektura), za kar se DO IMV opravičujemo. EPS DL.

857/42-86

POPRAVEK

PRI SPLOŠNEM POZIVU ZA VPIS V VOJAŠKO EVIDENCO Sekretariata za ljudsko obrambo občine Novo mesto je prišlo do napake v tekstu. Pravilno se glasi: Ta poziv velja tudi za tiste moške osebe, stalno ali začasno stanujoče na območju občine Novo mesto, rojene v letu 1968 in starejše, ki iz kakršnihkoli razlogov še niso vpisane v vojaško evidenco.

862/42-86

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO

Razpisna komisija za imenovanje direktorja razpisuje prosta dela in naloge

Individualnega poslovodnega organa — direktorja (reelekcija)

- Pogoji:** — kandidat mora izpolnjevati pogoje iz 511. člena zakona o združenem delu,
— imeti mora visoko izobrazbo pedagoške, andrigoške, družboslovne ali druge ustrezne smeri,
— imeti mora vsaj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojno-izobraževalnem delu z odraslimi,
— imeti mora moralno-politične vrline.

Prijave s potrebnimi dokazili pošljite razpisni komisiji pri zavodu v 30 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili takoj po končanem zbiranju ponudb.

856/42-86

Upravni organi občine Novo mesto Razpisna komisija delovnih skupnosti

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

1. referenta za posebna socialna vprašanja v sekretariatu za občo upravo

POGOJI:

- splošni pogoji po zakonu o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih
- posebne zahteve: višja izobrazba sociološke smeri, 3 leta delovnih izkušenj, aktivno znanje slovenskega jezika, uspešno opravljeni strokovni izpit pri republiškem sekretariatu za pravosodje in upravo, zavzetost in družbena aktivnost pri uveljavljanju in razvijanju socialističnega samoupravnega sistema, primeren odnos do družbenih sredstev in dela

Z izbranim kandidatom bo delovno razmerje sklenjeno za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom.

Prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 8 dni po objavi sekretariata za občo upravo občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku roka za sprejem prijav.

860/42-86

OBRтна ZADRUGA GRIČ, BREŽICE ZADRUŽNI SVET

razpisuje prosta dela in naloge

VODJE RAČUNOVODSTVA

Pogoji:

- višja ali srednješolska izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na enakih delih ali drugih delih v knjigovodstvu.

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Prijave z dokazili o izobrazbi in podatki o dosedanjih delih pošljite v 15 dneh na naslov: Obrtna zadruga GRIČ, Brežice, V. Vlahoviča 2, z oznako »Za razpisno komisijo«. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem razpisnem roku.

852/42-86

LJUBLJANSKA BANKA TEMELJNA DOLENJSKA BANKA NOVO MESTO Delovna skupnost

Komisija za delovna razmerja oglašuje naslednja prosta dela in naloge:

1. OPRAVLJANJE DOKUMENTARNIH POSLOV S TUJINO

za enega izvajalca s srednjo ekonomsko šolo, enim letom delovnih izkušenj in opravljenim strokovnim izpitom za plačilni promet s tujino, za nedoločen čas.

2. OBDELAVA NAKAZIL V TUJINO

za enega izvajalca s srednjo ekonomsko šolo, enim letom delovnih izkušenj in opravljenim strokovnim izpitom za opravljanje plačilnega prometa s tujino ali za pripravnik s končano srednjo ekonomsko šolo, za nedoločen čas.

3. ČIŠČENJE POSLOVNIH PROSTOROV IN OPREME

za enega izvajalca s končano osnovno šolsko obveznostjo in enim mesecem delovnih izkušenj, za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

Kandidati, ki menijo, da bi zgoraj navedena dela in naloge lahko uspešno opravljali in izpolnjujejo pogoje, naj oddajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi v kadrovske službi Ljubljanske banke-Temeljne dolejske banke Novo mesto, Kettejev drevored 1.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 45 dneh po zaključku zbiranja prijav.

853/42-86

PODJETJE ZA PTT PROMET NOVO MESTO Novi trg 7 NOVO MESTO

Komisije za delovna razmerja

Delovne skupnosti skupnih služb TOZD za ptt promet Krško in TOZD ptt Center Novo mesto

objavlja
prosta dela in naloge:

1. organiziranje del na področju tt kablov in nadzemnih tt linij — 2 izvajalca

Pogoji:

- diplomirani inženir telekomunikacij ali diplomirani inženir elektrotehnike š. t.
- 3 leta delovnih izkušenj
- pasivno znanje enega tujega jezika

2. a) dostavljanje ptt pošiljk pri pošti Sevnica — 2 izvajalca b) dostavljanje ptt pošiljk pri pošti Brežice — 1 izvajalec

Pogoji:

- ptt manipulant
- 3 mesece delovnih izkušenj
- vozniški izpit A in B kategorije

3. a) zahtevno vzdrževanje in montaža komutacijskih naprav — 4 izvajalci b) vzdrževanje in montaža tt naprav — 4 izvajalci c) vzdrževanje in montaža kabelskih in nadzemnih ptt linij — 5 izvajalcev na območju Novega mesta in Posavja

Pogoji:

- Pod a) — tehnik telekomunikacij ali elektrotehnik za š. t. s 3 leti delovnih izkušenj ali — mehanik tk naprav s 5 leti delovnih izkušenj
- Pod b) — mehanik tk naprav z 1 letom delovnih izkušenj
- Pod c) — monter tk omrežja z 1 letom delovnih izkušenj

Dela pod točka 1, 2 in 3 so za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in z 2-oz. 3-mesečnim poskusnim delom. Za izvajalca del pod t. 1 je možnost rešitve stanovanjskega vprašanja.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema: za dela pod točko 1: Kadrovska služba delovne skupnosti skupnih služb PTT podjetja v Novem mestu, za dela pod točko 2: Kadrovska služba TOZD za ptt promet Krško, Gubčev trg 1, Krško, in za dela pod točko 3: Kadrovska služba TOZD ptt Center Novo mesto, Cikava Novo mesto, in sicer 8 dni po objavi.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

850/42-86

OBRтна ZADRUGA GRIČ, BREŽICE ZADRUŽNI SVET

razpisuje prosta dela in naloge

s posebnimi pooblastili in odgovornostmi individualnega poslovnega organa

DIREKTORJA OBRтNE ZADRUGE

Pogoji:

- Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:
- da imajo visoko ali višješolsko izobrazbo tehnične ali ekonomske smeri
- da imajo 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih
- da imajo organizacijske sposobnosti.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite najkasneje v 15 dneh po objavi na gornji naslov z oznako »Za razpisno komisijo«. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

851/42-86

GIP PIONIR Novo mesto TOZD Zaključna dela v gradbeništvu Metlika Cesta XV. brigade, Metlika,

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo rabljenih osnovnih sredstev

1. Stroj za lakiranje	Izklicna cena	200.000,00
— za odprodajo ali najem		
2. Rezilka, navojna	Izklicna cena	40.000,00
— za odprodajo ali najem		
3. Telefonski aparat	Izklicna cena	5.000,00
4. Telefonski aparat	Izklicna cena	5.000,00
5. Telefonski aparat	Izklicna cena	1.000,00
6. Osebn avto Z-101	Izklicna cena	200.000,00
7. Stroj za kopiranje	Izklicna cena	20.000,00
8. Skladiščna tehnična	Izklicna cena	10.000,00
9. Teodolit THEO 020/A	Izklicna cena	5.000,00
10. Nivelir NI 025/360	Izklicna cena	5.000,00
11. Osebn avto (kombi) Z 850	Izklicna cena	150.000,00
12. Pisalne mize (5 kom)	Izklicna cena	1.500,00
13. Pisarniške omare (5 kom)	Izklicna cena	4.000,00

Zaradi opuščene programa TOZD prodajamo nekurantni material za vodovod in centralno kurjavo. Licitacija bo v petek, dne 24. 10. 1986, ob 12. uri na upravi TOZD.

Pred začetkom licitacije morajo zainteresirani vplačati 10% varščine od izklicne cene. Prometni davek plača kupec. Navedena sredstva bodo prodana po klavzuli ogledano-kupljeno.

Ogled objavljenih osnovnih sredstev je mogoč vsak dan od 7. — 15. ure, telefon 58-124.

845/42-86

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV n. sol. o. Ljubljana DOLENJSKA OBMOČNA SKUPNOST NOVO MESTO, n. sol. o.

ZBOR DELEGATOV ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV — DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI NOVO MESTO

razpisuje

v skladu s 125. členom statuta Zavarovalne skupnosti Triglav in v skladu s 10.a členom statuta delovne skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav — Dolenjske območne skupnosti Novo mesto ter 511. členom zakona o združenem delu

prosta dela in naloge individualnega poslovnega organa —

DIREKTORJA ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV — DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI NOVO MESTO

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in določili samoupravnih splošnih aktov, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo najmanj višjo strokovno izobrazbo ustrezne smeri (upravne, pravne ali ekonomske smeri)
- da imajo najmanj pet let delovnih izkušenj
- da izpolnjujejo pogoje, ki jih zahteva veljavni družbeni dogovor o kadrovske politiki.

Za opravljanje razpisanih del in nalog bo delavec imenovan za dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprti ovojnici z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO« v osmih dneh po objavi razpisa na naslov:

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV — DOLENJSKA OBMOČNA SKUPNOST, NOVO MESTO, CESTA HEROJEV 1.

844/42-86

BRIVSKO-FRIZERSKO PODJETJE ČRNOMELJ

Brivsko-frizersko podjetje Črnomelj ponovno razpisuje dela in naloge

Individualnega poslovnega organa

Pogoji: kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- poklicna frizerska šola in
- 5 let delovnih izkušenj.

Pismene prijave z dokazili je treba poslati na naslov: razpisne komisije v 8 dneh po dnevu objave.

847/42-86

SALONIT ANHOVO TOZD OPEKARNA — RUDNIK GLOBOKO, BREŽICE Komisija za delovna razmerja

objavlja potrebo po delavcu za opravljanje del in nalog

STROJNEGA VZDRŽEVALCA

Pogoji za sprejem: končana poklicna šola za strojnega mehanika ali ključavničarja in 1 leto delovnih izkušenj pri opravljanju nalog strojnega vzdrževanja.

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečno poizkusno dobo. Prijave zbira komisija za delovna razmerja 8 dni po objavi.

O izbiri bomo prijavljene kandidate pisno obvestili v 30 dneh po poteku razpisa.

848/42-86

novoles

NOVOLES, lesni kombinat Novo mesto-Straža, n. sol. o.

Delavski svet TOZD Tehnično energetske storitve razpisuje prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. VODJA CENTRALNE PRIPRAVE DELA 2. VODJA ENERGETSKEGA ODDELKA 3. VODJA OPERATIVE 4. VODJA SPLOŠNEGA ODDELKA

Pogoji za opravljanje del in nalog so:

- Pod 1: VII. stopnja strokovne izobrazbe strojne ali druge tehnične smeri in nad 4 leta delovnih izkušenj
- Pod 2: VI. stopnja strokovne izobrazbe, smer energetika, in nad 4 leta delovnih izkušenj
- Pod 3: VI. stopnja izobrazbe strojne smeri in nad 4 leta delovnih izkušenj
- Pod 4: VI. stopnja pravne ali organizacijske smeri in do 4 leta delovnih izkušenj

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati:

- če nimajo ustrezne izobrazbe, izpolnjevati z delom ocenjene delovne sposobnosti
- imeti organizacijske in vodstvene sposobnosti
- imeti osebnostne lastnosti, določene v družbenem dogovoru o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev lahko kandidati oddajo v 8 dneh po objavi na naslov: Novoles, lesni kombinat Novo mesto — Straža — kadrovska socialna služba. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 60 dneh po končanem razpisu.

849/42-86

S posebnim vlakom

V ČRNO GORO

od 15. do 19. oktobra
Cetinje, Budva, Kotor, Lovčen, Ulcinj, Petrovac, Bar, Skadarsko jezero
Cena: 42.000 din.
Odhod zagotovljen

Izleti z vlakom: Kosovo, Prekmurje, Benetke, Vojvodina. Izleti z avtobusom v tujino: Poljska, Grčija, Koroška, Firenze, Grossglockner. Za praznik republike: Male počitnice, Črna gora, Opatija, Poljska Počitnice: Pulj in Medulin, Rab (trije tedni v novembru) Zima 87: Slovenija, Bosna, Avstrija, Francija in Italija. Letalski izleti v tujino: Moskva, Leningrad, Singapur, Malezija, Indonezija, London.

Informacije in prijave: TTTG — turistična poslovalnica, Ljubljana, Titova 40 (325-646) in pri Globtours v Novem mestu.

ttg

**Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj
KRŠKO-tozd Vzdrževanje**

objavlja prosta dela oz. naloge

STRUGARSKA DELA IV — stopnje — 2 delavca

Pogoji:

- končana srednja šola IV. stopnje, oblikovalec kovin
- 1 leto delovnih izkušenj
- delo za nedoločen čas

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba naše delovne organizacije 8 dni po objavi.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

839/42-86

**DO ELEKTRO LJUBLJANA
TOZD ELEKTRO NOVO MESTO
Ljubljanska 7
68000 NOVO MESTO**

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela oz. naloge

VODJE KNJIGOVODSTVA

Pogoj za sprejem:

- višja ekonomska šola, VI/1 stopnja strokovne izobrazbe
- ekonomska smer, 3 leta delovnih izkušenj
- srednja ekonomska šola, V. stopnja strokovne izobrazbe — ekonomska smer, 5 let delovnih izkušenj

Prijavljeni kandidati morajo biti tudi sposobni organizirati in voditi delo v knjigovodstvu.

Prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na gornji naslov v 15 dneh po dnevu objave. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

846/42-86

**GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO
MESTO, n. sub. o.
TOZD Gozdarstvo Črnomelj, n. sub. o.**

Delavski svet TOZD Gozdarstvo Črnomelj

razpisuje

prosta dela oz. naloge:

— vodje TOZD Gozdarstvo Črnomelj.

Poleg zakonskih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo strokovno izobrazbo diplomiranega gozdarskega inženirja in najmanj 5 let delovnih izkušenj v gozdarstvu ali strokovno izobrazbo gozdarskega tehnika in 10 let delovnih izkušenj v gozdarstvu;
- da imajo strokovne in organizacijske sposobnosti;
- da imajo sposobnost za razvijanje samoupravnih socialističnih odnosov;
- da so družbenopolitično aktivni.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev z življenjepisom in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

Gozdno gospodarstvo Novo mesto, TOZD Gozdarstvo Črnomelj, 68340 Črnomelj, Pod smreko 10, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izidu obvestili v 8 dneh po sklepu o izbiri.

861/42-86

**KOMUNALNO IN OBRTNO PODJETJE
BREŽICE**

Objavlja po sklepu delavskega sveta

javno licitacijo

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- 1) tovorni avto ZASTAVA 616 D, nosilnost 1,5 t, letnik 1977, registriran, v voznem stanju, izklicna cena 500.000 din
- 2) traktor IMT 585, letnik 1972, v voznem stanju, izklicna cena 900.000 din
- 3) stroj za pometanje ulic Fleis 2001, neizpraven, izklicna cena 1.000.000 din
- 4) 3 mešalci za beton, neizpraven, izklicna cena 1.000 din kom.
- 5) 1 kom VIBROPLOŠČATT, izklicna cena 100.000 din
- 6) 1 motor s črpalko 1,5 KW, 930 obratov/min, Gorenje-sever, izklicna cena 50.000 din
- 7) 1 elektromotor s črpalko 22 KW Gorenje-sever, 2940 obratov/min, izklicna cena 300.000 din
- 8) 3 elektromotorje Elin 14,7 KW, 1440 obratov/min, izklicna cena za kom. 50.000 din
- 9) 2 vodni črpalke za motor Elin, izklicna cena za kom 30.000 din
- 10) 3 kardanske glave za traktor, izklicna cena za kom 3.500 din
- 11) razni računski stroji in stroj za razmnoževanje:
 - 1 rač. stroj Olimpija, izklicna cena 10.000 din
 - 1 rač. stroj Astra, izklicna cena 10.000 din
 - 1 rač. stroj Precisa, izklicna cena 10.000 din
 - 1 rač. stroj N° 5905, izklicna cena 2.000 din
 - 2 rač. stroja Zagreb, izklicna cena 2.000 din
 - 1 rač. stroj Continental, izklicna cena 2.000 din
 - 1 stroj za razmnoževanje, Ciklograf, izklicna cena 2.000 din

Javna licitacija bo v petek, dne 24. 10. 1986, ob 10,00 uri v prostorih DO KOP Brežice, Cesta prvih borcev 9/1. Oglede vozil in strojev je možen na dan licitacije od 7. do 10. ure. Licitacije se lahko udeležijo pravne in fizične osebe, ki pred pričetkom vplačajo varščino v višini 10% od izklicne cene.

Licitacija bo po sistemu videno-kupljeno, kasnejših reklamacij ne upoštevamo. Prometni davek ni vključen v prodajno ceno, kupnino in prometni davek plača kupec. Kupci morajo prevzeti in odpeljati kupljeno sredstvo v 3 dneh po opravljeni licitaciji.

859/42-36

**DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
SIS
OBČINE TREBNJE**

objavlja prosta dela in naloge

Vodja finančno-računovodske službe

Pogoj: — VII. ali VI-stopnja izobrazbe ekonomske smeri — 3 oz. 5 let delovnih izkušenj na področju računovodsko-finančnega poslovanja.

Delovno razmerje z izbranim kandidatom bomo sklenili za nedoločen čas. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po objavi na naslov: DSSS SIS občine Trebnje, Baragov trg 1, 68210 Trebnje.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po sprejemu sklepa.

858/42-86

*Ni te na vrtu več, ne med gredicami
ni te na polju več, ne med meglicami,
ne več v šumotu voda, niti vej,
ni te nikjer več, kjer bila si prej.
(Oton Župančič)*

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je po dolgi in težki bolezni za vedno zapustila naša draga

PEPCA GREGORC

iz Dol. Toplice 81

Iskreno se zahvaljujemo vsem njenim prijateljem in sosedom, ki ste ji v času bolezni stali ob strani, ji pomagali in ji krajšali ure samote. Hvala organizacijam ZB Dol. Toplice in Društvu upokojencev Dol. Toplice, pevcem in govornikom za lepe poslovilne besede ter vsem, ki ste pokojni darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti.

VSJ NJENI

NOVA STAVBA

V Kočevju imamo letos pouk v dveh šolskih stavbah, v stari in novi. Ko smo prvič vstopili v novo stavbo, smo se počutili malo čudno, a upam, da se bomo v njej vsi dobro imeli. Na šoli imamo tudi veliko krožkov. Meni se je zdel najbolj zanimiv knjižničarski, zato sem se vpisala prav vanj.

MAJA RUPNIK
OŠ zbora odposlancev
Kočevje

**POKLICNO
USMERJANJE**

Pretekli teden sta našo šolo obiskali psihologinji iz skupnosti za zaposlovanje v Novem mestu. Z učenci 8. razreda sta opravili anketo, kje želijo nadaljevati šolanje. Na anketiranje je učence dobro pripravil ravnatelj Ivan Žele, ki se veliko ukvarja s poklicnim usmerjanjem.

MIRJANA KOKOT
OŠ Metlika

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, nadvse dobrega, nepozabnega brata in strica

FRANCIJA HROVATA

z Rateža

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in vaščanom za vsestransko pomoč in podarjene vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni Mrakovim, Mikčevim, Novakovi ter tov. Štefki Banovi in osebju kirurškega in internega oddelka bolnišnice Novo mesto. Iskrena hvala tudi brusniškim pevcem, OŠ Brusnice in župniku za opravljeni obred. Vsem skupaj in vskamu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: hčerka Nataška, Pavla, Tončka in Martina z družinami ter ostalo sorodstvo

*Nikjer ne sliši se tvoj veseli glas,
zdaj le tišina je okoli nas,
v naših srečih pa vedno večji je spomin
in polno bolečin.*

V SPOMIN

JANEZU PROSENIKU

iz Trebnjega

Kruta in bridka je resnica, da 17. oktobra mineva žalostno leto dni, odkar si tiho in brez slovesa odšel. Nihče ni mislil, da se ne boš vrnil. Smrt ti je prekrizala pot, tam je obstalo tvoje plemenito srce, tam je ugasnilo tvoje življenje, ki si ga tako ljubil. Nisi se več vrnil. V našem domu je ostala le praznina in bolečina. Vsem, ki ste ga imeli radi, ga ohranili v spominu, iskrena hvala!

VSJ NJEGOVI

*Ljubila si življenje,
ljubila si svoj dom,
a sredi trpljenja,
odšla si v svoj prerani dom.*

ZAHVALA

Vsem, ki ste bili z nami v dneh, ko je ugasnilo plemenito srce naše drage

OLGE BEVEC

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, še posebej Lavrihovem ter Anici Avsec, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti, ji podarili toliko cvetja in nam izrekli sožalje. Posebna hvala delovni organizaciji ŽTO TOZD za vleko vlakov Novo mesto, DO IMP Ljubljana, sodelavcem Krke tovarne zdravil Novo mesto, Osnovna šola XII. SNOUB Bršljin, zdravniškemu osebju bolnice dr. Petra Držaja — revmatološki oddelek Ljubljana, pevcem za zapete žalostinke ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: sin Jernej, Janez, mama, brat Jože in Franc z družinama ter družina Šepec

*Ljubil si gozdno šumenje,
trto, zemljo in kamenje,
vse preveč si ti garal
in si življenje skrajševal.*

ZAHVALA

V komaj 58. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, ati, stari ate, brat in stric

ANTON IVANETIČ

iz Kota 29 pri Semiču

Teško se je sprizniti z resnico, da te ni in te nikoli več ne bo med nami. Spomini nate pa še živijo. Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in dobrim sosedom, ki ste nam karkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnika spremili k preranemu počitku. Zahvaljujemo se GD Kot-Brezje, SZ, pevskemu zboru iz Semiča, godbi iz Črnomlja, govornikom za poslovilne besede ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 16. oktobra — Jadviga Petek, 17. oktobra — Marjeta Sobota, 18. oktobra — Luka Nedelja, 19. oktobra — Etbin Ponedeljek, 20. oktobra — Irena Torek, 21. oktobra — Urška Sreda, 22. oktobra — Vendelin Četrtek, 23. oktobra — Severin

LUNINE MENE
17. oktobra ob 20. 23 — štip

KINIO

BREŽICE: 17. in 18. 10. jugoslovanski erotični film Una, 19. in 20. 10. ameriški glasbeni film Breakdance II, 21. in 22. 10. ameriški film Do zadnjega diha.
ČRNOMELJ: 16. in 19. 10. ameriški avanturistični film Bounty, 17. 10. francoski erotični film Ljubezen v ogledalu, 19. 10. ameriški akcijski

spektakel Princ maščevalc, 21. 10. ameriška grozljivka Vigilante, 23. 10. jugoslovanska komedija Žikina dinastija.

KRŠKO: 17. in 19. 10. ameriška glasbena drama Footloose, 21. 10. nemški film Preko sedem postelj, 22. 10. ameriška komedija Nori zaporniki.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 16. 10. filmsko gledališče, ameriška drama Nežno usmiljenje, Od 17. do 19. 10. ob 16. uri ameriški akcijski film Pobesneli Maks I. del; ob 20. uri ameriški akcijski film Cestni bojevniki — II. del, 20. in 21. 10. gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane, 22. in 23. 10. ameriška komedija Gremlini.

NOV MESTO — DOM JLA: Od 17. do 19. 10. jugoslovanski kriminalni film Maskirani voznik, Od 20. do 22. 10. ameriški ljubezenski film Tat stc.

SEVNICA: 16. 10. vojni film Skozi plamen Nikaragve, 17. in 18. 10. erotični film Nova Emanuela, 19. in 20. 10. kriminalni film Nočni jastrebi, 21. in 23. 10. kriminalni film Strup črne mambe.

mali oglasi

službo dobi

ZAPOSLIM tri delavce kovinske stroke, VKV, KV, PK z vozniki B kat., za delo na terenu. Kovinsko strojno vzdrževanje Boris KOS, Gubčeva 11, Krško, tel. 72-711.

HISNI SVET Majde Šilc 22 išče čistilko za čiščenje skupnih prostorov. Interesenti naj se oglasijo na stanovanju 5 ali 10.
KV KROJAČA zaposlim. Tel. 26-099.

stanovanja

IŠČEM STANOVANJE (sobo ali garsonjero) v Novem mestu. Milorad Uršič, Foersterjeva 1, Novo mesto.

MLAD PAR iz Novega mesta išče enosobno stanovanje. Da predplačilo. Tel. 23-454, popoldne.

SAMSKO STANOVANJE potrebujem. Nudim nagrado. Tel. 24-806.
NUJNO iščem stanovanje v Novem mestu. Tel. 25-684, dopoldne.

motorna vozila

GOLF, letnik 1982, prevoženih 38000 km, dodatno opremljen prodam. Informacije tel. 22-159 od 7. do 15h.

Z 750, letnik 1984, prodam. Gor. Kamence 28, Novo mesto.

LADO 1500 S, letnik 1982, prodam. Jože Kavšček, Vel. Bučna vas 41 a.

ZASTAVO 101 L, letnik 1977, prevoženih 74.000 km, prodam. Ivan Jakše, Sela pri Otovcu 6, 68340 Črnomelj.

PEUGEOT 204, letnik 1975, zelo poceni prodam za rezervne dele. Telefon (068) 67-065.

ZASTAVO 101 SC, letnik 1979, dobro ohranjen, prodam. Janez Vidrih, Otočec ob Krki.

ZASTAVO 1300, neregistrirano, v voznem stanju, prodam. Marjan Pečaver, Podhosta 2, Dolenjske Toplice.

R 4 TL, letnik 1978, prodam. Vidmar, Dvor 79.

GOLF JGL, letnik 1982, prodam

ali zamenjam za manjši avto. Tel. (068) 56-083, od 6. do 14. ure.

DIANO 6 prodam. Murn, Obrh 12, Dolenjske Toplice.

TAM 110 in FIAT 127, letnik 1982, prodam. Tel. 75-851.

VW 1300, starejši, poceni prodam. Rozman, Partizanska 23, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1976, registriran do maja 1987, prodam po ugodni ceni. Franc Golob, Mačkovec 12, Velika Loka.

Z 750, letnik 1981, registrirano do oktobra 1987, ugodno prodam. Tel. 32-063.

Z 101 GTL, letnik 1983, troje vrat, prodam. Gordian Dragičič, Drska 46, stanovanje št. 5. Ogled popoldne.

FIAT 128 3 p, letnik 1976 ugodno prodam. Kistan Slavko Kettejev drevored 48 (dopol. in popold.).

PRODAM kombi IMV 1600 s podaljšano kabino 2 m, zabojnik za prevoz konfekcije in dve strešni (roto) okni. Tel. (068) 25-377, po 20. uri.

PRODAM APN 6, letnik 1985. Tel. 84-670.

PRODAM DIANO in 126 P, letnika 1978, ter ami, spačka, fička in 126 P po delih. Tel. 24-140.

PRODAM FIAT 750, letnik 1980, registracija do oktobra 1987, Dol. Kamence 27, Novo mesto.

PRODAM Z 101, letnik 1978, Čivo- vič, Cesta herojev 22, tel. 20-310.

ZASTAVO 850, letnik 1981, prodam. Tel. 85-921.

OPEL KADETT, letnik 1973, prodam za 800.000 N din. Benko, Trdinova 5/a, Novo mesto.

PRODAM Opel Kadett. Ogled možen dopoldne pri steklarju Šišku, popoldne pri Francu Vidrihu, Smolenja vas 45.

VESPO 150 GS, starejšo, obnovljeno, registrirano do 27. 8. 1987, prodam. Tel. 24-224, Matjaž Petrič, Vočičeva 9/a.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1978, registrirano do oktobra 1987, Alojz Berus, Cesta herojev 26, Novo mesto.

VW GOLF diesel S, letnik 1985, ugodno prodam. Tel. 56-681 od 14. do 21. ure.

JUGO 55 L in JUGO 45 A, 5 mesecev, prodam ali menjam za novo lado karavan. Tel. 25-113.

Z 101, letnik 1982, prodam. Kavšek, Dobe 12, Kostanjevica.

UGODNO prodam R 4, 1976, registriran do 7/87, R 4 po delih, plastične okvirje, gume. Tel. 24-309.

PRODAM FIČKA, 1981. Branc Gazvoda, M. Brusnice 3, tel. 85-913, 126 P, 1980, prodam. Tel. 32-234.

PRODAM TOMOS APN 6, letnik 1986. Tel. 22-936.

PRODAM VISO II Club, letnik 1982. Šterk, Regerča vas 35, tel. 27-142.

APN 6 in barvni televizor Iskra prodam ali zamenjam za osebni avto. Ernest Kožar, Vel. Malence 49 a, 68226 Krška vas.

PRODAM avto Z 101, letnik 1978, Martin Luzar, Jugorje 2, Brusnice.

ZASTAVO 750 LE, letnik 1980, prodam. Tel. (068) 52-013, dopoldan.

PRODAM 126 P, 1983. Tel. 26-222.

PRODAM Z 101, letnik 1973, obnovljen, cena 30 SM. Martin Ivančič, Gabrje 55, Brusnice.

PRODAM stoenco, letnik 1974, registrirano do avgusta 1987. Ogled vsak dan od 16. do 18. ure. Veljko Skukan, Na bregu 3, Črnomelj.

PRODAM 126 P, letnik 1980, registriran do septembra 1987. Jakovac, Majde Šilc 12, Novo mesto.

ZASTAVO 126 P, letnik 1984, prodam. Tel. 25-028.

TOMOS CROSS JUNIOR, odlično ohranjen, prodam. Stopar, Dol. Sušice 13, Dolenjske Toplice.

Z 750 L, letnik 1978, prodam. Pavlin, Dol. kronovo 27, 68220 Šmarješke Toplice.

APN 4 prodam. Klobučar, Vel. Orehek, Novo mesto.

GOLF diesel, star 5 mesecev, rdeče barve, prodam. Tel. 51-765 popoldne.

GOLF diesel, letnik 1983, prodam. Tel. 22-305.

KADETT 1600 D, letnik junij 1984, ugodno prodam. Tel. (068) 47-418.

PRODAM Z 750 luxe, letnik 1975. Ilar, Mala Cikava 6, dopoldan.

ZASTAVO 101, letnik 1976, neregistrirano, potrebno varjenja, prodam za 15 SM. Božič, Nad mlino 8, Novo mesto, tel. 27-606.

Z 101 neregistrirano, letnik 1975, v voznem stanju, prodam. Igor Franko, Vel. Brusnice 50.

PRODAM osebni avto Zastava 750 SC, letnik 1979, registriran do junija 1987, za 400.000 din. Ogled vsako popoldne pri Darku Debevcu, cesta na grad 34, Sevnica, tel. (068) 81-177 dopoldne.

PRODAM ŠKODO 120 L, letnik 1981. Avbar, K Roku 15, tel. 22-669.

PRODAM JUGO 55, december 1983. Tel. (068) 23-288 od 18. ure dalje.

PRODAM GOLF JGL, letnik 1982, Jože Gazvoda, Črmošnjice 58, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1981, karambolirano. Martin Kralj, Gabrje 33, Brusnice.

RENAULT 4, starejši, delno obnovljen, cena 500.000 din. Franc Jančar, Gotna vas 43/a, ali Jože Jančar, Zapuze, Šentjernej.

LADO 1200, letnik 1973, prodam. Anton Gole, Stari trg 26, Trebnje.

PRODAM Z 850, letnik 1983. Vidic, Dilančeva ul. 13.

PRODAM 126 P, letnik 1982, Tel. 25-185, popoldne.

PRODAM 126 P, letnik 1984, 14.000 km. Tel. 72-871 od 19. do 21. ure.

PRODAM Z 128 in golfa. Tel. 44-516, zvečer.

PRODAM OPEL KADETT, letnik 1979, Tel. (068) 61-987, v večernih urah.

PRODAM Z 750, letnik 1978, registriran do septembra 1987. Tel. 20-581.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1978. Lokar, Birčna vas 31.

kmetijski stroji

Ugodno prodam traktor URSUS C-360, dobro ohranjen, 500 delovnih ur. Bevc, Gorenja vas 24, Šmarješke Toplice.

PRODAM diesel motor IMT Rakovica 35 KS. Rangus, Šmarješke Toplice 80.

PRODAM dobro ohranjen univerzal 445, letnik 1975, in leto star avtomatik. Bojanc, Hudo 7.

TRAKTOR TV 732, nov, prodam. Informacije na tel. (064) 47-244, od 18. do 20. ure.

TRAKTOR IMP 539 (450 delovnih ur) prodam. Peter Predovič, Jugorje 14.

TRAKTOR Univerzal 445 v garancijski prodam. Grubar, Dol. Vrhpolje 1, Šentjernej, tel. 32-061.

TRAKTOR Ursus C-335 prodam. Mirko Jakofčič, Cerkevšče 24, Gradac.

TRAKTOR Ferguson 35, dobro ohranjen, prodam. Pavlič, Loka 15, Šentjernej.

BCS bencin-petrolej, stara dve leti, in obračalniki Sental, traktorski, prodam. Dol. Kamence 27, Novo mesto.

PRODAM traktor TD DEUTZ 62-06C (120 ur obratovanja) s kabino, še v garancijski. Bojan Strmole, Gor. Jesenice 6, Šentrupert, tel. (068) 49-056.

PRODAM traktor Zetor 2511, zelo dobro ohranjen, Ogled po 15. uri. Ivan Vidmar, Sadinja vas 18, Dvor.

TRAKTOR IMT 560 (830 ur), letnik 1982, prikloleko 3 T domače izdelave, cirkular, obračalniki Sental in verige (grifarce) 16,9/28. Janez Gričar, Si-raža 6, 68232 Šentrupert, tel. (068) 40-285.

UGODNO PRODAM -zelo dobro

ohranjen traktor TV 521, letnik 1980, s plugi, frezo, brano in koso. Anton Jaklič, Zemelj 7, 68332 Gradac.

PRODAM IMT 539 s kabino, popolnoma nov. Franc Mihalčič, Dol. Kronovo 31, Šmarješke Toplice.

PRODAM traktor Zetor 6945, letnik 1978, pogon na 4 kolesa. Franc Perše, Zbure 30, Šmarješke Toplice.

ROTACIJSKO KOSILNICO prodam. Pavel Zajc, Zbure 44, Šmarješke Toplice.

PRODAM nov stereo radiokasetofon Venturer z ločljivimi zvočniki. Tel. 23-977 popoldne.

AKAI Hi-fi stolp s carinsko deklaracijo prodam za 50 SM. Informacije na telefon 25-226 popoldne.

PRODAM novo pralni stroj in preprogo 340 x 240 ter malo rabljen sesalec za prah in otroški voziček, vse po ugodni ceni. Kožjaž, Vrhovo, Mirna peč.

PRODAM gumi voz 16 col. Bobič, Maharovec 28, Šentjernej.

ZARADI SELITVE prodam dnevno sobo, hladilnik, pomivalno mizo, termoakumulacijsko peč 4, skoraj novo sedežno garnituro (dvojno ležišče). Telefon (068) 22-460.

PRODAM tri ženska kolesa, dobro ohranjena, tri moške ročne ure, eno moško žepno uro, električni brivski aparat, dve železni celi dolžine 4 m, gedore, moško bundo z ovejšo podlogo, moški nov zimski jopič, dve moške obleke in potovalko. Lipar, Kalce-Naklo, Podbožje.

PRODAM kravo, Rakovnik 5, Novo mesto.

PRODAM drobnji krompir. Tel. 24-867.

SUHE SMREKOVE in HRASTOVE plohe in deske prodam. Telefon 20-584, popoldne.

PRODAM 100 m² ladijskega poda (sirina 9 cm) po ugodni ceni. Tel. 43-814.

UGODNO prodam skoraj nov visok stolček za hranjenje otroka, znamke Chicco, italijanski, kombiniran s hojico, in nahrbtnik za dojenčka. Tel. 23-976.

PRODAM etažno peč 25.000, rabljeno eno sezono. Anton Derganc, Prečna 33, Novo mesto.

ZARADI BOLEZNI PRODAM razne stroje: mizarsko poravnalko (4 operacije) na kolesih za prevoz, mlin hobi, starejši letnik (4 operacije), mlin hobi 84, letnik novejši (6 operacij), krožno žago (cirkular) na kolesih, vse brezhibno, štedilnik Gorenje (2 plin, 4 elektrika). Ogled v nedeljo. Dol. Kamence 70, Novo mesto.

PRODAM dele za lado 1200 karavan, streho, vrata in zadnji del. Tel. 85-038.

ENOFAZNI ELEKTROMOTOR za industrijski šivalni stroj prodam. Saje, Drska 51, tel. 22-701.

PRODAM kuhinjski pult (dolžine 1,50 m), Kristanova 10, Novo mesto, v soboto in nedeljo.

POCENI PRODAM nerabljeno rjavo raztegljivo stilno mizo in 3 tapcirane stole. Tel. (068) 21-155.

LADIJSKI POD, 44 m², debeline 22 mm, prodam. Tel. 22-006.

PRODAM termoakumulacijsko peč in nova vrata za zidanico ali klet. Tel. 85-404.

PRODAM črno-beli TV Gorenje, še pod garancijo. Tel. 21-569 med 7. in 18. uro ali na naslovu: Breg 12, Novo mesto.

PRODAM rabljen pralni stroj. Tel. 22-889.

JVC glasbeni stolp 2 x 30/50 W in otroški športni voziček prodam. Tel. 24-218, od 19. do 20. ure.

PRODAM telico, brejo 8 mesecev, ali zamenjam za nabrejo. Mirko Zupanič, Trška gora, Otočec.

PRODAM telico, staro 15 mesecev. Dol. Kamence 6, tel. 20-573.

PRODAM brejo kobilo in žrebico. Jule Malenšek, Podgrad 19, Novo mesto.

PRODAM 5 m³ smrekovih plohov. Tel. 85-321, zvečer.

PRODAM raztegljiv kavč, dva fotelja in mizico. Tel. 26-400.

PRODAM dobro ohranjen štedilnik (2 elektrika, 2 plin). Stane Medved, V Ragov log 4, tel. 24-887.

PRODAM regal, star štiri mesece. Tel. 24-100, po 16. uri.

PRODAM hrastove plohe in električno vrtno kosilnico. Saje, Dol. Toplice 192 (Cvibljje).

PRODAM malo rabljeno pohištvo, spalnico, sedežno garnituro, samske postelje, plinsko peč. Tel. 21-947.

PRODAM spalnico ali posamezne elemente in pisalno mizo. Informacije po telefonu 25-570, vsak dan od 18. do 19. ure.

PRODAM trosed in dva fotelja. Informacije po telefonu 26-341, od 16. do 19. ure.

PRODAM par 750 kg težkih juncev. Sta siva in vajena paše. Tel. (068) 82-890.

PRODAM prvovredne ovce, breje. Božo Vukovič, Knežja Lipa 1, Kočevje.

MLADO kravo (šele enkrat telila) in 20 ovac prodam. Viktor Laze 7, Uršna sela.

UGODNO prodam skoraj nov deklisli plašč (15 let), vinsko rdeč, in črno fantovsko bundo (16 let). Alenka Slak, Mali vrh 17, Mirna peč, telefon 25-522 interna 26.

PRODAM malo rabljen šivalni stroj Bagat, pralni stroj Gorenje in dve peči Kueppersbush. Sevnica, tel. 81-078.

KRAVO po izbiri prodam. Marjan Pečaver, Podhosta 2, Dolenjske Toplice.

PEČ Emocentral 24, novo, prodam. Prešeren, Šmarješke Toplice 21.

KRAVO, brejo 9 mesecev, prodam. Kocjan, Ratež 20, Brusnice.

PO UGODNI CENI prodam kompletno otrešnje za hišo (10 x 12). Rogelj, Rdeči kal, Dobrič.

LESENO STRUŽNICO in dva zvočna stebra 250 W prodam. Tel. 26-393.

PRODAM barvno televizijo, šivalni stroj, pisalni stroj in zakonske postelje. Ogled na domu vsak dan v dopoldanskem času. Ružica Judež, Lobetova 14, 68000 Novo mesto.

NOVO sedežno garnituro prodam. Bijelič, Cesta herojev 20.

PRODAM dveletne sadike žive meje. Informacije Novo mesto, tel. 24-289.

DVOSED prodam. Tel. 25-572.

PRODAM kombiniran štedilnik in calorex na trda goriva ter plinski napravo za avto. Tel. 51-765.

PRODAM 6 mesecev staro žrebico. Franc Doblehar, Hudo 1, Novo mesto.

PRODAM 180 l hidrofor (komplet) s trofaznim motorjem in generalno obnovljen pralni stroj. Tel. 25-552.

PRODAM predsobno omaro 1,50 x 2,00x37. Tel. 25-259.

PRODAM novo peč za etažno centralno ogrevanje, tip ITPP Kueppersbush. Tel. 23-412, popoldne.

KRZNENO JOPO, nutrija, številka 42, in bizam, številka 40, prodam. Tel. 21-653.

PRODAM krzveno jakno in plašč ter dva zimska plašča za močnejšo postavo (črn in plav). Tel. 23-561.

PRODAM neškropljena zimska jabolka za obiranje in pobiranje. Franc Hrstar, Sela I pri Karteljevem, Mirna peč.

PEČ Emocentral za centralno kurjavo, rabljeno eno sezono, prodam. Darko Kovačič, Hrastulje 6, 68275 Škocjan.

PRODAM kupim

KUPIM vprežne brane. Alojz Kobe, Pristava 14, 68000 Novo mesto.

KUPIM dvobrazdni traktorski plug in frezo, lahko v okvari. Ponudbo z opisom in ceno na naslov: Milan Voglar, Brezova gora 17, Leskovec.

Leta tri že v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš,
ne mine ura, dan in noč,
povsod si, dragi ata, ti navzoč.

V SPOMIN

JOŽETU BEVCU

iz Jezera pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate in krasite njegov prerani grob.

VSJ NJEGOVI

ZAHVALA

8. oktobra nas je tiho, kakor je živel, zapustil naš mož, oče, brat, stric, tast

STANKO PIRNAR

iz Bučne vasi 19 pri Novem mestu

Prisrčno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v težki uri stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje in pospremili pokojnega na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo DO Varnost, GIP Pionir-TOZD MKI, TOZD-Labod Novo mesto, OŠ Katja Rupena, AB TOZD Cvetje Čatež, godbi na pihala iz Novega mesta, pevskemu zboru Šmihel ter govornikom.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po kratki in težki boleznini nas je v 57. letu starosti zapustil naš dragi sin, brat, mož, oče, tast, dedek, svak, stric

MIHA GAŠPER

z Uršnih sel

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pospremili pokojnega na zadnji poti. Posebna zahvala tov. Leonu Gantarju, dr. Župan-Prelesnik, dr. Prelesniku, dr. Kranjcu, tov. Ivanu Ivkoviču, Šentjernejskemu oktetu, godbi, DO Novoteks-tozd Tkanina, tozdu Konfekcija, Domu starejših občanov, DO Avto Kočevje, DO Krka-tozd Izolacije ter najožjim sodelavcem.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage mame, žene, sestre in tete

JULKE NOVAK

roj. PLANINŠEK

iz Male Strmice

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje ter za tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo DO Tovarna zdravil Krka-TOZD Biokemija, obratu kemijska sinteza, mladini iz Zbur ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega nepozabljenega moža, očeta, tasta, starega očeta

LOJZETA MIRTIČA

iz Semiča

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem iz Jame pri Dvoru za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vence. Zahvaljujemo se pevcem iz Žužemberka za zapete žalostnike. DO Novoles, gasilskemu društvu Dvor ter govorniku Mirku Reparju, DO IMV-obrat Semič, Iskra, osnovni šoli, društvu upokojencev, zastavonoši in sosedom za izrečeno sožalje in podarjene vence ter Nežki Bezek za ganljive besede slovesa ob odprtem grobu. Hvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred in vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Francka, sin Slavko z družino, sin Branko in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta, strjca, dedka in tasta

MARTINA ŠAŠKA

iz Gabrja pod Gorjanci

se prisrčno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali in nam pomagali v teh težkih trenutkih. Lepa hvala za podarjeno cvetje in vence KO ZB Gabrje. Posebno se zahvaljujemo Alojzu Šašku za vso skrb v času pokojnikove bolezni, pevskemu zboru DU Gabrje za zapete žalostinke, tovarišici Boltesovi za poslovilne besede pri odprtem grobu ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je po težki boleznini prezgodaj zapustila naša draga žena, mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA SMRTNIK

roj. HOČEVAR

iz Mokronoga 120

Naša srčna zahvala sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali pokojni cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala zdravstvenim delavcem za trud, duhovnikom za lepo opravljeni obred in pevcem za lepo zapete žalostinke.

VSJ NJENI

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je nenadoma in tiho zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE KOSTREVC

iz Dolge Rake

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence. Najlepša hvala lovcem z Rake, Bučke, Senovega, Krškega in Lovskemu oktetu Studenec za zapete žalostinke, delavski godbi Senovo, ZB Raka, DU Raka, kolektivu Rudnika Senovo, NE Krško, ZD Krško, STŠ Sevnica in vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

VSJ NJEGOVI

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

JOŽEFA MARTINČIČ

s Sel pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, nam kakorkoli pomagali ter pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kolektivoma ISKRE — TOZD Upori Šentjerneju in Industriji obutve Novo mesto. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustil mož, brat in stric

IVAN PLAVEC

iz Metlike, Trdinova pot 9

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, galsilecem, ki so spremili pokojnega na njegovi zadnji poti, in vsem ostalim, gospodu župniku pa za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: žena Lojzka in sestra Mimica z družino

Metlika, Ljubljana, Amerika, Francija

Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s teboj je bilo lepo živeti?
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

Boleče je spoznanje, da nas je v 24. letu starosti nepričakovano in mnogo prerano zapustil naš sin, brat in stric.

MARJAN LJUBENKO

iz Kanižarice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, številnim prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, darovali cvetje in vence ter dragega pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti. Za vso pomoč se najlepše zahvaljujemo Rudniku Kanižarica. Hvala tov. Hadjurju in Kozini za ganljive besede ob odprtem grobu, godbi na pihala in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: mama, Maša, brata, Vinko in Matija z družinama ter ostalo sorodstvo

Trpljenja mnogo,
cvetja malo,
le to ti je
živiljenje dalo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, sestre, stare mame in tete

TEREZIJE SALMIČ

Pod Trško goro 92

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, bližnjim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter spremili pokojno na zadnji poti. Hvala GIP Pionir-TOZD MKI avto servis Ločna za podarjeni venec, KS Ločna-Mačkovec in tov. predsedniku Pavlinu za besede ob odprtem grobu ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Franci z družino, sestri Angelca in Ivana ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 75. letu starosti je umrla naša mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA TOMAZIN

rojena BRŠAN

iz Globočič 3, Kostanjevica na Krki

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno Grlovičevim in Reparjevim, prijateljem, znancem, delovnimi organizacijama M-Agrokombinat Krško in Lekarna Krško. Iskrena hvala vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

Ivan Lobe

Na prvi pogled je povprečen mlad človek. Po osemetki se je Ivan Lobe iz Mokrega polja šel učiti za strojnega ključavničarja in takšno delo že sedem let tudi opravlja v novomeškem IMV, s katerim je sicer »na ti« že enajsto leto, če štejemo še učna leta. Povprečen mlad človek je tudi po svojih problemih, posebno stanovanjskem. In tu se povprečnost pravzaprav konča.

Ivan Lobe je vedno sodil med tiste, ki so prepričani, da ne moreš življenja prestati ob strani, ampak da se je treba za drugačne razmere boriti po svojih močeh. Po logiki stvari si je za borbo izbral ZSMS. V IMV se je aktivno vključil vanjo takoj ob zaposlitvi, aktiven je bil tudi doma v Mokrem polju, kjer pravi, da je bil užitek delati, saj so naredili vse, za kar so se dogovorili. Učinkovitost nasploh tesno povezuje z delom. Posebno zdaj, ko je nekako »pustil« ZSMS — »saj je še veliko drugih, mene so se verjetno tudi že naveličali« — še več razmišlja o tem.

Zadnja leta je bilo vsaj sem in tja slišati o imejejskih mladincih tudi zunaj tovarniške ograje. Odmevno so namreč drežali in obravnavali kopico problemov, na primer zaposlovanje, pripravništvo, položaj mladih kadrov, ki jih v IMV ne manjka, a tonejo v sivino povprečja, ker se nihče ne zmeni zanje, nagrajevanje, kjer so še mnoge nelogičnosti in nepravilnosti, ki jemljejo voljo do dela. Spotikali so se ob preveliko režijo, ob množico tistih, ki ne vedo, zakaj so v IMV, ob stanovanjske zadeve, kjer probleme rešujejo še veliko bolj po polzevo, kot je treba, itd. Ivan pravi, da so s svojimi sklepi in

delom naleteli tudi na odpore, saj ovinkarili res niso. Ustanovili pa so tudi mladinsko brigado znotraj IMV, ki je začela z urejanjem tovarniškega dvorišča.

Ivan Lobe je bil najprej dve leti predsednik osnovne mladinske organizacije v Tovarni avtomobilov, potem pa je bil štiri leta na čelu celotne ZSM v IMV. Pred tremi leti je bil tudi v trimesečni občinski politični šoli. Pravi, da je bila zahtevna, naporna, trudili so se predavatelji in slušatelji, od katerih prenekateri ni imel nobene prave osnove in da je večina veliko odnesla. »Iz šole smo odhajali oboroženi z znanjem, pa tudi s prepričanjem, da se nas bo v delovni organizaciji, čutilo«, da bomo sedaj zares lahko kaj vplivali na spreminjanje celega kupa stvari, ki bi jih bilo treba spremeniti. A ni bilo tako. Gledano v celoti je kar škoda sliškov za šolo in dela predavateljev. V praksi lahko en človek sploh tako malo spreminja. Ob tem pa te, madinca, partija ali sindikalista iz občinskega vodstva, bombardirajo z neživljenjskimi papirji in kot da nočejo vedeti, kaj se dogaja z bazo, da se spreminja, da mora vse bolj delati, standard pa pada. Mlad človek se danes ne more postaviti na lastne noge, z delom za povprečno plačo, kot so v IMV — pa so se malo popravile — že ne.

V takem splošno nezanimanju za še kaj drugega poleg dela in zaslužka po njegovem ni tako nerazumljivo. Mnogi Ivanovi prijatelji, ki so bili prav tako zagnani, so odnehali, Ivanu pa se zdí bešasto vreči puško v koruzo in kar vse pustiti, ko gleda vse te ljudi v IMV. Deluje tudi v ZK, a takoj pripomni, da bolj malo sestankujejo, saj je škoda časa, da bi mli v prazno. Veliko usodnih stvari v IMV je tako odvisno od drugih, ne pa od delavcev in tudi organizacij. Podatek, da je bil že petkrat na mladinskih delovnih akcijah, je treba iz njega izvleči, z navdušenjem pa pove za petje v pevskem zboru, ki pa ga je moralčasno pustiti, ker ne gre, da ne bi pomagal na kmetiji ženinih staršev v Podgradu, ki daje zaenkrat zavetje mladi družini s petmesečnim sinom. Z. LINDIČ-DRAGAŠ

V Ribnici nagrajani humoristi

Najboljša dela Jožeta Petelina, Dominika Reščiča, Franja Frančiča in Bineta Roglja

RIBNICA — Na natečaj za humoresko, satiro, humoristično in satirično pesem, aforizem ter monodramo in karikaturu, ki ga je razpisala ribniška kulturna skupnost oktobra lani, je do roka, 26. marca letos, poslalo pod šiframi prispevke 71 avtorjev z literarnimi in 34 z likovnimi deli. Skupno je prispelo okoli 300 aforizmov, 50 satir, prek 40 satiričnih pesmi, 25 humoresk, 8 monodram in 131 karikatur.

Žirija za literarna dela, ki jo je vodil prof. Janez Debeljak, in žirija za karikaturu, ki jo je vodil prof. Marjan Tršar, je razdelila nagrade, ki so bile podeljene 11. oktobra tako:

Humoreska in satira: prva nagrada Jože Petelin za satiro »Janček in njegovi pregovori«, 2. Marjan Tršar (»Moj emancipirani avto«), 3. Peter Pavlovec (»Kulturni animator«).

Humoristične in satirične pesmi: 1. Dominik Reščič, 2. Žarko Petan, 3. Viktor Plemelj.

Aforizmi: 1. Jože Petelin, 2. Žarko Petan, 3. Sonja Budna.

Monodrama: 1. Franjo Frančič (»Dobri mož v belem«), 2. Marjan Moškrič (»Iz žabje perspektive«), 3. Vinko Vasle (»Urednik v škripih«).

Karikatura: 1. Bine Rogelj, 2. S. ne Jagodič, 3. Dragan Bosnić. Prvonagrajeni karikaturist Bine Rogelj je odstopil denarni del nagrade šolski knjižnici v Ribnici. J. P.

SPET POMORJENE RIBE

MIRNA — V torek, 7. novembra, so člani ribiške družine heroja Maroka iz Sevnice še okrog 5 km pod Mirno v istoimni reki opazili mrtve ribe. Tajnik družine Boris Mejak in Franc Hrušvar iz zaveske ribiške odškodninske komisije sta šla po sledi možnih onesnaževalcev vode. Pri Dani sta opazila čiščenje usedalnikov pri čistilni napravi. Ribiči so vzeli vzorce rib in jih poslali v analizo v zavod za ribištvo v Ljubljani. Znanе so že ugotovitve te analize. Ribe so se kratkoma zadržale,

SPUST PO SAVI

BREŠTANICA — V soboto ob 11. uri se bodo pri breštanskem mostu na Savi pomerili vrhunski kajakaši in kanuisti na progi do krškega mostu. Organizator spusta je krški Kajak kanu klub, pokrovitelj pa občinski odbor ZZB NOV Krško.

jamo, cesto, letos spomladi pa so se lotili gradnje jamarjske kočice prav na robu travnate jase, ki jo oklepa kristalno čist potok. S prostovolnim delom so ga že zgradili do tretje gradbene faze. Spodnji prostor bo namenjen obiskovalcem jame, zgornji prostori pa bodo klubski. »To je še en naš dokaz, kaj se da narediti s pičlo vstopnino in z veliko delovno zagnanostjo jamarjev. Dvajset nas je stopilo skupaj in smo kot velika družina. Ko bo narejeno, se bomo lotili spet česa novega,« je povedal Martin, ki zadnje tri leta kot upokojenec živi le še za jamarstvo in je samo lani opravil prek 300 prostovoljnih ur.

Skrbi ga prihodnost jame, kljub temu da je vsak obiskovalec navdušen nad njeno lepoto. Turistične organizacije po Dolenjski in drugje po Sloveniji obisk te jame premalo priporočajo in jo le poredkoma najdemo v turističnih prospektih. Šolam res ne bi bilo potrebno ob narovoslovnih ekskurzijah daleč na Kras, saj bi lahko marsikaj iz podzemnega sveta videli v Kostanjevici. J. PAVLIN

MARTIN BOLTES — S srcem in dušo kostanjeviški jamar.

krajevem prazniku tretjič odkrili. Tokrat so jo za ogled dokončno uredili z betonskimi stopnicami in električno razsvetljavo.

Martin Boltes že od prvih dni z vsem srcem in dušo dela za jamarje in jamo. Lani je v podzemlje Studene

● Jama je odprta prav vsako soboto, nedeljo in praznike, najavljene večje skupine pa sprejemajo kadarkoli. V zimskem času bo jama odprta le za skupine, ki se bodo Martinu Boltesu prej javile po telefonu.

pospremil prek 5000 obiskovalcev, letos pa bo to število še nekoliko večje. Ob vsem tem vodniškem delu je tudi glavni organizator jamarjskega prostovoljnega dela. Na tak način so uredili

FESTIVAL HUMORJA — Ribniški festival humorja je trajal od 8. do 11. oktobra. Na fotografiji: z zaključne prireditve v soboto zvečer, ko so podelili nagrade za najboljše humoristična dela in priznanja zaslužnim za uspeh festivala. (Foto: Primc)

Potresa zaradi smeha ni bilo

Kljub temu je bilo na ribniškem festivalu humorja lepo — Med udeleženci tudi »minister« dr. Matjaž Kmecl — Nagrade humoristom in organizatorjem

RIBNICA — »Poslušalce tu v dvorani (in doma pri sprejemnikih) prosimo, da zasedejo mesta, ker bomo z zaključno prireditvijo ribniškega festivala humorja začeli točno ob napovedanem času, se pravi ob 19. uri,« je napovedal Vili Vodopivec v ribniškem domu JLA v soboto, 11. oktobra, ob 19.13.

Nato je prebral še pismo Franeta Milčinskega-Ježka, ki se je opročal, da ni prišel na festival humorja, ker humorja ne goji več. Hodi

● Humoristom in organizatorjem se je zahvalil še sam ribniški župan France Lapajne, ki je podelil spominska darila nekaterim zaslužnim za uspeh festivala humorja, in sicer Medardu Pucelj iz Goriče vasi (igral v prvonagrajeni monodrami z vedro vsebino »Dobri mož v belem« avtorja Franja Frančiča); Mihi Matetu iz Goriče vasi, »zdaj na začasnem delu v Ljubljani, ki je najverjetneje oče ribniškega festivala humorja, vendar krivde ne bomo ugotavljali, ampak se bomo skrili za kolektivno odgovornost,« in dr. Matjažu Kmeclu.

na pokopališče, da se aklimatizira. Končal ga je z ugotovitvijo, da bo za humoriste vedno dovolj dela, saj je človek razumno bitje in ga ne bo nič spametovalo, da ne bi še naprej delal napak.

Nato sta novinarka Mija Škrabec -Arbanas in igralec Vojko Zidar povedala več modrih misli, ki so jih poslali aforisti na ribniški natečaj, kot: »Naša demokracija je kot kobila. Vsak bi jo jahal, krmil pa nihče.« Ali: »Z odmirajočo državo je več stroškov kot z zdravom.«

Sestanek humoristov pa tudi ne more miniti brez odličnega govornika in to je bil sam nekdanji minister kulture, zdaj član predsedstva CK ZKS dr. Matjaž Kmecl, katerega lanski povprečni mesečni osebni

dohodek so Ribničanje vzeli za merilo nagrad za prispevke v posameznih zvrsteh, ki so prispeli na natečaj za ta festival. Prva nagrada v vsaki skupini je znašala 50 odst. Kmeclovega lanskega osebnega dohodka (javno ni bilo povedano, koliko je znesel, kasneje pa nam je uspelo zvrtati, da so znašale prve nagrade po 85.000 din), druga 30 in tretja 20 odst.

Dr. Matjaž Kmecl je med drugim dejal, da je humor rešilni pas na valovih življenja; da je svobodna skupnost skupnost humorja itd. Spomnil se je tudi povojnih dni, ko smo vse načrtovali in tudi humor. Poleg uradnega humorja pa se je kar sam od sebe razvil še tako imenovani »čokoladni humor,« se pravi humor, ki zapira. Danes pa na srečo zapirajočega humorja ni več.

Dr. Kmecl je, kot se spodobi, predlagal tudi sklepe, in sicer, naj bi v Ribnici čimprej postavili spome-

PADLO BO STO MEDVEDO

KOČEVJE, RIBNICA — Napadani medvedje povzročajo posebno na območju ribniške občine precejšen preplah med ljudmi v vaseh, ki so jih že obiskali. Poglejmo, kaj pravi o medvedih srednjeročni (1986 do 1990) lovski gospodarski načrt za šesto lovsko gojitveno območje, ki zajema kočevsko-ribniški bazen. Plan odstrani medvedov v minulem obdobju ni bil uresničen. Kaže tudi, da je bil previsok. Življenje in navade medveda so še vse premalo znane, zato bo o njih napravljena posebna raziskovalna naloga, ki bo prispevala k bodočim bolj gospodarnim ukrepom. V sedanjem srednjeročnem obdobju bo uplenjenih na leto po 20 do 25 medvedov, se pravi v petih letih 100 do 125. Odstrel ni več določen po lovskih družinah, ampak za vse območje. Načrt je občinska skuščina Kočevje z nekaterimi pripombami in dopolnitvami že sprejela.

DOBER ULOV — Polharska sezona gre počasi h kraju, čeprav tega po našem posnetku sodeč ne bi mogli trditi. Najzatrnejši izkoriščajo še zadnje tople noči, kajti s prvim mrzomom se bodo tudi kožuharji podali na zimsko spanje. Skupina Novomeščanov (na posnetku) se je v soboto udeležila polharskega lova v Grintavcu pri Kočevju, ki sta ga vodila mlada ribniška polharja Igor Bančič in Milan Repar. Ulov ni bil od muh, v nastavljenih pasteh se je zjutraj znašlo okoli 60 kožuharjev. (Foto: B. Budja)

Jamarji kot zidarji in cestarji

Kostanjeviško jamo lani obiskalo 5000 turistov — Gradijo svoj dom

KOSTANJEVICA NA KRKI — Med mnogimi turističnimi in kulturnimi zanimivostmi v tem mestu in njegovi bližnji okolici ima Kostanjeviška jama posebno mesto. To dolensko po-

Preštel promet

Zasebna prometna statistika Staneta Gregorčiča — 7.814 vozil skozi Novo mesto

NOVO MESTO — Odkar je bolezen Novomeščana Staneta Gregorčiča priklenila na dom in invalidski voziček, si preganja dolgočas na razne načine. Pred kratkim si je izmislil štetje prometa, ki pa je zagotovo zanimivo tudi za širšo javnost.

»Postavil sem se k oknu svoje hiše v Kastelčevi ulici (poleg nove trgovine Zmaga) in štiri dni od ponedeljka do vključno četrtega med 6. in 20. zvečer štel osebne avtomobile, ki so pripeljali po Glavnem trgu in zavili na Cesto komandanta Staneta oziroma v Kastelčevo ulico. Če ne bi sam štel, ne bi verjel, da skozi ožje mesto vsak dan privozi 7.814 osebnih avtomobilov. Mopedov, koles, tovornjakov in avtobusov nisem zajel v to statistiko. Od teh 7.814 vozil jih je nadaljevalo pot po Cesti komandanta Staneta 6097, ostali so zavili po Kastelčevi ulici proti tržnici.«

Četudi je Gregorčičevo štetje prometa povsem neuradno, vendarle kaže na izredno gostoto prometa po ožjih mestnih ulicah, ki so širino večinoma ohranile še iz časov, ko so tod vozili le s konjsko vprego. »Kakšno onesnaženost zraka povzročajo tolikšen promet, bi bilo pa tudi zanimivo izvedeti,« meni Gregorčičev Stane, po poklici tapetnik, sicer pa širšemu krogu ljudi znan kot eden najprizadevnejših gasilcev, amaterski igralec in anekdotar prve vrste. R. B.

Psi z diplomom

Pokazali, kaj so se naučili v šoli

KOČEVJE — Šolani psi članov kinološkega društva Kočevje so 11. oktobra v parku pri centru usmerjenega izobraževanja pokazali, kaj so se naučili v pasji šoli. Kinološko društvo je ta prikaz posvetilo letošnjemu prazniku občine Kočevje.

Štirje psi, ki so vsi sprejeti v ekipo civilne zaščite, in njihovi lastniki so najprej prikazali vaje iz poslušnosti. Nato so bile na vrsti poligonske vaje, ki sta ju izvajala predavatelja v šoli za pse Franc Novak z miličniškim psom Ringom in Silvo Guštin s psico Elmo. Za zaključek so bile prikazane še vaje iz obrambe in napada. Za poživitev so pokazali zelo lepo publico, ki je na evropskem tekmovanju psov zasedla v svoji skupini odlično drugo mesto.

kozerija

PRAZNOVANJE DO NADALJNJEGA

Tovariš Foteljčič je dopolnil petdeset let. Že mesec dni pred njegovim jubilejem se je vznemiril tovariš Župan.

— Foteljčič ni kdorsibodi, je rekel. Zbrane občinske betice so vedele, kam moli pes taco. Pripravile so predlog za repiško državno priznanje tovarišu Foteljčiču, rezervirale so gostilne in hotele v Repičevi dragi in njeni okolici in slovesnosti so se pričele.

Repičani so zijali od začudenja, ko sredi belega delovnega dne niso našli nikogar v občinskih pisarnah. Neprijetno so bili

presenečeni, ker je na vratih sisov pisalo: Smo v gostilni Pri razbiti buči. In to v sredo ob treh popoldne, ko bi morali vsi delati do petih. Jožič Repič, ki je na nekem sestanku stegnil jezik, da tako ne gre, je dobil kratek odgovor:

— Praznujemo petdesetletnico tovariša Foteljčiča. V praznično razpoloženje so se vključila tudi gasilska društva. Vrstile so se veselice, pojedine, plesi, pikniki. Sirena je trikrat razparala zrak nad Repičevino, pogorelo je več hektarjev gozda, a vse to je bilo malo v primerjavi s pomemb-

nostjo dejstva, da je tovariš Foteljčič srečal Abrahama.

— Foteljčiči nam ne rastejo za vsakim grmom, je tolažil razjarjene Repičane tovariš Župan.

Kulturno-umetniška društva so izpraznila že tako borne blagajne za nakup odojkov in janjcev, pilo se je, recitalo, krajevni pesniki so skladali pesmi v čast Foteljčiča, njegovega plodnega življenja in koristnosti za delovnega človeka.

— Tovariš Foteljčič nam je svetel vzgled, je kot pokvarjena plošča ponavljal predsednik repiške kulturne skupnosti.

V tem vzdušju niso manjkali niti športniki, še manj ribiči, lovci, mladinci, upokojenici, čolnarji, zbiralci znamk, ženska društva, boreča se za emancipacijo, šahisti...

Ko je bilo številnih veseljačenj konec, ko so se stregile glave, je dal tovariš Župan poklicat predse tovariša Foteljčiča, da bi mu stisnil roko in mu predal repiško državno odlikovanje.

— Za petdesetletnico, je povzdignil glas tovariš Župan.

Tovariš Foteljčič je bil ob sapo.

— To je bilo pred desetimi leti. Čez nekaj dni jih bom dopolnil šestdeset, je komaj izdaval.

TONI GAŠPERIČ

TOP LESTVICA DOL. LISTA

Ker pridno sodelujete z Glasbeno zadrugo in pošiljate predloge za našo in vašo top lestvico, čeprav same lestvice ne morete poslušati na Loki ali kje drugje (pogovori za disko na Otočcu so vroči), tokrat žreb podeljuje dve nagradi, in sicer je BOŠTJAN JAZBEC iz Loga dobitnik kvalitetne kasete s posnetki top lestvice, TONČKA PIŽEM z Dvora pa si bo lahko dala zastoj urediti priškosko v frizerskem salonu AS v Novem mestu.

- Na lestvici je nekaj sprememb. Stewart je še vedno na vrhu, takoj za njim je že Madonna. Odpadla pa je melodija Touch me. Namesto nje se je pojavila na lestvici novost Holiday rap. Lestvica je za ta teden torej takšnale:
1. Love touch — R. STEWART
 2. Papa don't preach — MADONNA
 3. Lesson in love — LEVEL 42
 4. Venus — BANANARAMA
 5. Higher love — S. WINWOOD
 6. Stagehammer — P. GABRIEL
 7. Look away — BIG COUNTRY
 8. Holding back the year — SIMPLY RED
 9. Midnight lady — C. NORMAN
 10. Holiday rap — MC MIKER & DJ SVEN

Poslajte predloge za lestvico na naslov: Glasbena zadruga, Kettejev drevored 3, 68000 Novo mesto. Še bomo žrebali!